

TAMPERE.
FINLAND

2025
**TAMPEREEN
KAUPUNGIN
TILINPÄÄTÖS**

Julkaisija: Tampereen kaupunki, konsernihallinto

TAMPERE

TAMPERE

Tilinpäätös 2025

Julkaisija: Tampereen kaupunki, konsernihallinto

VÄESTÖNKASVUA, MUUTOKSIA JA TULEVAISUUTEEN SUUNTAAVAA KEHITYSTÄ

Tampereen väkiluku kasvoi vuonna 2025 edelleen vakaasti, vaikka edellisvuosia maltillisemmin. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kaupunki kasvoi 3 346 asukkaalla, ja vuoden lopussa tamperelaisia oli jo yli 263 000. Kasvu palautui lähemmäs 2020-luvun taitteen tasoa ja oli edelleen vahvasti muuttoliikeperusteista, erityisesti nettomaahanmuuton ansiosta. Kuntien välisen muuton volyymi on yhä suurempaa, ja ennakkotietojen mukaan myös luonnollinen väestönkasvu kääntyi jälleen positiiviseksi. Kaupunki jatkaa siis kasvuaan – hieman rauhallisemmin, mutta vakaalla pohjalla.

Talouden tasapainottaminen ja historiallinen muutosvaihe

Kaupunginvaltuusto on asettanut tavoitteeksi tasapainottaa talous vuoteen 2029 mennessä, ja tähän päämäärään on sitouduttu vahvasti myös pormestariohjelmassa. Tasapainotustarpeen arvioidaan olevan noin 60 miljoonaa euroa, ja työhön on ryhdytty määrätietoisesti ja etupainotteisesti. Osana vuoden 2026 talousarvioprosessia valmisteltiin laaja talouden tasapaino-ohjelma, konserniyhtiöiden osinkotavoitteita korotettiin ja pysyviä henkilöstösäästöjä haettiin yhteistoimintaneuvottelujen kautta. Toimenpiteistä huolimatta vuoden 2026 talousarvio on noin 41 milj. euroa alijäämäinen ja myös tulevien vuosien talousnäkyvät ovat vaikeat. Talouden suunnitteluun sisältyy paljon epävarmuustekijöitä erityisesti työllisyyskehitykseen ja verorahoituksen kehitykseen liittyen. Talouden tasapainottamista tulee jatkaa sitkeästi valtuuston asettaman tavoitteen saavuttamiseksi.

Vuoden 2025 talouden haasteet nostivat myös esiin tarpeen rakenteellisille muutoksille. Osana talousohjelmaa kaupunki käynnisti elokuussa historian ensimmäiset koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli saavuttaa 10 miljoonan euron pysyvä säästö henkilöstömenoissa vuoden 2026 talousarvioon. Lopputuloksena saavutettiin 10,6 miljoonan euron säästötavoite, ja muutokset johtamisrakenteissa ja organisaatiossa astuivat voimaan vuoden 2026 alussa. Samalla kaupungissa vahvistettiin sitoutumista henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvoinnin tukemiseen. Muutosvaihe luo puitteita entistä selkeämmälle, ketterämmälle ja vaikuttavammalle toiminnalle tulevina vuosina.

Työllisyystilanne haastaa – mutta yhteistyö ja uudet toimintamallit tukevat ratkaisujen etsimistä

Työllisyystilanne oli vuonna 2025 vaikea sekä Tampereella että koko seudulla. Työttömyysaste nousi vuoden loppuun mennessä 16,2 prosenttiin, mikä oli suurten kaupunkien vertailussa korkein. Kasvua nähtiin erityisesti rakenne- ja pitkäaikaistyöttömyydessä sekä nuorten ja yli 50-vuotiaiden työttömyydessä. Samalla kuntien rahoitusvastuun laajentuminen nosti työttömyysturvan kustannuksia merkittävästi.

Haasteiden mittakaavasta huolimatta ratkaisuja rakennetaan aktiivisesti. Pormestarin asettama työryhmä valmistelee nopeita toimia erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kasvun pysäyttämiseksi ja nuorten kesätyömahdollisuuksien vahvistamiseksi. Työllisyyden edistämistä tukevat osaltaan vuoden 2025 alussa käynnistynyt Tampereen seudun työllisyysalue sekä uusi työllisyysstrategia 2026–2035, joka kokoaa alueen toimijat yhteisten tavoitteiden äärelle. Vaikka tilanne on haastava, käytössä on enemmän työkaluja ja yhteistyörakenteita kuin koskaan.

Hyvinvoinnin haasteet nostavat esiin yhteenkuuluvuuden merkityksen

Vuoden 2025 aikana lisääntyi tarve vahvistaa tamperelaisten hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja arjen turvaa. Asunnottomuuden kasvu, pienituloisiin kohdistuneet talouspainokset sekä nuorten ja vastavalmistuneiden vaikeutunut työmarkkina-asema näkyivät palveluissa ja arjessa. Myös päihde- ja mielenterveyshaasteet lisääntyivät.

Näiden ilmiöiden takia käynnistettiin syksyllä Kaikkien Tampere -kehitysohjelman valmistelu. Ohjelma kokoaa yhteen työtä tasa-arvon, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvien väestösuhteiden vahvistamiseksi sekä kansainvälisten osaajien pitovoiman parantamiseksi. Työtä tehdään laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Vaikka haasteet ovat konkreettisia, niihin vastataan toimilla, joita rakennetaan yhdessä tamperelaisten parhaaksi.

Tapahtumien ja elämysten Tampere vahvistui entisestään

Vuoden 2025 suurten urheilutapahtumien kirjo osoitti, että Tampere on edelleen paikka, jossa ihmiset haluavat kokoontua. Yleisurheilun alle 20-vuotiaiden EM-kilpailut, frisbeegolfin MM-kilpailut sekä 58 vuoden tauon jälkeen Tampereelle palanneet koripallon miesten EM-kilpailut keräsivät yhteen eri-ikäisiä ja eri taustoista tulevia ihmisiä.

Tapahtumat vahvistivat yhteisöllisyyttä ja toivat kaupunkiin iloa aikana, jolloin sitä tarvittiin erityisen paljon.

Kaupungin kehitys jatkuu investointien myötä

Vuonna 2025 Tampereella edistyi useita kaupunkikehityksen kannalta merkittäviä investointeja. Pitkään valmisteltu Sulkavuoren keskuspuhdistamo käynnistyi seitsemän vuoden odotuksen jälkeen ja vähentää jatkossa merkittävästi typpipäästöjä Itämereen. Myös Raitiotien Pirkkala–Linnainmaa -jatko-osuus sekä Mustalahden sataman Särkäsillan rakentaminen etenivät, vahvistaen sujuvaa ja kestäväää liikkumista sekä kaupungin vetovoimaa.

Päivitetty kaupunkistrategia suuntaa kohti seuraavaa vuosikymmentä

Marraskuussa hyväksytty Tampereen Tekemisen kaupunki -strategian päivitys asettaa askelmerkit vuoteen 2035. Strategia jatkaa pitkäjänteistä työtä yhdenvertaisen, yhteisöllisen ja kestäväällä tavalla kasvavan Tampereen rakentamiseksi. Sen neljä painopistettä – elämäniloa, kestävyyttä, edelläkävijyyttä ja yhdessä – korostavat sitä, että Tampereen vahvuus syntyy ihmisten osaamisesta ja yhteisestä tekemisen kulttuurista.

Vaikka vuosi 2025 oli monella tapaa haastava, se oli myös muutoksen ja uuden suunnan vuosi. Kaupunki ottaa askelia eteenpäin yhteistyöllä, luottamuksella ja vahvalla tahotilalla rakentaa tamperelaisille hyvää arkea.

SISÄLLYS

PORMESTARIN KATSAUS	3
TOIMINTAKERTOMUS	8
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	9
Tampereen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys	13
Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	16
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	20
Henkilöstö	21
Arvio merkittävimmistä riskeistä	23
Ympäristö- ja ilmastotekijät	30
Korruption torjunta ja sosiaalinen vastuullisuus	36
Sisäisen valvonnan järjestäminen ja kokonaisarvio vuodelta 2025	37
Tilikauden tuloksen muodostuminen	41
Tuloslaskelma	41
Tuloslaskelman analysointi	42
Toiminnan rahoitus	45
Rahoituslaskelma	45
Rahoituslaskelman analysointi	47
Tasetarkastelu	49
Taseen analysointi	53
Kokonaistulot ja -menot	55
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	58
Konsernin toiminnassa ja rakenteessa tapahtuneet muutokset	58
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	60
Konsernirakenne	68
Konsernitilinpäätös	69
Konsernituloslaskelma	69
Konsernituloslaskelman analysointi	71
Konsernin rahoituslaskelma	72
Konsernin rahoituslaskelman analysointi	74
Konsernitase	75
Konsernitaseen analysointi	79
Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	81

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	82
Olenaiset poikkeamat talousarvioon.....	83
Yhteenveto poikkeamista talousarvioon, sitovat erät.....	84
LASKELMAOSA.....	90
Laskelmaosan toteutuminen.....	90
Tuloslaskelman toteumavertailu	90
Verotulot	93
Valtionosuudet.....	96
Korkotuotot ja -kulut.....	99
Muut rahoitustuotot ja -kulut.....	102
Investointien toteumavertailu	104
Rahoituslaskelman toteumavertailu	108
Antolainauksen muutokset	111
Korollisten velkojen muutokset.....	112
Strategian toteutuminen	113
STRATEGIAOSA	113
Kuntalaisten hyvinvointi ja terveys	122
Hankintojen kehittäminen.....	125
Tuottavuuden tila.....	128
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	132
Tuloslaskelma	133
Rahoituslaskelma.....	135
Tase.....	137
Konsernituloslaskelma	141
Konsernin rahoituslaskelma	142
Konsernitase.....	144

Toimintakertomus

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Tampereen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto

Tampereen kaupungin ylin päättävä toimielin on valtuusto, johon kuuluu 67 valtuutettua. Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta.

Suurimmat puolueet olivat SDP, Kokoomus ja Vihreät.

1.6.2025 alkaneella valtuustokaudella vuonna 2025 valtuuston puheenjohtajana toimi Kalervo Kummola (Kok.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Sofia Julin (SDP), toisena varapuheenjohtajana Julia Sangervo (Vihr.) ja kolmantena varapuheenjohtajana Minna Minkkinen (Vas.).

Valtuustoryhmien puheenjohtajista koostuva puheenjohtajatoimikunta suunnittelee valtuuston kokousten läpivientiä.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ja konsernijohto johtavat kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksessa pormestari esittelee toimikautensa seutu- ja kaupunkistrategian, ja vuosittaisen talousarvion ja -suunnitelman. Muut asiat esittelee konsernijohtaja.

Kaupunginhallitukseen kuuluu yhteensä 13 jäsentä.

Vuonna 2025 järjestettyjen aluevaalien vuoksi kaupunginhallituksen kokoonpano muuttui kesäkuussa.

2.6.2025 asti puheenjohtajana toimi Kalervo Kummola (Kok.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Lauri Lyly (SDP), toisena varapuheenjohtajana Anne-Mari Jussila (Kok.) ja kolmantena varapuheenjohtajana Lassi Kaleva (PS).

3.6.2025 alkaen puheenjohtajana toimi Ilmari Nurminen (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Jocka Träskbäck (Kok.), toisena varapuheenjohtajana Johanna Loukaskorpi (SDP) ja kolmantena varapuheenjohtajana Perttu Jussila (Vihr.)

Muut jäsenet olivat:

Evilä Tommi (Kok.)

Hanna-Maria Grann (SDP)

3.6.2025 alkaen

Hanhilahti Vilhartin (Kesk.)

Järvenpää Elina (Kok.) 3.6.2025 alkaen

Järvisalo Vilma (Vihr.)

Kaivonen Kirsi (SDP)

Kallio Kalle (SDP) 3.6.2025 alkaen

Leino Ida (Kok.) 3.6.2025 alkaen

Raevaara Aarne (PS) 2.6.2025 asti

Rokosa Inna (SDP) 2.6.2025 asti

Suoniemi Juhana (Vihr.) 2.6.2025 asti

Taina Anneli (Kok.) 2.6.2025 asti

Tapio Mitja (Vas.)

Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto, joka vastaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan täytäntöönpanosta liikelaitosten, tytäryhteisöjen ja säätiöiden osalta sekä muista sille määrätyistä tehtävistä.

Vuonna 2025 järjestettyjen aluevaalien vuoksi kaupunginhallituksen konsernijaoston kokoonpano muuttui kesäkuussa. Kaupunginhallitus päätti kaupunginhallituksen konsernijaoston vaalista kokouksessaan 9.6.2025 (§ 284).

9.6.2025 asti puheenjohtajana toimi Anne Liimola (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Katja Karintaus (Kok.) ja toisena varapuheenjohtajana Olga Haapa-aho (Vihr.).

10.6.2025 alkaen puheenjohtajan toimi Matti Helimo (Kok.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Pilvi Kuitu (SDP) ja toisena varapuheenjohtajana Johanna Kirjavainen (Vihr.)

Muut jäsenet olivat:

Haapa-aho Olga (Vihr.) 10.6.2025 alkaen (2. varapuheenjohtaja 9.6.2025 asti)

Hiltunen Kari-Matti (Kok.)

10.6.2025 alkaen

Ihalainen Rauno (SDP) 9.6.2025 asti

Koskinen Jyrki (SDP)

Luoma Tero (Kok.) 9.6.2025 asti

Minkkinen Minna (Vas.)

10.6.2025 alkaen

Pursiainen-Hautala Sirpa (KD)

Päivänen Maria (SDP) 10.6.2025 alkaen

Rajala Petri (Kok.) 10.6.2025 alkaen

Schafeitel Yrjö (PS) 9.6.2025 asti

Torkkola Sinikka (Vas.) 9.6.2025 asti

Konsernihallinnossa pormestarin suorassa alaisuudessa toimi kolme apulaispormestaria, konsernijohtaja ja pormestarin esikunta. Apulaispormestareina toimivat Matti Helimo (Vihr.) 17.2.2025 asti, Jaakko Mustakallio (Vihr.) 18.2.2025 alkaen, Jouni Markkanen (Kok.) 2.6.2025 asti, Anne-Mari Jussila (Kok.) 3.6.2025 alkaen, sekä Ilkka Porttikivi (SDP).

Konsernijohtajan alaisuudessa toimivat sivistyspalvelujen, elinvoiman ja kaupunkiympäristön palvelualueiden johtajat ja heidän esikuntansa sekä kolme konsernihallinnon ryhmää: digitalisaatio ja tietohallinto, kilpailukyky ja innovaatiot sekä strateginen ohjaus ja konsernipalvelut. Lisäksi konsernijohtajan suorassa alaisuudessa toimi myös kolme konserniyksikköä johdon tukena: lakiasiainyksikkö, omistajaohjausyksikkö ja sisäinen tarkastus.

Lautakunnat, johtokunnat ja toimikunnat

Lautakuntien tehtävänä on vastata palvelujen järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä ja ohjata toiminnan ja talouden suunnittelua.

Lautakunnat olivat kasvatus- ja opetuslautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, elinvoima- ja osaamislautakunta, asunto- ja kiinteistölautakunta, yhdyskuntalautakunta, alueellinen jätehuoltolautakunta, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta. Lautakuntien alaisina jaostoina olivat ympäristö- ja rakennusjaosto, alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaosto sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Lisäksi oli kaupunginhallituksen konsernijaosto sekä johtokuntana Sara Hildénin taidemuseon johtokunta.

Kuusi toimikuntaa huolehti niille annettujen tehtävien toteuttamisesta. (Teknisen luovuuden palkitsemistoimikunnan toiminta päättyi 31.5.2025.)

Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys

Talouden kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2025 ilmestyneessä julkaisussa ”Taloudellinen katsaus, talvi 2025” ennustettiin Suomen lähivuosien talouskehitystä vuoteen 2029 asti.

Valtiovarainministeriö arvioi Suomen talouden kasvavan 0,2 prosenttia vuonna 2025. Kasvua on jarruttanut kotimaisen kysynnän heikkous. Kotitalouksien kulutuksen odotetaan kuitenkin vauhdittuvan, sillä ostovoima on kasvussa ja kasvu nopeutuu ensi vuonna. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat puolestaan kasvattavat investointeja. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,1 prosenttia vuonna 2026, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia 2028. Työllisyys kasvaa vuosina 2026–2028 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,6 prosentista 8,5 prosenttiin vuonna 2028.

Suomen talouden ongelmat eivät tule ensisijaisesti ulkoisesta kysynnästä. Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin, vaikka epävarmuustekijöitä on paljon. Euroalueen talous on toipumassa, joskin maiden väliset erot kasvussa ja näkymissä ovat varsin suuria. Tavaravienti on kasvanut vuonna 2025, vaikka Yhdysvaltojen tullit varjostavatkin näkymiä. Osin kasvuun ovat vaikuttaneet laivatoimitukset, mutta myös kysynnän toipuminen euroalueella on vahvistanut vientiä. Myös tuonti on ollut kasvussa.

Kotitalouksien ostovoiman kasvu on vuonna 2025 hidasta johtuen heikosta työllisyys-tilanteesta, sosiaalietuuksien leikkauksista ja kulutusverojen korotuksista. Käytettävissä olevan reaalityön ennakoitaan kasvavan noin puoli prosenttia, ja ostovoimaa tukee lähinnä keskiansioiden nousu. Vuosina 2026–2027 ostovoiman kasvu kuitenkin vahvistuu, kun työllisyys paranee, palkankorotukset jatkuvat, inflaatio on maltillista ja ansiotuloverotus kevenee.

Työllisyyden ennakoitaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026, ja viitteitä käänteestä on nähty jo syksyllä 2025. Tästä huolimatta työttömyys on jatkanut kasvuaan ja noussut yli kymmeneen prosenttiin. Työttömyyden nopea nousu antaa kuitenkin liian pessimistisen kuvan työmarkkinoiden tilasta.

Kuntahallinnon alijäämä heikkeni vuonna 2025. Alijäämän arvioidaan kasvavan viime vuoden 0,3 prosentista noin 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Heikko suhdannetilanne jarruttaa kuntien verotulojen kehitystä, jotka kasvavat kuluvana vuonna vain 0,1 pro-

senttia. Lisäksi valtion tulonsiirtoja kunnille vähentää aiemmin päätetyt valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset. Kuntahallinnon arvioidaan pysyvän 0,5 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla melko voimakkaasti, mikä aiheutuu pääosin hintojen noususta.

TE-palvelu-uudistus kasvatti kuntahallinnon kulutuksen volyymia väliaikaisesti vuonna 2025. Uudistuksen myötä kunnista tuli suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. Erityisesti korkean rakenteellisen työttömyyden alueilla työttömyyden kustannukset voivat nousta merkittävästi. Uudistus on ajoittunut myös heikkoon suhdannetilanteeseen, mikä on lisännyt kuntien työttömyysturvan rahoituskustannuksia aiemmin ennakoitua enemmän.

Merkittävä osa kuntien investoinneista kohdistuu välttämättömiin investointeihin kuten rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin. Kuntakohtaisista eroista huolimatta investoinnit pysyvät ennustejaksolla kokonaisuutena korkealla tasolla.

Kuntaliitto on koostanut analyysiä kuntien tilinpäätöksistä vuodelta 2025. Kuntien yhteenlasketun toiminnan ja investointien rahavirran mukaan kuntataloudessa oli yli 800 milj. euron alijäämä. Analyysin mukaan suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten, ja niiden vuosikatteet olivat enää vain lievästi muita vahvemmat. Investoinnit keskittyivät isoihin kaupunkeihin. Kunnat rahoittivat työllisyydenhoidosta aiheutuneita lisäkustannuksia omilla toimillaan. Kuntaliiton mukaan yli 80 prosenttia vuoden 2025 kuntien yhteenlasketusta tuloksesta syntyi kolmessa kaupungissa: Pori, Helsinki ja Espoo. Pori nousi listalle, koska sen tulos sisälsi kertaluonteisen energiaosuuksien myyntivoiton. Negatiivisen tuloksen tehneistä heikoimmat ennakkotiedot olivat Vantaalla -81 milj. euroa ja Tampereella -33 milj. euroa. Tampere kuitenkin investoi kaupungeista kolmanneksi eniten.

Väestö

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan tamperelaisia oli vuoden 2025 lopussa 263 526. Väkiluku kasvoi 3 346 asukkaalla (+1,29 %) vuoden 2025 aikana.

Ennakkotietojen mukaan Tampereen väestönkasvu perustui yhä enemmän nettomaahanmuuttoon. Kuntien välinen nettomuutto oli vuoden lopun tilanteessa 1 386 asukasta ja nettomaahanmuutto 1 972 asukasta. Syntyneiden määrä kasvoi hieman edellisvuodesta ja uusia tamperelaisia syntyi 2 245. Myös luonnollinen väestönkasvu kääntyi positiiviseksi 16 asukkaan verran.

Tampereen kaupunkiseudun ennakkoväkiluku oli vuoden 2025 lopussa 427 918 asukasta. Kuluneen vuoden kasvu oli 4 631 asukasta. Kasvu on keskittynyt keskuskaupunkiin. Tampereen osuus kaupunkiseudun kasvusta oli noin 72 prosenttia.

Työ ja elinkeinot

Työllisyystilanne vuonna 2025 on ollut poikkeuksellisen haastava ja työttömyys on kasvanut selvästi erityisesti loppuvuotta kohden. Tampereen työttömyysaste oli vuoden alussa 13,8 prosenttia ja vuoden loppuun mennessä se nousi 16,2 prosenttiin. Alimmillaan vuoden 2025 aikana työttömyysaste on ollut huhtikuussa (13,1 %). Tampereen työttömyysaste on noussut koko maan ja muiden kuuden suurimman kaupungin tilanteeseen verrattuna huomattavasti voimakkaammin.

Joulukuussa työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 21 455, mikä on vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna 3 420 henkilöä enemmän. Uusien avointen työpaikkojen määrä on ollut hyvin matalalla koko vuoden. Joulukuussa uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin 1 430, mikä on kuitenkin 247 työpaikkaa enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Avointen työpaikkojen määrä ei ole kuitenkaan kääntynyt merkittävään kasvuun vaan on pysytellyt matalana jo pidempään. Heikentynyt työllisyystilanne näkyy erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kasvussa. Pitkäaikaistyöttömiä oli joulukuussa yhteensä 7 879 henkilöä, mikä on 1 706 enemmän (+28 %) kuin viime vuonna. Myös alle 25-vuotiaiden ja yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on kasvussa.

Tampereen työttömyysaste on noussut kuuden suurimman kaupungin vertailussa selvästi korkeimmaksi. Kehitys eriytyi muista suurista kaupungeista jo elo-syyskuussa, jolloin Tampereella työttömyysaste lähti nousuun samalla kun se muissa kaupungeissa laski. Lokakuussa Tampereen työttömyysaste oli jo korkein kuuden suurimman kaupungin vertailussa. Nousu on ollut vuoden 2025 aikana poikkeuksellisen voimakasta, sillä vuoden alussa Tampereen työttömyysaste oli vielä kolmanneksi alhaisin.

Vaikka työttömien työnhakijoiden määrä Tampereella on ollut nousussa vuonna 2025, on samalla työllisten määrä myös kasvanut. Lisäksi uusia yrityksiä perustettiin vuoden aikana yhteensä 2 249, mikä on 227 enemmän kuin vuonna 2024. Tulorekisterin mukainen palkkasumma on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna ja muihin Suomen suurimpiin kaupunkeihin Tampereen palkkasumman kehitys on ollut positiivista.

Asuminen

Valmistuneiden asuntojen määrä pysytteli edelleen maltillisena, kun Tampereelle valmistui noin 2 000 asuntoa vuonna 2025. Edellisvuoden lisäksi määrä on aiemmin ollut samalla tasolla 2010-luvun puolivälissä. Valtaosa valmistuneista asunnoista on yksiöitä sekä kaksioita ja ne sijoittuvat kerrostaloihin.

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

Verotuloja kertyi vuonna 2025 yhteensä 641,2 milj. euroa. Verotulojen kokonaismäärä las-
ki vuodesta 2024 10,0 milj. euroa (-1,5 %). Verotuloja kertyi 4,8 milj. euroa muutettua ja
26,8 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän.

Kunnallisveron alhaiseen kertymään vaikuttivat erityisesti heikko työllisyyskehitys ja
kunnallisverokertymien jaksotustekijät. Koko maan kunnallisverokertymä ei lopulta kas-
vanut lainkaan viime vuonna. Kokonaiskertymä jopa pieneni hieman vuodesta 2024.
Palkkatulot kasvoivat Tulorekisteriin ilmoitettujen tietojen perusteella vain reilu 2 pro-
senttia vuonna 2025. Kehitys on heikko ottaen huomioon yleisen ansiotasoindeksin noin
3 prosentin kasvun. Kunnallisveron ennustettua heikompaa kehitystä selitti osin myös
kunnallisverokertymien jaksotustekijät ja oikaisu. Tampereen osuus oikaisusta oli reilu 7
milj. euroa verotuloja heikentävä vuodelle 2025.

Yhteisöverotuloja kertyi 77,7 milj. euroa. Yhteisöverotulot vähenivät edellisestä vuodes-
ta 6,4 milj. euroa (-7,6%). Yhteisöveron kokonaiskehitys on ollut arvioitua heikompaa.
Yhteisöveron ennustettua heikompä toteuma selittyi pääosin verovuoden 2024 ennustet-
tua heikommalla kehityksellä ja siten odotettua matalammilla lisäennakoilla alkuvuonna
2025.

Kiinteistöverotuloja kertyi 110,3 milj. euroa. Kiinteistöverotilitykset kasvoivat edellisestä
vuodesta 1,5 milj. euroa (1,4 %). Kiinteistöveroä määrättiin maksettavaksi Tampereella
110,5 milj. euroa, mikä oli vain 0,6 milj. euroa (0,6 %) edellisvuotta enemmän. Vuoden
2025 verotuloja tilitettiin 105,4 milj. euroa ja loput 4,9 milj. euroa olivat edellisiä verovu-
osia koskevia tilityksiä. Verotusarvot nousivat 0,4 %, kun edellisenä vuonna kasvu oli 2,2 %
ja sitä edellisenä 9,8 %.

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 125,7 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisestä
vuodesta 42,5 milj. euroa, mihin vaikutti Tampereen seudun työllisyysalueen toiminnan
aloittaminen. Peruspalvelujen valtionosuudet olivat 11,6 milj. euroa ja ne toteutuivat 50,4
milj. euroa edellistä tilikautta suurempina. Tilikaudella 2024 peruspalveluiden valtion-
osuus oli -40 milj. euroa negatiivinen. Valtionosuusjärjestelmään sisältyvä verotulomene-
tysten korvaus oli 25,7 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat
88,4 milj. euroa, mikä oli 3,2 milj. euroa (3,8 %) vuotta 2024 enemmän.

Kaupungin tehtävien ja toiminnan muutokset

Tampereen kaupunkiliikenne -liikelaitos yhtiöitettiin vuoden 2025 alusta. Kaupungin organisaatiossa ei tämän muutoksen jälkeen ole enää liikelaitosmallilla järjestettyä toimintaa.

Tampereen seudun työllisyysalueen toiminta käynnistyi 1.1.2025, kun työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille. Työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille suunnatut palvelut jatkuivat isosta muutoksesta huolimatta keskeytyksettä. Tampere työllisyysalueen vastuukuntana järjestää ja tuottaa laissa työvoimaviranomaiselle säädettyt tehtävät sekä kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaiset tehtävät yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Työllisyysalueen palvelut toteutetaan hyödyntäen yksityisen ja kolmannen sektorin palveluekosysteemiä ja tiiviissä yhteistyössä sopijakuntien ja kumppanuusverkostojen kanssa. Tampereen seudulle on laadittu työllisyysstrategia vuoteen 2035, jossa määritellään toiminnan keskeiset painopisteet ja lähivuosien kärki-toimenpiteet. Työllisyysalue toteuttaa strategiaa yhdessä kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Keskeistä strategian toimeenpanossa on toimintatavan muutos työvoiman tarjontalähtöisyydestä kysyntälähtöisyyteen, tiivis yhteistyö elinkeinoelämän ja työnantajien kanssa sekä palvelujen uudistaminen asiakaslähtöisiksi, kustannustehokkaiksi ja vaikuttaviksi. Työllisyysalueen toiminnalla edistetään työpaikkojen ja työllisten määrän kasvua sekä korkeaa ja laadukasta työllisyysastetta.

Osana laajempaa talouden tasapainotusohjelmaa Tampereen kaupunki käynnisti kaupunginvaltuuston päätöksellä yhteistoimintaneuvottelut elokuussa 2025. Neuvotteluilla tavoiteltiin 10,6 miljoonan euron säästöjä, ja niissä käsiteltiin palveluiden, toimintojen, organisaation ja tehtäväkokonaisuuksien uudelleenjärjestelyjä. Neuvottelujen tuloksena Tampereen kaupungin organisaatorakennetta uudistettiin, ja suurin osa muutoksista astui voimaan 1.1.2026. Konsernihallinnon kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmän toimintaa uudistettiin siten, että ryhmä keskittyy nykyistä selkeämmin kaupungin vetovoiman vahvistamiseen. Ryhmän nimi muuttui vetovoima ja edunvalvonta -ryhmäksi. Strateginen hankekehitys -yksikkö siirtyi konsernihallinnosta kaupunkiympäristön palvelualueelle omaksi palveluryhmäkseen, jonka vastuulla on mm. Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma ja Hiedanrannan kehitysohjelma. Uudistettuun vetovoima ja edunvalvonta -ryhmään siirrettiin konsernihallinnon strateginen ohjaus ja konsernipalvelut -ryhmästä viestintäyksikkö.

Elinvoiman palvelualueelle perustettiin uusi elinkeino- ja innovaatiopolitiikka -palveluryhmä, johon siirtyi työllisyys- ja kasvupalvelut -palveluryhmästä elinkeinopalvelut sekä konsernihallinnosta strateginen elinkeinopolitiikka -yksikkö. Elinvoiman palvelualueen ammatillisen koulutuksen johtamis- ja organisaatorakenteita sekä lukiokoulutuksen hallintoa ja hallintotehtäviä uudelleenorganisoidaan 1.8.2026 alkaen. Sivistyspalveluissa uudelleenorganisointiin perusopetuksen ja kulttuurin palveluryhmien johtamisrakenteita.

Konsernihallintoon sijoittuvan strateginen ohjaus ja konsernipalvelut -ryhmän hallinto- ja tukipalvelujen toimintoja ja tehtäviä organisoitiin uudelleen siten, että yksikön toiminta jaettiin uusiin tietojohtaminen ja asiakkuuksien hallinta -yksikköön sekä yleishallintopalvelut -yksikköön. Samassa yhteydessä hallinto- ja tukipalveluiden alla aiemmin sijainnut hankintapalvelut siirtyi osaksi talousyksikköä ja konsernihallinnon HR-palvelut osaksi henkilöstöyksikköä.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Vuoden 2025 alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 39,6 milj. euroa alijäämäinen. Tulos sisälsi pysyvien vastaavien luovutustuloja 70,2 milj. euroa. Nettoinvestoinnit olivat alkuperäisessä talousarviossa 225 milj. euroa. Valtuusto päätti vuoden 2025 aikana talousarviomuutoksista neljässä kokouksessa. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutosten jälkeen tilikauden tulostavoite oli 68,1 milj. euroa alijäämäinen sisältäen 65,3 milj. euroa pysyvien vastaavien luovutustuloja. Nettoinvestoinnit olivat talousarviomuutosten jälkeen 237,9 milj. euroa. Talousarviomuutokset heikensivät toimintakatetta 10,1 milj. euroa. Toimintatuottojen odotusta heikennettiin muutoksilla 4,5 milj. euroa ja toimintakulujen muutoksessa lisättiin palvelujen ostojen toteumaodotusta 8,7 milj. eurolla ja tarkennettiin henkilöstökulujen toteumaa 3,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota paremmaksi. Investointimenoja lisättiin yhteensä 12,9 milj. euroa pääasiassa vuodelta 2024 siirtyneiden hankkeiden uudelleenbudjetoiteihin.

Kaupungin tilikauden tulos toteutui 35,6 milj. euroa ja toimintakate 37,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen 5,5 milj. euron budjetoitua paremman toteuman taustalla ovat erityisesti maksutuottojen ja muiden toimintatuottojen parempi kertymä. Toimintakulut toteutuivat 31,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Alitus kohdistui pääosin palveluiden ostoihin ja henkilöstökuluihin.

Käyttötalouden osalta merkittävimmät poikkeamat muutettuun talousarvioon kohdistuivat kasvatus- ja opetuslautakuntaan sekä elinvoima- ja osaamislautakuntaan. Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakate toteutui 8,1 milj. euron muutettua talousarviota parempi toteuma kohdistui etenkin varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui 7 milj. euroa budjetoitua parempana, mikä selittyy pääosin toimintakulujen alituksella.

Pitkäaikaisten lainojen muutos 115,8 milj. euroa oli 24,9 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Nettoinvestoinnit toteutuivat 12 milj. euroa budjetoitua pienempinä pääasiassa johtuen hankkeiden toteutumisesta tilikausien välillä toisin kuin oli suunniteltu. Suurimmat poikkeamat ovat kehitysohjelmien yhdyskunta- ja asunto- ja kiinteistölautakunnan alaisissa investoinneissa.

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 51 toiminnan tavoitteesta 28 toteutui ja yhdeksän toteutui osittain. Tavoitteista 12 jäi toteutumatta ja kahden tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida. Tytäryhteisöjen 66 toiminnan tavoitteesta 50 toteutui, yksi toteutui osittain ja 14 jäi toteutumatta. Yhden tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida.

Merkittävät poikkeamat talousarvioon esitetään tarkemmin talousarvion toteumaverailu -osiossa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 tulos ilman kertaluonteisia eriä on 32,5 milj. euroa alijäämäinen. Nettoinvestoinnit tilinpäätöksessä ovat 226 milj. euroa.

Valtuuston marraskuussa 2025 hyväksymän talousarvion ja -suunnitelman yhteenlaskettu tulos vuosille 2026 - 2029 on alijäämäinen 128,9 milj. euroa. Keskimäärin tulos on siis jokaiselle suunnitelmakauden vuodelle negatiivinen 32,2 milj. euroa. Talousarviovuosi 2026 on tulokseltaan alijäämäinen 41,4 milj. euroa. Talouden tasapaino-ohjelman käynnistymisestä huolimatta kaupungin talous on edelleen näkymiltään pysyväisluonteisesti alijäämäinen. Toimenpiteitä tarvitaan edelleen valtuuston 17.2.2025 päätöksen mukaisesti saattaa kaupungin talous tasapainoiseksi viimeistään vuonna 2029.

Kaupungin nettoinvestointimenot ovat valtuuston marraskuussa hyväksymässä talousarviossa vuodelle 2026 yhteensä 230,7 milj. euroa. Kaupungin investointitarpeet jatkuvat edelleen merkittävinä ja talouden tasapainotusta tulee jatkaa myös investointien hillitsemiseksi pormestariohjelman edellyttämälle toteutuvien investointien tasolle 220 milj. euroa vuosittain. Investointien toteuttamisessa on noudatettava tarkkaa harkintaa, jotta kaupungin lainamäärä ei kasva hallitsemattomasti. Kaupungin ei tule kuitenkaan kategorisesti supistaa investointejaan, jotta kaupunki ei vaikeuta kaupungin positiivista kasvukehitystä eikä jo muutoinkin vaikeuksissa olevaa rakennusteollisuutta.

Työllisyystilanne on heikko ja verorahoituksen kehityksen arvioidaan olevan maltillista ainakin vuoden 2026 aikana. On todennäköistä, että maltillinen verorahoituksen kasvu jatkuu myös tulevina vuosina.

Henkilöstö

Henkilöstömäärän ja palkallisten henkilötövuosien kehitys

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2025 oli 8 609 henkilöä, josta vakinaista henkilöstöä oli 6 953 ja määräaikaista henkilöstöä 1 656. Henkilöstöstä osa-aikaisia oli 1 019 henkilöä. Henkilöstömäärä sisältää myös työ- ja virkavapaalla olevat henkilöt. Vuoden 2024 lopussa henkilöstömäärä oli 8 809, eli henkilöstömäärä väheni 200 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Henkilöstömäärän vähenemiseen vaikutti rekrytointien merkittävä väheneminen ja viivästyminen loppuvuonna.

Kokonaisuuteen ja vertailtavuuteen vaikuttavat 1.1.2025 tapahtuneet muutokset. Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos yhtiöitettiin, jolloin 305 henkilöä siirtyi pois kaupungin palveluksesta. TE-uudistuksen myötä valtiolta ja Tampereen seudun työllisyysalueen muista kunnista siirtyi 461 työntekijää Tampereen kaupungin Työllisyys- ja kasvupalveluihin.

Palkallisten henkilötövuosien määrä vuonna 2025 oli 8 354 henkilötövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 41 henkilötövuotta. Henkilötövuodet alittivat muutetun talousarvion 66 henkilötövuodella. Kaupungin henkilötövuosien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 18 henkilötövuodella (0,2 %). Lainsäädännön muutosten vuoksi palkkatuettu työllistäminen Tampereen kaupungilla päättyi kokonaan vuoden 2025 aikana.

Henkilöstökulujen kehitys

Toteutuneet henkilöstökulut vuonna 2025 olivat 471,6 milj. euroa. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 13,0 milj. euroa. Vuoteen 2024 nähden henkilöstökulut kuitenkin kasvoivat 18,4 milj. euroa (4,1 %). Tätä kasvua selittää eniten kunta-alan palkkaratkaisu sekä TE-uudistuksen myötä tullut uusi henkilöstö. Taloudellisiin syihin perustuvia palkattomia vapaita pidettiin 5 544 henkilötöpäivää (15,2 henkilötövuotta), mikä vähensi palkka- ja sivukuluja noin 0,5 milj. euroa.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan henkilöstökulujen 1,9 milj. euron säästöä selittää varhaiskasvatuksen laskennallisten paikkojen suunniteltua pienempi tarve, Ojalan päiväkodin toiminnan käynnistymisen viivästyminen ja sijaiskustannusten aleneminen. Myös viivästyneet rekrytoinnit vaikuttivat henkilöstökulujen toteumaan. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan henkilöstökulut ylittivät muutetun talousarvion 0,7 milj. eurolla, mikä johtui liikunta- ja nuorisopalvelujen työaikakorvausten budjetoitua suuremmasta toteumasta ja henkilötövuosien kasvusta. Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta henkilöstökulut toteutuivat 6,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Tampereen seudun työllisyysalueen henkilös-

tökulut toteutuivat 3,9 milj. euroa suunniteltua pienempinä viivästyneiden rekrytointien ja työllisyysalueen toiminnan uudelleen organisoinnin takia. Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 1,5 milj. euroa, koska rekrytoinnit eivät toteutuneet suunnitellusti. Lukiokoulutuksessa henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla projektitoiminnan henkilöstökulujen ja jaksotettujen henkilöstökulujen suunniteltua pienemmän toteuman takia. Asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta henkilöstökulut toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Yhdyskuntalautakunnan henkilöstökulut toteutuivat 0,3 milj. euroa ja joukkoliikennelautakunnan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä osavuotisesti täyttämättömien vakanssien ja osa-aikaisuuksien vuoksi. Konsernihallinnon henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 4,9 milj. euroa. Merkittävin syy tähän oli, että palkankorotusvarauksesta säästyti 3,4 milj. euroa palkkaratkaisun vaikutusten oltua ennakoitua vähäisempi. Lisäksi alitusta selittävät viivästyneet rekrytoinnit ja täyttämättömät vakanssit.

Poikkeamia on tarkemmin analysoitu palvelualueiden ja konsernihallinnon osioissa.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset saadaan laskemalla yhteen kaupungin oman henkilöstön henkilöstökulut sekä vuokratyövoiman käytöstä aiheutuneet kustannukset. Vuonna 2025 työvoimakustannukset olivat 472,1 milj. euroa. Henkilöstökulujen osuus oli 471,6 milj. euroa ja työvoiman vuokrausmenojen osuus 0,5 milj. euroa. Työvoimakustannukset alittivat muutetun talousarvion 12,9 milj. eurolla, mikä tuli kokonaisuudessaan henkilöstökuluista. Työvoiman vuokrausmenojen osalta muutettu talousarvio ylittyi 90 000 eurolla. Edelliseen vuoteen nähden työvoimakustannukset kokonaisuudessaan kasvoivat 18,3 milj. euroa, vaikka vuokrausmenot vähenivät 166 000 euroa.

Henkilöstökulut (milj. euroa)	TP 2024	TA 2025	Muutettu	
			TA 2025	TP 2025
Palkat ja palkkiot	-367,3	-396,6	-393,1	-382,1
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-75,8	-79,9	-79,2	-77,8
Muut henkilösivukulut	-10,1	-11,2	-12,3	-11,7
Yhteensä	-453,2	-487,7	-484,7	-471,6

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinnan järjestämistapa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on tärkeä osa kuntakonsernin johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan, ja että toiminta on tuloksellista. Tampereen kaupunkikonsernin eri toimintayksiköt pitävät yllä ajantasaista riskiprofiilia toiminnastaan, jotta keskeiset uhat hallitaan ja mahdollisuudet hyödynnetään suunnitelmallisesti.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Kuntalain mukaisten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tarkoituksena on ohjata kaupunginhallitusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä. Riskienhallinnan ohjauksesta, koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa strateginen ohjaus ja konsernipalvelut -ryhmän riskienhallinta-, turvallisuus- ja varautumistiimi riskienhallinnan johtoryhmän tukemana.

Talouden ja toiminta-ympäristön vaikutukset kaupunkikonserniin

Valtiovarainministeriö arvioi joulukuun 2025 taloudellisessa katsauksessa, että Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi lisätuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, sillä energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi ennustejaksolla.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Vuonna 2025 kuntien kokonaisverotulot kasvavat vain 0,7 prosenttia erityisesti kunnallisveron heikon kehityksen ja yhteisöverotuottojen supistumisen takia. Kokonaisverotulojen kasvun ennustetaan kuitenkin kiihtyvän 5,8 prosenttiin vuonna 2026 ja on keskimäärin 3,8 prosenttia vuosina 2027–2029. Verorahoitus ei riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkyvät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita.

Kaupunginvaltuusto päätti 17.2.2025 käynnistää talouden tasapaino-ohjelman laadinnan, jolla tähdätään tasapainoiseen talouteen viimeistään vuonna 2029. Tasapaino-ohjelman valmistelu käynnistyi ja työtä lähdettiin tekemään laajamittaisesti kaupunkikonsernissa. Työ jatkuu tasapainotavoitteen saavuttamiseksi.

Riskejä talouden kehityksessä liittyy edelleen siihen, että valtion arvio kuntatalouden kehityksestä on liian optimistinen ja verotulojen kehitys on edelleen vaatimatonta. Työttömyyden ollessa hyvin korkealla paine kaupungin talouteen tulee kahta kautta, sekä heikentyneiden verotulokertymien että työttömyydenhoidon kustannuksina.

Kaupungin riskienhallinnan kehittäminen vuonna 2025

Vuonna 2025 keskityttiin erityisesti riskienhallinnan kehittämiseen osana kokonaisjohtamista ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan osaamisen sekä vakuutettavien riskien osaamisen kehittämiseen kaupunkikonsernissa. Vuoden aikana riskienhallintatoiminto on kouluttanut kaupungin asiantuntijoita Graniten riskienhallintajärjestelmän raportointi- ja kehittyneempien ominaisuuksien käytössä sekä järjestänyt koulutusta henkilöstölle kaupungin henkilövakuutuksiin ja vastuuvakuutuksiin liittyen. Kaupunkitasoinen riskienhallinnan kehittämisverkosto on kokoontunut vuoden aikana säännöllisesti ja sen kautta on lisätty riskienhallinnan yhteyshenkilöiden osaamista kaupungin riskienhallinnan ohjeistuksista, prosesseista ja riskiarviointimenetelmistä.

Kaupungin merkittävimmät riskialueet

Riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan säännönmukaisesti talousarviovuoden aikana ja sen tuloksellisuudesta raportoidaan osana tilinpäätöstä ja vuosisuunnitelmien raportointia. Kaupunkikonsernin riskienhallintaa kehitetään jatkuvasti siten, että pystytään aktiivisesti vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin, hallitsemaan olennaisiksi arvioituja riskejä ja suunnitelmallisesti hyödyntämään mahdollisuuksia.

Kaupungin riskienhallinta tarjoaa johdolle kaupunkitasoista riskienhallinnan raportointitietoa ja näkemystä riskienhallinnan tilasta ja kehittämisestä. Riskienhallintatoiminto myös vastaa riskienhallinnan prosessista kaupunkitasoisesti ja ylläpitää ajantasaista prosessikuvausta ja järjestelmiä riskienhallintatyön tukena. Kaupungilla on käytössään Granite-riskienhallintajärjestelmä prosessin ja riskiraportoinnin tukena.

Tilinpäätöksessä raportoidaan kaupungin ylimmän johdon tunnistamista kaupunkikonsernin merkittävistä riskeistä sekä palvelualueiden ja konsernihallinnon tunnistamista merkittävimmistä riskeistä, jotka vaikuttavat kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumiseen.

Kaupunkikonsernin merkittäville riskeille tarkoitetaan sellaisia riskejä, jotka uhkaavat kaupunkikonsernin tavoitteita tai ovat toteutuessaan muuten hyvin laajoja vaikutuksiltaan. Kaupungin ylin johto on tunnistanut kaupunkikonsernin merkittävänä riskeinä kansainvälisen turvallisuustilanteen merkittävän heikkenemisen, alueellisen negatiivisen eriytymiskehityksen voimistumisen, lasten ja nuorten pahoinvoinnin lisääntymisen, talouden tasapainottamisessa epäonnistumisen, työttömyystilanteen heikkenemisen ja talouskasvun hidastumisen sekä ilmaston muutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikkene-
misen. Lisäksi kaupunkikonsernin merkittäviä riskejä ovat digitalisaation optimaalinen hyödyntäminen, kyberturvallisuus, yhteistyö ja yhdyspintojen sujuvuus hyvinvointialueen kanssa, osaavan työvoiman saatavuus kaupunkiorganisaatiossa ja kaupungin maineenhallinta ja edunvalvonta.

Konsernihallinto on nostanut merkittävimmiksi riskeikseen hybridi-vaikuttamisen ja globaalien kriisien vaikutukset kaupunkiin, talouden tasapainottamisessa epäonnistumisen, henkilöstöriskit ja hyvinvointialueyhteistyön haasteet. Omistajaohjauksen näkökulmasta kaupunkitasoisena riskinä on tunnistettu in house-yhtiöiden kyvykkyys tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluja. Kaupungin vetovoiman ja kansainvälisyyden osalta riskinä nähdään kaupungin positiivisen maineen heikkeneminen, mikä voisi vaikuttaa negatiivisesti kaupungin kykyyn houkutella uusia asukkaita, yrityksiä, investointeja, matkailijoita ja osaajia. Tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavana riskinä on nostettu esiin myös kaupungin kansainvälisen vetovoiman heikkeneminen, jonka seurauksena menetettäisiin kansainvälisiä osaajia, yrityksiä ja kumppanuuksia. Lisäksi on tunnistettu riski, että digitalisaatiota ei saada hyödynnettyä kaupungin kaikissa prosesseissa optimaalisesti. Kaupunkiorganisaatiossa tuleekin kiinnittää huomiota digitalisaation ja datan hyödyntämisen mahdollisuuksien parempaan huomioimiseen toiminnassa ja prosessien uudelleen suunnittelussa.

Elinvoiman palvelualue on nostanut kaupunkitasolle raportoitavana riskinä heikosta taloustilanteesta johtuvan työttömyyden kasvun ja tilanteen vaikutukset kaupungin työttömyysturvamenojen kasvuun. Toisena on tunnistettu Hyvinvointialueen ja kaupungin työllisyyspalvelujen yhdyspintaan liittyvä riski. Palvelujen yhteensovittamista hyvinvointialueen kanssa tarvitsevat asiakkaat eivät välttämättä saa tarpeellista monialaista palvelua ja riski syrjäytyä työelämästä pysyvästi lisääntyy. Yhdyspinnan haasteilla on vaikutusta edelleen myös kaupungin työttömyysturvamenoihin. Viimeisenä riskinä elinvoiman palvelualue on nostanut esiin sarjavalitukset, jotka estävät pientalotonttien luovutuksen lisäksi myös yritystonttien luovutuksia sekä tonttien ja rakennusten myyntejä. Edellä mainittu toiminta saattaa heikentää luottamusta päätöksentekoon ja prosessien läpivientiin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen johtoryhmä nosti merkittävimpinä riskeinä rakennushankkeiden yhteensovittamisessa epäonnistumisen kaupunki- ja konsernitason, strategisten ilmastotavoitteiden saavuttamisen ja ilmastonmuutokseen varautumisen ja sopeutumisen riittämättömyyden kaupunkisuunnittelussa. Riskit voivat toteutuessaan aiheuttaa kaupungille merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja vaikuttaa negatiivisesti palvelutuotannon tehokkuuteen. Ilmastonmuutokseen liittyvät erilaiset sään ääri-ilmiöt, jotka saattavat aiheuttaa ongelmia asukkaille, liiketoiminnan harjoittajille ja ympäristölle. Kaupunki voi osaltaan hallita riskiä erilaisilla ilmastonmuutoksen sopeutumisen toteutusohjelmilla ja varautumisen toimenpiteillä.

Sivistyspalvelujen palvelualueen näkökulmasta merkittävimpinä riskeinä on raportoitu viisi erilaista riskikokonaisuutta, joilla on merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Ensimmäisenä riskinä on tunnistettu kokoelmakeskuksen kuntoon liittyvät ongelmat, jotka uhkaavat kaupungin mittavan taide- ja kulttuurihistoriallisen omaisuuden säilymistä. Riskin osalta on huomioitava, että kaupungin vastuulla on myös Sara Hildénin säätiön taidekokoelma, jolloin riskin taloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittävät. Toisena riskinä sivistyspalvelut on nostanut esiin säästötoimenpiteistä ja yhteistoimintamenettelyistä nousevat laatu- ja henkilöstöriskit. Merkittävänä riskinä on noussut esiin myös alueiden negatiivinen eriytymiskehitys. Hyvinvointi- ja tuloerojen kasvu vaikuttaa perheiden hyvinvointiin ja sillä on vaikutusta myös kaupungin palveluiden järjestämiseen. Uutena riskinä on noussut esiin myös kouluikäikäymättömien oppilaiden määrän kasvu, jolla on monenlaisia negatiivisia seurauksia. Oppilaiden poissaolot vaikeuttavat heidän suoriutumistaan koulussa ja aiheuttavat kouluille lisääntyviä palvelutarpeita opetuksen erilaiseen räätälöintiin. Lisäksi sivistyspalveluissa on noussut esiin riski kulttuurin toimintaedellytysten heikkenemisestä, mikä johtuu kulttuurin rahoituksen vähenemisestä.

Tietoturvariskit

Yleiskatsaus: Julkishallinnon yleinen tietoturvallisuuden riskitaso on pysynyt lähivuodet kohonneena. Kyberturvallisuuskeskuksen raportti vuodesta 2025 toteaa yleisestä tilanteesta näin: ”Kyberturvallisuuden uhkataso pysyi Suomessa vuonna 2025 koholla, ja vakavien tapausten määrä pysyi korkealla tasolla. Selkeä muutos aiempiin vuosiin oli se, että hyökkääjät hyödyntävät kriittisiä haavoittuvuuksia entistä nopeammin, jopa minuuteissa ja tunneissa. Huijausten määrät jatkoivat kasvuaan.”. Tampereen kaupunki onnistui kuitenkin välttämään merkittävät riskit.

Huijaus- ja tietojenkalasteluyritykset: Ulkoa tulevien huijaus- ja tietojenkalasteluyrityksiä kohdistui meidänkin henkilöstöön ja muutama kaupungin työntekijä lankesi sähköpostilla tullessiin kalasteluihin, mutta isommat vahingot saatiin estettyä.

Tietoliikenneyhteydet: Kaupungin tietoliikenneyhteydet toimivat luotettavasti vuoden 2025 aikana, vaikka joitain laiterikkoja ja operaattorin palvelun häiriöistä lyhyitä katkoksia aiheutuikin. Palvelunestohyökkäyksiä kaupungin ja seudun tietoliikenneverkkoa kohtaan tuli vuonna 2025 vähäinen määrä ja operaattorilta hankittu suojaus onnistui torjumaan ne ilman käyttäjille aiheutuneita ongelmia.

Tietojärjestelmät: Kaupungin tietojärjestelmissä oli vuoden 2025 aikana jonkin verran toimintaa estäviä häiriötilanteita, mutta yleisesti tietotekninen ympäristö toimi luotettavasti. Muutamia tietojärjestelmiä auditoitiin ja havaintojen perusteella parannettiin. Palvelinten haavoittuvuuksien skannaus tehtiin pariin kertaan palvelimille.

Koulutus: Riskejä pienennettiin jatkamalla koko henkilöstölle suunnattuja digiturvallisuuskoulutuksia. Osalle henkilöstöstä järjestettiin huijauksiin/kalasteluun liittyvää koulutusta. Koko henkilöstölle tehtiin tietoturva- ja tietosuojasaamisen kartoitus.

Muita tietoturvatavoimenpiteitä: Varautumista ja siinä erityisesti kriittisten järjestelmien toipumissuunnitelmia uudistettiin. Palvelinten suojausta parannettiin uudella tietoturva-ratkaisulla. Perustietotekniikan laajassa kilpailutuksessa määriteltiin merkittäviä jatkossa tietoturvaa parantavia asioita.

Tietoturvatapahtumien käsittely: Palvelu tunnisti ja käsitteli vuoden aikana 952 tietoturvatapahtumaa, joista 307 ohjattiin perustietotekniikan toimittajan koordinointiin. Kaikki tapahtumat saatiin käsiteltyä siten, ettei niistä aiheutunut isompia ongelmia.

Turvallisuusriskit ja vahingot

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja hybridivaikuttaminen Suomea kohtaan ovat edelleen merkittäviä tekijöitä ja edellyttävät kaupungin varautumis- ja turvallisuustason nostamista. Kaupunki on strategian mukaisesti tiivistänyt edelleen monialaista yhteistyötä turvallisuuden ja tamperelaisten turvallisuuden tunteen parantamiseksi.

Kaupunkikonsernin valmiussuunnitelmia päivitettiin laajasti vuoden 2025 aikana ja valmiuksia kehitettiin suunnitelmien ja harjoitusten muodossa erityisesti väestönsuojeluvaihteluiden osalta. Yhteistyötä tehtiin laajasti sekä kaupunkikonsernin sisällä että keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä erityisesti normaaliolojen evakointeihin ja poikkeusolojen väestönsiirtoihin liittyen.

Palvelualueiden ja konserniyksiköiden tehtävänä on varmistaa, että omiin toimintoihin kohdistuvia turvallisuusriskejä ja -uhkia arvioidaan ja seurataan säännöllisesti, toimintasuunnitelmat ja -ohjeet ovat ajantasaiset ja ne on perehdytetty henkilöstölle sekä tehtävistä suoriutumiseksi on käytössä riittävät resurssit. Kaupunkikonsernin tukemista turvallisuuden ja varautumisen eteen tehtävässä työssä vietiin organisaatiossa eteenpäin turvallisuusjohtamisen mallin mukaisesti organisaatioturvallisuuden ja varautumisen koordinaatioryhmissä. Ryhmät edistävät laajaa tavoitteellista yhteistyötä turvallisuuden ja varautumisen edistämiseksi kaupunkikonsernin sisällä.

Haastavat ja osin myös aggressiiviset asiakaskohtaukset ovat kasvava ongelma opetus- toimessa sekä myös monissa muissa toiminnoissa. Riskinä on myös tunnistettu kaupungin henkilöstöön kohdistuva vihapuhe erityisesti sosiaalisen median kanavissa. Paikallista turvallisuustyötä ohjattiin turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden kautta. Keskustan turvallisuusongelmiin haettiin ratkaisuja pormestarin asettaman työryhmän työn kautta.

Kaikkien riskien toteutumista ei voida estää ennalta. Niihin on varauduttu kaupungin vahinkorahaston sekä vakuutusten avulla.

Toiminnan rahoitus, sijoitustoiminta ja omaisuuden hallinta

Euroopan valtiot ja julkinen sektori velkaantuvat edelleen kiihtyvällä vauhdilla, mm. Puolustukseen ja varautumiseen tehtävien investointien myötä. Keskuspankki on onnistunut rahapolitiikan normalisoinnissa hyvin ja korkonäkymät ovat vakaat tällä hetkellä. Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla julkisen sektorin riskitön asema velallisena on kuitenkin poistunut ja sijoittajat tulevat jatkossakin tekemään entistä suurempaa eroa hyvien ja huonojen velallisten kesken. Myös Suomen valtion erinomainen luottoluokitus on viime aikoina ollut suurennuslasin alla ja siinä tapahtuvat mahdolliset muutokset tulevat vaikuttamaan myös

kuntakentän rahoituksen ehtoihin. Tällä hetkellä rahoitusta on ollut hyvin saatavilla useasta eri lähteestä ja rahoituksen ehdot ovat hyvät.

Kaupunki on tehnyt korkoriskin hallitsemiseksi pitkäjänteistä työtä erilaisin koronvaihtosopimuksin, joista merkittävin osa muuttaa lainojen vaihtuvia korkoja kiinteiksi koroiksi. Johdannaisopimuksia on laadittu vain suojaustarkoituksessa. Mikään sopimuksista ei toteutuessaan kasvata kaupungin korkovirtariskiä eli lisää korkokuluja tilanteessa, jossa markkinakorot nousevat. Lainasalkun suojausaste oli vuoden lopussa noin 67 prosenttia eli kolmannes kaupungin lainoista on vuoden horisontilla alttiina markkinakorkojen vaihtelulle. Korkoriskien hallinnalla pyritään pienentämään kaupungin korkomenojen vaihtelua ja parantamaan niiden ennustettavuutta. Riskienhallintatyö on ollut tältä osin onnistunutta ja kaupunki on säästynyt korkeimmilta koroilta viime vuosina.

Kaupungin omaisuuden asianmukaisella hoidolla ja käytöllä sekä tarkoituksenmukaisella uushankinnalla voidaan pienentää rahoitusaliäämiin liittyvää riskiä. Omaisuuden aktiivisella kehittämisellä sekä kunnan perustoimintojen kannalta tarpeettoman omaisuuden myymisellä voidaan pienentää tulevia rahoitustarpeita ja huolehtia pääomien tehokkaasta käytöstä. Omistusten arvon kehitystä seurataan ja tulee jatkossakin seurata aktiivisesti.

Kaupungin antolainasaamisiin liittyy luottoriskejä, mutta merkittävimmät saamiset ovat omilta tytäryhtiöiltä. Nämä harjoittavat liiketoimintaa ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille. Saamisiin liittyviä merkittäviä luottotappioriskejä ei ole tiedossa. Lisäksi kaupunki on taannut huomattavilla summilla lähinnä konserniyhteisöjen lainoja. Näihin kukaan liittyviä merkittäviä luottotappioriskejä ei ole tunnistettu.

Sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä periaatteita ja konsernijohtajan hyväksymää sijoitussuunnitelmaa. Näiden mukaisesti kaupunki ottaa toiminnassaan harkittuja riskejä, joista voi aiheutua tilapäisiä arvon muutoksia tai jopa pysyviä tappioita. Yksittäisen sijoitusriskin toteutumisella ei kuitenkaan olisi mainittavaa vaikutusta kaupungin talouteen.

Kokonaisarvio

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutus sujui niin globaaleista kuin paikallisistakin haasteista huolimatta hyvin vuonna 2025. Toimintaympäristön näkökulmasta Venäjän hybridi-vaikuttamisen vaikutukset kaupunkiin ja kaupungin toimintaan olivat merkittävät. Vaikka talousarviossa asetettuja tavoitteita ei kaikilta osin saavutettukaan ja yksittäisiä riskejä konkretisoitui, onnistuttiin tehdyillä toimenpiteillä varmistamaan, ettei kaupunkikonsernin toiminnassa toteutunut merkittäviä riskejä.

Ympäristö- ja ilmastotekijät

Kaupungin talouden ja toiminnan kannalta olennaiset ympäristö- ja ilmastotekijät liittyvät eri yksiköiden ja tytäryhteisöjen toimiin hyvän ja terveellisen ympäristön turvaamisessa sekä kaupungin ympäristö- ja ilmastositoumusten ja -sopimusten toteuttamisessa.

Vuoden aikana edistettiin Kestävä Tampere 2030 -ympäristöpolitiikan linjauksia monin tavoin. Linjausten päivitystä valmisteltiin, samoin luonnon monimuotoisuusohjelman päivitystä ja ne etenevät päätöksentekoon 2026 vuoden alussa. Kaupunginhallitus hyväksyi Green City Accord -aloitteen sekä Tampereen kiertotalouden ja päästöttömien työmaiden green deal -sitoumukset. Tampere oli suurista kaupungeista ensimmäinen, joka sitoutui infrarakentamista ja talonrakentamista koskevaan kiertotalouden green dealiin. Ilmasto- ja luontoteemat näkyvät uudessa Tekemisen kaupunki 2035 -strategiassa vahvasti. Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma (2022–2025) päättyi ja toteutti loppuseminaarin, joka kokosi laajasti asukaslähtöisestä ilmastotyöstä kiinnostuneet asiantuntijat kansallisella tasolla yhteen sekä julkaisi oppaan asukaslähtöiseen ilmastotyöhön.

Kestävä Tampere 2030 -linjausten eteneminen

Kestävän liikkumisen ja kaupunkirakenteen osalta joukkoliikenteen ja matkustajamäärien kasvu jatkui vahvana ja raitiotien uusi reitti Santalahdesta Lentävänniemeeseen avattiin tammikuussa 2025. Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien rakennustyöt edistyivät vauhdikkaasti ja kalustoon hankittiin uusia vaunuja. Raitiotien hankesuunnittelu välille Lielähti-Ylöjärvi aloitettiin ja hankesuunnittelu valmistuu keväällä 2027. Raticalla tehtiin vuonna 2025 aikana 20,5 miljoonaa matkaa ja 91 % tamperelaisista suhtautuu myönteisesti ratikkaan. Jalankulku- ja pyöräteitä parannettiin, keskustan ja Hiedanrannan välinen reitti avattiin. Kaupunkipyöräverkosto laajeni länteen. Pyöräagentit raportoivat pyöräreittien talvihoitosta, ja asukkaita kannustettiin kestäviin kulkutapoihin. Liikkumisen ohjausta ja asukasvuorovaikutusta parannettiin. Pyöräpysäköintipaikkoja rakennettiin ja lisättiin kannustamaan kestävästä liikkumisesta.

Kestävän asumisen ja rakentamisen tavoitteita edistettiin. Kaikkien yli 1 M €:n uudis- ja perusparannushankkeiden tarveselvitys-, hankesuunnittelu-, ja toteutussuunnitteluvaiheissa laskettiin rakennushankkeen elinkaaren hiilijalan- ja kädenjälki, elinkaarikustannukset sekä kustannusarvio. Aurinkopaneeleja asennettiin sekä olemassa oleviin että rakenteilla oleviin hankkeisiin. Puurakenteisia hirsipäiväkoteja valmistui kaksi ja suunnittelussa hirsipäiväkoteja oli useita. Rakennusautomaatiojärjestelmiä perusparannettiin ja uusittiin, jotta olemassa olevien kiinteistöjen energiankulutus ja päästöt pienenisivät.

Öljylämmityksestä luovuttiin pienemmissä kohteissa. Sähköautojen latauspisteitä lisättiin rakennusten pysäköintialueille sekä olemassa oleviin että rakenteilla oleviin hankkeisiin. Kahdessa perusparannushankkeessa tehtiin rakennustuotteiden uudelleen käyttökartoituksia rakentamisen kiertotalouden edistämiseksi.

Tampereen Energian investoinnit vähäpäästöisemmän kaukolämmön tuotantoon jatkuivat. Uusi sähkökattilalaitos Lielahdessa valmistui ja otettiin käyttöön. Laitoksen kaksi 50 megawatin sähkökattilaa tuottavat sähköä silloin kun sähkö on edullisinta ja sähkö varastoidaan, jotta sitä voidaan käyttää lämmöntarpeen ollessa suurimmillaan.

Sulkavuoren keskuspuhdistamon käyttöönotto ja jätevedenpuhdistus alkoi syksyllä ja on merkittävä ympäristöinvestointi, joka nyt käyttöönotetaan. Käyttöönotto eteni loppuvuoden aikana vaiheittain. Puhdistusprosessit vähentävät merkittävästi fosfori- ja typpi-päästöjä ja parantavat vesistöjen tilaa.

Tampereen kaupunki sitoutui kiertotalouden edistämiseen green deal -sitoumuksessa. Green deal koskee infrarakentamista ja talonrakentamista. Sitoumuksella Tampereen kaupunki asettaa tavoitteekseen käyttää kiertotalouskriteerejä 50 prosentissa infrarakentamisen hankinnoista vuoteen 2035 mennessä nykyisen 20 prosentin sijaan. Samoin kaupunki lisää uusio- ja kierrätysmateriaalien käyttöä kaupungin investointisuunnitelman mukaisissa infrarakentamisen kohteissa nykyisestä 20 prosentista 30 prosenttiin vuoteen 2035 mennessä.

Luonnon monimuotoisuusohjelman ja luonnonsuojelualueohjelman päivitykset valmistuivat ja viedään päätöksentekoon alkuvuoden 2026 aikana. Asukkaiden osallistumista luontotyöhön edistettiin avustuksilla ja vieraslajitalkoilla. Ympäristönsuojelussa toteutettiin laaja kantakaupungin ilmanlaadun mallinnusselvitys.

Ympäristöerät

Kaupungin toimintayksiköiden ehdolliset ympäristövastuut olivat yhteensä 42,6 milj. euroa, joka muodostuu puhdistusvastuista 35,3 milj. euroa ja tarkkailuvastuista 7,3 milj. euroa. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on ilmoitettu ehdollisina ympäristövelkoina 17:n mahdollisesti kaupungin puhdistettavaksi tulevan kohteen puhdistusvastuut, kuuden entisen kaatopaikan tarkkailuvastuut, Sellupuiston kaatopaikan sulkurakenteiden parantaminen ja Nekalan perhepuiston viimeistelytyöt. Uusina lisäyksiä ympäristövastuisiin tulivat vuonna 2025 Sellupuiston kaatopaikan sulkurakenteiden parantaminen, Kiveliön kaatopaikan tarkkailuvastuu sekä Hiedanrannan pilaantuneiden maiden, Veturitallin, Kuoppamäentie 15:n, Hakametsä Sport Campuksen, Rollikkahallin ja Viinikanojan sedimenttien puhdistusvastuut. Pakollisiin varauksiin on kirjattu 45 000 euroa kaupungin sora-alueisiin liittyviä maisemointivarauksia.

Kaupunkiorganisaation ympäristön- ja ilmastonuojeluun liittyvät ympäristötuotot ilman kaupungin tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien osuutta olivat yhteensä 9,0 milj. euroa (2,3 % kaupungin toimintatuotoista). Välittömät ympäristökulut olivat yhteensä 79,2 milj. euroa (7,4 % kaupungin toimintakuluista) ja välittömät ympäristöinvestoinnit 16,3 milj. euroa (7,1 % kaupungin investoinneista).

Kaupungin ympäristötuotot pysyivät lähes edellisvuoden tasolla (-2 %). Suurin osa tuotoista koostui kaupungin keräämistä hulevesimaksuista (67 %).

Välittömät ympäristökulut nousivat edellisvuodesta 31 %. Tämä selittyy pitkälti sähköisen joukkoliikennöinnin tilaamisen kasvusta, josta koostuu muutoinkin suurin osa ympäristökuluista (62 % sisältäen joukkoliikenteen tukitoiminnot kuten markkinointi). Lisäksi merkittäviä kuluja koitui muun muassa katujen ja viheralueiden puhtaanapidosta, kävely- ja pyöräteiden kunnossapidosta, maisemapeltojen ylläpidosta, erilaisista ympäristöön ja ilmastoon sekä kestävän liikkumisen edistämiseen liittyvistä suunnittelu-, kehitys- ja selvityskuluista sekä lain vaatimista ympäristönsuojelun ja jätehuollon viranomaistehtävistä.

Välittömät ympäristöinvestoinnit laskivat edellisvuodesta 42 %. Tämä selittyy pitkälti kävely- ja pyöräteiden huomattavasti edellisvuotta vähäisemmällä rakentamisella. Toimintavuoden 2025 merkittävimmät ympäristöinvestoinnit liittyivät teknisiin ja luonnonmukaisiin hulevesiratkaisuihin (45 %) sekä erilaisiin ilmastopäästöjä vähentäviin energiatehokkuusratkaisuihin, kuten rakennusautomaatioon, LED-valaistusvaihtoihin, öljylämmityksestä luopumiseen ja aurinkopaneeleihin.

Tampereen kaupunkikonsernin ympäristötuotot olivat vuonna 2025 yhteensä 78,9 milj. euroa (75,0 milj. euroa vuonna 2024). Konsernin välittömät ympäristökulut olivat yhteensä 193,6 milj. euroa (136,5 milj. euroa vuonna 2024) ja välittömät ympäristöinvestoinnit 134,8 milj. euroa (148,4 milj. euroa vuonna 2024).

Tuotot koostuivat suurelta osin Tampereen Veden jätevesimaksuista (55 %), Pirkanmaan Jätehuollon jätemaksuista (34 %) sekä kaupunkiympäristön palvelualueen hulevesimaksuista (8 %). Ympäristökulujen suurimmat erät muodostuivat Tampereen Energian sähkö-, turve-, öljy- ja maakaasuveroista (21 %), sähköisen joukkoliikennöinnin tilaamisesta sekä sen tukitoiminnoista (17 %), Pirkanmaan Jätehuollon jätteenkäsittelyn ja -kuljetuksen kuluista (11 %), Tampereen Veden jätevedenpuhdistuksen kuluista (9 %), Tampereen Energian Naisten-

lahti 3 -voimalaitoksen leasing-vuokrasta (7 %) sekä Raitiotien Oy:n raitiotieinfran poistoista (6 %). Suurimmat investoinnit liittyivät Raitiotie Oy:n raitiovaunukalustokalustoon ja -järjestelmään (34 %), Tampereen Energian Lielahden sähkökattilaan ja kaukolämpöakkuun (20 %), Tampereen Seudun Keskuspuhdistamon jätevedenpuhdistamoon (13 %) sekä Tampereen Veden viemäriverkostoon ja jätevedenpumppaamoihin (9 %).

Ympäristöerien tarkempi erittely on esitetty tuloslaskelmaa ja tasetta koskevissa liitetiedoissa. Tiedot esitetään tilinpäätöstä yksityiskohtaisemmin kaupunkiympäristön palvelualueen ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikön verkkosivuilla.

Ilmastobudjetti

Ilmastopäästöbudjetin toteuma

Tampereen alueellisille ilmastopäästöille on asetettu päästöbudjetissa enimmäismäärä. Pääosin vertailut on tehty vuoden 2024 vahvistettuihin päästötietoihin, koska vuoden 2025 päästöistä on olemassa vasta ennakkotiedot. Vuoden 2024 kokonaispäästöt ylittivät päästöbudjetin 3 %. Suurin poikkeama ylöspäin on liikenteessä ja toiseksi suurin kaukolämmön päästöissä. Sähkönkulutuksen päästöt ovat puolestaan vähentyneet budjetoitua enimmäismäärää nopeammin.

Vuonna 2024 ilmastopäästöt jatkoivat laskuaan. Tampereen alueelliset päästöt olivat 588 000 t CO₂e, mikä on 55 % vähemmän kuin vuonna 1990. Vuodelle 2024 asetettu päästöbudjetti oli 569 000 t CO₂e, joten toteutuneet päästöt ylittivät sen 19 000 t CO₂e.

Rakennusten lämmityksen päästöihin vaikuttavat käytetyt energialähteet ja energiankulutus. Lämmitysenergian vuosittainen tarve riippuu mm. sääolosuhteista. Kaukolämmön päästöt laskivat vuonna 2024 merkittävästi fossiilisten energialähteiden käytön vähentämisessä. Myös vuonna 2025 ennakkotietojen mukaan kaukolämmön päästöt ovat jatkaneet merkittävästi vähenemistä. Loppuvuodesta 2025 valmistui Lielahteen kaksi uutta 50 MW:n sähkökattilaa kaukolämpöakkuineen, joilla voidaan tehdä lämpöä uusiutuvilla energiamuodoilla tuotettua sähköä käyttäen silloin kun se on edullista.

Liikenteen ilmastopäästöt kääntyivät kasvuun vuonna 2024 ja olivat 27 % budjetoitua suuremmat. Liikenteen päästöt muuttuvat hitaasti liikenteen käyttövoimien, energiatehokkuuden ja ajoneuvojen suoritämäärien muuttuessa. Liikenteen päästöjen vähentämistä pitäisi vauhdittaa, sillä nykytrendin mukaisella kehityksellä ei tulla saavuttamaan vuoden 2030 tavoitetta.

Sähkönkulutuksesta aiheutuvat päästöt ovat jatkaneet vähenemistä. Taustalla on erityisesti energiantuotannossa tapahtuva muutos. Sähköntuotannosta uusiutuvaan energiaan tai ydinvoimaan perustuvaa oli valtakunnallisesti noin 95 % vuonna 2024 ja ennakkotietojen perusteella noin 96 % vuonna 2025. Kaukolämmön tuotannon sähköistyminen lisäsi sähkönkulutusta Tampereella vuosina 2024 ja 2025.

Teollisuuden ja työkoneiden päästöt laskivat vuonna 2024 fossiilisen energian käytön vähenemisen seurauksena. Näitä koskeviin lukuihin vuosittaista vaihtelua aiheuttaa kulutuksessa tapahtuvien muutosten lisäksi se, että myyty öljy tilastoituu myyntivuodelle, vaikka todellisuudessa käyttö jakautuisi useammalle vuodelle.

Jätteiden ja jätevesien ilmastopäästöt vähenivät vuonna 2024 budjetoitua nopeammin. Suurin osa näistä päästöistä on peräisin olemassa olevilta kaatopaikoilta, joihin ei juuri sijoiteta uutta jätettä.

Ilmastotoimien taloussuunnitelman toteuma

Vuoden 2025 talousarvioon sisältyneessä ilmastotoimien taloussuunnitelmaan koottiin ne ilmastotoimille suunnatut erät, jotka oli mahdollista eritellä talousarviossa. Toimintakulujen osalta kaupunkiorganisaation ilmastotoimien taloussuunnitelma alittui 6,8 milj. eurolla, toteuman ollessa 56,1 milj. euroa. Merkittävimmät kulut syntyivät puhtailla käyttövoimilla kulkevan bussiliikenteen ja ratikan liikennöinnin ostamisesta sekä kävely- ja pyöriteiden kunnossapidosta. Merkittävimmät talousarvion alitukset johtuvat puhtailla käyttövoimilla kulkevan bussiliikenteen tilaamisesta (6,6 milj. euroa alhaisempi toteuma), raitiotien seudullisten jatkolinjojen suunnittelukuluista (0,8 milj. euroa alhaisempi toteuma) ja kaupunkipyöräjärjestelmästä (0,4 milj. euroa alhaisempi toteuma). Merkittävin talousarvion ylitys johtui kävely- ja pyöriteiden kunnossapitokustannuksista (1,3 milj. euroa korkeampi toteuma).

Kaupunkiorganisaation toteutuneet ilmastoinvestoinnit olivat 8,7 milj. euroa, joka alitti talousarvion 7,7 milj. eurolla. Merkittävimmän investoinnit liittyivät öljylämmityksestä luopumiseen ja luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen rakentamiseen. Merkittävimmät talousarvion alitukset johtuvat kävely- ja pyöriteiden investointien karsimisesta (6,3 milj. euroa alhaisempi toteuma), puurakenteisten päiväkotien ja koulujen erilaisesta laskutavasta tilinpäätösvaiheessa (1,9 milj. euroa alhaisempi toteuma) sekä nollakuidun noston siirtymisestä vuodelle 2026 (1,3 milj. euroa alhaisempi toteuma). Merkittävin talousarvion ylitys selittyy luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen rakentamisella (0,4 milj. euroa korkeampi toteuma).

Tytäryhteisöjen toimintakulut alittivat ilmastotoimien taloussuunnitelman 5,3 milj. eurolla, toteuman ollessa 6,8 milj. euroa. Merkittävimmät kulut syntyivät Tampereen Seudun Keskuspuhdistamon lietteenkäsittely- ja biokaasulaitoksen toteutuksen toimintaan, Ekokumppanien toimintakuluihin sekä Tampereen Energian sähkökattilan kaukolämpöakun sähkön kulutukseen. Merkittävimmät talousarvion alitukset johtuvat Keskuspuhdistamon lietteenkäsittely- ja biokaasulaitoksesta (2,0 milj. euroa alhaisempi toteuma), Tampereen Energian Naistenlahti 3 -voimalaitoksen lisäinvestointien alhaisemmasta sähkön kulutuksesta laitoksen ennustettua vähäisemmän käytön vuoksi (1,9 milj. euroa alhaisempi toteuma) sekä sähkökattilan ja kaukolämpöakun alhaisemmasta sähkön kulutuksesta (0,9 milj. euroa alhaisempi toteuma). Merkittävin talousarvion ylitys johtui Pirkanmaan Jätehuollon Koukkujärven vanhan jätetäytön käytöstä poistoon (0,2 milj. euroa korkeampi toteuma).

Tytäryhteisöjen osalta toteutuneet ilmastoinvestoinnit olivat 132,4 milj. euroa, joka ylittää talousarvion 10,0 milj. eurolla. Merkittävimmät investoinnit liittyivät Tampereen Seudun Keskuspuhdistamon lietteenkäsittely- ja biokaasulaitoksen toteutukseen, Tampereen Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa -osuuden ratainfraan rakentamiseen sekä Tampereen Energian sähkökattila- ja kaukolämpöakkuinvestointeihin. Nämä hankkeet ylittivät talousarvion yhteensä 36,5 milj. eurolla. Talousarvioita alhaisemmiksi jäivät raitiotien osan 2 rakentamiskustannukset, Pirkkala-Linnainmaa -osuuden vaunuhankinnat, Tampereen Veden verkostosaneeraukset ja Tampereen Energian Naistenlahti 3 -voimalaitoksen lisäinvestoinnit. Lisäksi osa tytäryhteisöjen investoinneista jäi toteutumatta tai siirtyi myöhemmäksi.

On huomioitava, että eri vuosien ilmastotoimien taloussuunnitelman ja ympäristöerien toteuma ei ole vertailukelpoinen eri vuosien välillä mm. konsernirakenteen muutosten ja investointien vaihtelevuuden vuoksi. Lisäksi huomionarvoista on, että ilmastotoimien taloussuunnitelman toteuman erät sisältyvät myös ympäristöeriin. Ympäristöerissä raportoidaan kuitenkin ilmastotoimien taloussuunnitelmaa kattavammin kaikki ympäristönsuojeluun liittyvät erät, ei vain ilmastonsuojeluun liittyviä. Lisäksi ympäristöerät on raportoitu tarkemmin, sillä niissä raportoidaan myös ne erät, joita ei ole eritelty talousarviossa.

Korruption torjunta ja sosiaalinen vastuullisuus

Korruptio on toimivallan tai vaikutusvallan väärinkäyttöä edun tavoittelemiseksi tai haitan aiheuttamiseksi. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa tai epäeettistä toimintaa. Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Tampereen kaupunki edistää hyvän hallintotavan toteutumista ja korruption torjuntaa osana tavanomaista kaupunkikonsernin toiminnan ja päätöksenteon kehittämistä.

Vuoden 2025 aikana tietoisuutta erilaisista väärinkäytösriskeistä on vahvistettu esimerkiksi sisäisen valvonnan koulutusten ja sisäisen tarkastuksen toiminnan yhteydessä. Toimintakertomuksen selonteossa sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä on kuvattu tarkemmin vuoden aikana toteutettuja kehittämistoimia. Näistä monet edistävät korruption torjuntaa, hyvää hallintotapaa ja sosiaalisen vastuullisuuden toteutumista kaupunkikonsernin toiminnassa.

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN JA KOKONAISARVIO VUODELTA 2025

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus ja järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat kaupungin toiminnan, hallinnon ja talouden järjestämisen. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Onnistunut riskienhallinta edellyttää johdonmukaista tapaa ennakoida, tunnistaa, analysoida sekä hallita kaupungin toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia.

Tampereen kaupungin sisäisen valvonnan vastuut ja tehtävät määräytyvät kuntalain mukaisesti. Toimielimet, pormestari ja apulaispormestarit, johtajat ja esihenkilöt toteuttavat ja kehittävät vastualueensa sisäistä valvontaa. Toimielimet, johto ja esihenkilöt ovat vastuussa siitä, että heidän alaisessaan toiminnassa noudatetaan lainsäädäntöä, kaupungin omia määräyksiä, sääntöjä ja ohjeita. Tämä edellyttää selkeää tehtävien ja toimivallan määrittelyä sekä jatkuvaa kouluttamista ja viestintää. Johdolla on selontoteuttamisvelvollisuus alaisestaan toiminnasta. Havaittuihin epäkohtiin, virheisiin tai poikkeamiin tulee aina puuttua asianmukaisella tavalla, jotta organisaation johtamislinja pysyy yhdenmukaisena ja ennakoitavana. Johdon ja esihenkilöiden vastuulla on myös toiminnan jatkuva kehittäminen toimintaympäristön muutosten keskellä. Ohjaus- ja tukiroolissaan prosessinomistajat kehittävät ja seuraavat oman prosessinsa sisäistä valvontaa ja sen onnistumista. Konsernihallinnon lakiasiainyksikkö kouluttaa ja ohjeistaa sisäisen valvonnan toimintatapoja. Sisäinen tarkastus toimii ylimmän johdon tukena ja antaa suosituksia sisäisen valvonnan kehittämiseksi havaintojensa perusteella. Henkilöstö noudattaa lakeja, kaupungin määräyksiä ja ohjeita ja raportoi mahdollisista poikkeamista esihenkilöille tai tarvittaessa muihin kanaviin.

Sisäisen valvonnan järjestämistä ohjaavat keskeiset määräykset ovat kaupunginvaltuuston hyväksymät hallintosääntö, eettiset toimintaperiaatteet sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Tärkeässä osassa on myös kaupunginhallituksen hyväksymä hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa -määräys. Näiden lisäksi toimintaa ohjataan toimintasäännöillä, päätöksillä, ohjeilla sekä toimivallan delegointipäätöksillä. Johdon, esihenkilöiden ja henkilöstön arjessa toteuttamat valvontatoimenpiteet ratkaisevat sisäisen valvonnan onnistumisen ja vaikuttavuuden.

Sisäisen valvonnan vahvuudet, kehittämiskohteet ja -toimenpiteet

Tampereen kaupungin palvelualueilla on tunnistettu useita talouteen, henkilöstöresursseihin, palvelutuotantoon ja toimintaympäristöön liittyviä riskejä, joilla on vaikutusta sisäisen valvonnan kokonaisuuteen. Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueella riskejä aiheuttavat talouden sopeuttamistarpeet, henkilöstön kuormittuminen, sekä valitusprosessien hyväksikäyttö, joka voi heikentää luottamusta päätöksentekoon. Työllisyys- ja kasvupalveluissa työllisyysalueuudistus lisää taloudellista herkkyyttä ja kasvattaa riskiä heikon työttömyystilanteen pitkittymisestä ja sen vaikutuksista kaupungin talouteen. Sivistyspalveluissa haasteita aiheuttavat palvelutason varmistaminen, henkilöstön saatavuus varhaiskasvatuksessa sekä kasvavat tuen tarpeet perusopetuksessa. Kulttuuripalveluissa tarkastelua edellyttävät taideomaisuuden säilyttämisen edellytykset sekä säästötoimien vaikutukset palvelutuotantoon. Kaupunkiympäristön palvelualueella riskit liittyvät ilmastotavoitteiden saavuttamiseen, ilmastonmuutokseen varautumisen riittävyyteen sekä rakennushankkeiden yhteensovittamiseen konserni- ja kaupunkitasolla. Konsernihallinnon keskeiset riskit liittyvät muun muassa kaupunkitasoisten ohjausprosessien onnistumiseen esimerkiksi talouden tasapainottamisessa.

Sisäisen valvonnan kehittämistarpeet kohdistuvat kaupungin toiminnan rakenteisiin ja prosesseihin. Keskeistä on työnjaon selkeyttäminen, yhteistyön vahvistaminen sekä henkilöstöressurssien turvaaminen tehtävien vaatimusten edellyttämällä tasolla. Lisäksi huomiota kiinnitetään keskeisten kyvykkyyksien ja henkilöriskien tunnistamiseen, varhaisjärjestelyjen kehittämiseen sekä siihen, että palvelualueiden toiminnan kannalta olennaiset tehtävät voidaan toteuttaa häiriöttä myös muutostilanteissa. Toimintaa tukevat prosessien yhdenmukaistaminen, seurannan ja raportoinnin systemaattinen vahvistaminen sekä riskienhallinnan integrointi osaksi yksiköiden normaalia toimintaa. Käytännön toimina tämä näkyy esimerkiksi toimintamallien dokumentoinnin vahvistamisena, tiedonkulun parantamisena sekä sen varmistamisena, että yksiköillä on selkeä käsitys vastuualueistaan ja päätöksenteon rajapinnoista.

Henkilöstön osaamista ja työkykyä tuetaan koulutuksilla, työhyvinvointia edistävillä käytännöillä sekä kuormitustekijöihin reagoinnin varhaisella kehittämisellä. Tarvittaessa hyödynnetään myös joustavia työjärjestelyjä ja ohjattuja toimintamalleja, joiden avulla voidaan ylläpitää työkykyä ja turvata palvelutuotannon jatkuvuus. Päätöksenteon ennakoitavuutta tukevat tiedolla johtamisen käytäntöjen laajentaminen ja raportoinnin kehittäminen, jotka mahdollistavat riskien, taloudellisten vaikutusten ja resurssitarpeiden aiempaa systemaattisemman tarkastelun. HR-tuen tehostaminen sekä asiantuntijoiden osallistaminen valmisteluun riittävän aikaisessa vaiheessa vahvistavat kokonaisuuden hallintaa ja parantavat päätöksenteon laatua.

Kaupungin toiminnan kannalta keskeisiä perustekijöitä ovat vakiintuneet raportointi- ja seurantamenettelyt, selkeä strateginen ohjaus sekä laaja asiantuntijaverkosto, joiden avulla muutostilanteisiin voidaan reagoida hallitusti ja aikaisessa vaiheessa. Myös rakenteet, jotka mahdollistavat kokonaisuuden seurannan, talouden ennakoinnin ja toiminnan läpinäkyvyyden, tukevat sisäisen valvonnan toteutumista. Säästötavoitteet ja yhteistoi- mintamenettely ovat tuoneet henkilöstöön ja palveluiden tuottamiseen liittyviä haasteita kaikilla palvelualueilla, ja näiden vaikutukset työhyvinvointiin ja toiminnan jatkuvuuteen huomioidaan osana sisäisen valvonnan kokonaisuutta. Huolellisen seurannan, ennakoivan johtamisen ja yhtenäisten käytäntöjen avulla pyritään varmistamaan, että palvelu- alueilla pystytään toimimaan johdonmukaisesti myös taloudellisesti tai toiminnallisesti haastavissa olosuhteissa.

Eettinen kanava vahvistaa valvontaa ja johtaa kehittämistoimiin

Tampereen kaupungin eettisen kanavan avulla henkilöstö, entiset työntekijät sekä sopi- muskumppaneiden henkilöstö voivat ilmoittaa työnsä yhteydessä havaitsemistaan rikko- muksista sekä väärinkäytöksistä. Kanavan tavoitteena on, että ilmoittaminen on turval- lista, eikä ilmoittajaan kohdisteta vastatoimia.

Vuoden 2025 aikana eettiseen kanavaan tehtiin 3 ilmoitusta. Niistä yksi arvioitiin ilmoit- tajansuojelulain soveltamisalan tarkoittamiksi ilmoitukseksi. Muut ilmoitukset olivat yk- sittäisen henkilön omaa työsuhdeasiaa koskevia ilmoituksia.

Ilmoitusten käsittelyssä on noudatettu konsernimääräystä Eettinen kanava ja ilmoitta- jansuojelulain toimeenpano (voimaan 1.4.2024). Ilmoitukset käsiteltiin oikea-aikaisesti, ei- kä käsittelyssä havaittu poikkeamia.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen ja keskeisiä tuloksia

Tampereen kaupunki on järjestänyt sisäisen tarkastuksen johdon sisäisen valvonnan jär- jestämistehtävän tueksi. Sen tehtävänä on arvioida riskiperustaisesti hyvän hallinto- ja johtamistavan, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan tarkastuskohteiden lisäksi suoraan kaupunginhallitukselle, pormestarille ja konsernijohtajalle.

Sisäinen tarkastus arvioi vuoden aikana palveluryhmien tai yksiköiden toiminnan sisäis- tä valvontaa tai rajatummin valittujen prosessien käytäntöjä. Uusia tarkastustoimeksianto- ja toteutettiin kahdeksan ja aiemmin tehtyjen tarkastusten seurantatoimeksiantoja kaksi. Tarkastuksen kohteina ovat olleet muun muassa Maksupäätteiden ja kassojen prosessin-

hallinta, riskienhallinta, yksittäiset hankinnat sekä ylityökorvaukset ja kertapalkkiot sekä maamassojen hallintaprosessi. Tarkastuksista kuusi ovat olleet vuosisuunnitelman mukaisia tarkastuksia ja loput vuoden aikana johdon toimeksiannosta käynnistettyjä tarkastuksia esimerkiksi havaittujen riskien tai valvontaheikkouksien vuoksi.

Sisäisen valvonnan osaaminen ja toimintatavat ovat kypsyystasoltaan erilaisia eri puolilla organisaatiota. Sisäisen tarkastuksen antamiin suosituksiin on suhtauduttu pääosin myönteisesti ja korjaustoimet on toteutettu rivakasti. Muutosten yksittäiset esteet liittyvät pääosin resursseihin ja osaamistasoon, mutta yksiköt ovat itsekin tunnistaneet muutostarpeita aktiivisesti. Sisäisen tarkastuksen arvion mukaan ilmapiiri valvontatoimenpiteiden ja riskienhallinnan kehittämiseen on ollut kohtuullinen. Kaupungin toimintaa vuonna 2025 hallitsi talouden tasapainotus sekä yhteistoimintaneuvottelut, joiden vaikutukset ovat heijastuneet myös tarkastuksen havaintojen toteuttamiseen erityisesti lisäpalveluiden hankinnan osalta.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio sisäisestä valvonnasta ja tunnistetut kehittämistarpeet

Kaupunginhallitus toteaa arvioinnin perusteella, että kaupungin yksiköiden sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lainmukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän informaation riittävydestä. Havaittujen poikkeamien korjaamiseen on ryhdytty ja pistemäisten toteutuneiden riskien havaitsemisen jälkeen kaupungin toiminnassa on otettu laajemmin käyttöön uusia riskienhallintakeinoja.

Sisäisen valvonnan kehittämistyötä kaupungin yksiköissä on syytä jatkaa. Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi arvioidaan:

- riskienhallinnan integrointi sekä sisäisen valvonnan tehokkaiden toimenpiteiden laadun parantaminen johtamistyössä
- henkilöstön hyvinvointiin ja saatavuuteen panostaminen
- palveluiden laadun, saatavuuden ja jatkuvuuden varmistaminen myös säästötoimenpiteiden aikana
- tiedonhallinnan ja tietoturvan käytänteiden vahvistaminen sekä henkilöstön osaamisen kehittäminen

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman luvut esitetään tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toimintatuotot	382 035	322 165
Valmistus omaan käyttöön	535	367
Toimintakulut	-1 068 705	-973 708
Toimintakate	-686 135	-651 175
Verotulot	641 155	651 181
Valtionosuudet	125 666	83 136
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17 526	18 370
Muut rahoitustuotot	32 005	33 265
Korkokulut	-23 058	-25 480
Muut rahoituskulut	-917	-268
Vuosikate	106 242	109 029
Poistot ja arvonalentumiset	-138 779	-140 738
Satunnaiset erät	0	204 294
Tilikauden tulos	-32 537	172 584
Tilinpäätössiirrot	945	13 488
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-31 592	186 072

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36	33
Vuosikate/Poistot, %	77	77
Vuosikate, €/asukas	403	419
Asukasmäärä	263 526	260 358

Tuloslaskelman analysointi

Kaupungin tilikauden tulos oli -32,5 milj. euroa alijäämäinen. Tilikauden toimintatuotoilla katettiin 36 prosenttia toimintakuluista. Vuosikate heikkeni 2,8 milj. euroa vertailuvuodesta ja oli 403 euroa asukasta kohden. Vuosikate kattoi poistot 77-prosenttisesti.

Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitos yhtiöitettiin vuoden 2025 alussa. Tällä ei ollut merkittävää vaikutusta ulkoiseen tuloslaskelmaan. Tampereen seudun työllisyysalueen toiminnan alkaminen vuoden 2025 alusta vaikuttaa vertailukelpoisuuteen. Toiminta näkyy etenkin myyntituottojen sekä avustusten toteumassa ja valtionosuuksien kertymässä.

Tuotot

Kaupungin tuottojen kokonaismäärä oli yhteensä 1 198,4 milj. euroa. Myynti- ja vuokratuotot muodostivat yhteensä yli 62 prosenttia toimintatuotoista.

Myyntituottojen (126,5 milj. euroa) kertymän taustalla on erityisesti joukkoliikenteen lipputulot sekä Tampereen seudun työllisyysalueen sopimuskuntien laskutus. Myyntitulot kasvoivat edellisestä tilikaudesta nähden 25,2 milj. euroa (24,8 prosenttia). Työllisyysalueen osuus koko kaupungin myyntituloista oli 31,8 prosenttia.

Maksutuotot (41,2 milj. euroa) vähenivät edellisestä tilikaudesta 10 milj. euroa. Tuotot pääasiassa sivistyspalveluiden palvelualueelta ja kaupunkiympäristön palvelualueelta.

Tukia ja avustuksia (27,8 milj. euroa) kohdistui erityisesti kaupunkiympäristön palvelualueelle joukkoliikenteen palveluryhmään (7,3 milj. euroa) sekä kasvatus- ja opetuspalveluihin (7,1 milj. euroa).

Vuokratuotot (111,2 milj. euroa) vähentyivät edellisestä tilikaudesta 1,5 milj. euroa, -1,3 prosenttia.

Muut toimintatuotot (75,3 milj. euroa) muodostuivat pääosin pysyvien vastaavien myyntivoitoista, jotka toteutuivat 52 milj. euroa vertailuvuotta suurempina. Tilikauden merkittävimmät myyntivoitot muodostuivat tonttien myynneistä.

Verorahoituksesta (766,8 milj. euroa) 453,1 milj. euroa (59,1 %) muodostui kunnallisverotuloista. Yhteisöveroja kertyi 6,4 milj. euroa vertailuvuotta vähemmän. Kiinteistöverotulot kasvoivat 1,5 milj. euroa vertailuvuodesta. Valtionosuudet muodostuivat pääosin opetus- ja kulttuuritoimen muista valtionosuuksista sekä verotulomenetyksen kompensatiosta. Peruspalvelujen valtionosuus oli 11,8 milj. euroa ja muutos edelliseen tilikauteen oli 51,8 milj. euroa. Tämä muutos johtuu TE-uudistuksen vaikutuksesta valtionosuuksiin, Tampereen peruspalvelujen valtionosuus ilman uudistuksen osuutta olisi 38,1 milj. euroa negatiivinen. TE-uudistuksen vaikutus peruspalveluiden valtionosuuteen oli 49,8 milj. euroa.

Rahoitustuotot (49,5 milj. euroa) vähenivät 2,1 milj. euroa. Tämä johtuu siitä, että vuoden 2024 tilikaudelle kohdistui 3,3 milj. euron rahoitusarvopapereiden myyntivoitto.

Kulut

Kaupungin kulujen kokonaismäärä, mukaan lukien rahoituskulut ja poistot, oli yhteensä 1 231,5 milj. euroa. Omaan työnä valmistettuihin investointihyödykkeisiin liittyvät kulut sisältyvät tuloslaskelman toimintakuluihin ja niiden vaikutus tulokseen (0,5 milj. euroa) on eliminoitu valmistus omaan käyttöön -rivillä. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot muodostivat 68,4 prosenttia toimintakulujen kokonaissummasta tilikaudella.

Henkilöstökulut (471,6 milj. euroa) muodostivat 38,3 prosenttia toimintakuluista. Henkilöstökuluja on analysoitu tarkemmin toimintakertomuksen osiossa Henkilöstö.

Palvelujen ostojen (371 milj. euroa) muodostivat 30,1 prosenttia toimintakuluista. Merkittävimmät erät muodostuivat matkustus- ja kuljetuspalveluista, puhtaanapitopalveluista sekä majoitus- ja ravitsemispalveluista. Työllisyysalueen toiminnan aloitus näkyi etenkin asiakaspalveluiden ostojen kasvuna. Kasvua edelliseen tilikauteen oli 34,7 prosenttia (7,7 milj. euroa) Edellä mainitut muodostivat 55 prosenttia palvelujen ostojen kokonaismäärästä.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän (22,1 milj. euroa) kulut muodostuivat pääosin sivistyspalvelujen palvelualueen hankinnoista.

Avustuskulut (101,6 milj. euroa) kasvoivat edellisestä tilikaudesta 39,6 milj. euroa (63,4 prosenttia). Vuonna 2025 voimaantullut uusi työttömyysturvan kuntaosuuksien kannustemalli näkyi avustusten toteumassa. Työttömyysturvan maksuosuuksien osuus avustuksista oli 49,8 milj. euroa. Muut erät koostuivat pääosin palkkatuista ja avustuksista yhteisöille. Kyseiset erät muodostivat yhteensä yli 85 prosenttia avustusten kokonaismäärästä.

TOIMINTAKERTOMUS

Vuokrakulut (98,2 milj. euroa) toteutuivat 3,2 milj. euroa edellisvuotta suurempina. Vuokrakuluista 74 prosenttia muodostui rakennusten ja huoneistojen vuokrasta.

Muut toimintakulut olivat yhteensä 4,2 milj. euroa.

Rahoituskulut (24,0 milj. euroa) toteutuivat 1,8 milj. euroa edellisvuotta pienempinä. Korkokulujen osuus rahoituskuluista oli 23,1 milj. euroa.

Poistot ja arvonalentumiset (138,8 milj. euroa) pienenevät 2 milj. euroa vertailuvuodesta. Muutos johtuu ensisijaisesti Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämisen vaikutuksesta, sen poistojen osuus vuoden 2024 tilinpäätöksessä olivat 1,8 milj. euroa. Suurimmat poistot muodostuivat kiinteistä rakenteista ja laitteista sekä rakennuksista. Arvonalentumisia pysyvien vastaavien hyödykkeistä kirjattiin 4,7 milj. euroa.

TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman erät esitetään tuhansina euroina

1.1. - 31.12.2025 1.1. - 31.12.2024

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	106 242	109 029
Satunnaiset erät	0	204 294
Tulorahoituksen korjauserät	-65 028	-11 632

Investointien rahavirta

Investointimenot	-229 589	-314 022
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 730	3 354
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99 120	205 281

Toiminnan ja investointien rahavirta

-85 525 196 304

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 095	-284 554
Antolainasaamisten vähennykset	511	1 661
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164 000	177 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 241	-67 641
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-39 243	-19 454
Muut maksuvalmiuden muutokset	29 952	-19 091

**Rahoituslaskelman erät esitetään
tuhansina euroina**

1.1. - 31.12.2025 1.1. - 31.12.2024

Rahoituksen rahavirta	105 884	-212 079
Rahavarojen muutos	20 360	-15 775
Rahavarat 31.12.	96 462	76 103
Rahavarat 1.1.	76 103	91 878
Yhteensä	20 360	-15 775

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-15 948	44 684
Investointien tulorahoitus, %	47	35
Laskennallinen lainahoitokate	0,9	1,0
Lainanhoitokate	1,8	1,4
Kassan riittävyys, pv	26	17
Asukasmäärä	263 526	260 358

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelmassa esitetään kaupungin tilikauden aikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavaroihin. Kaupungin tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin.

Tilikauden toiminnan rahavirraksi muodostui 41,2 milj. euroa, mikä on 260,5 milj. euroa vähemmän kuin vertailuvuonna. Edellisen tilikauden toiminnan rahavirtaan vaikutti Tampereen Vesi Liikelaitoksen yhtiöittämisen aiheuttama satunnainen erä (204,3 milj. euroa). Tulorahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot sekä pakollisten varausten muutokset. Vuosikatteen muodostumista on analysoitu tuloslaskelman analysoinnin yhteydessä.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Tilikauden investointien rahavirta oli -126,1 milj. euroa, mikä on 21,4 milj. euroa vertailuvuotta enemmän. Nettoinvestointitaso on laskenut edellisestä vuodesta -84,4 milj. euroa, investointien rahavirtaan vaikutti kuitenkin pysyvien vastaavien luovutustulojen muutos tilikausien välillä. Edelliseen tilikauteen verrattuna ne vähenivät -106,2 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahoitustarpeeksi muodostui kokonaisuudessaan -85,5 milj. euroa.

Kaupungin investointien rahoitusvalmiutta mittaava investointien tulorahoitusprosentti oli vuodenvaihteessa 47 prosenttia. Tunnusluku kasvoi 7 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirraksi muodostui päättyneellä tilikaudella 105,9 milj. euroa. Muutos edelliseen tilikauteen oli +318 milj. euroa. Viime tilikauteen verrattuna merkittävä muutos kohdistui antolainasaamisten muutokseen (-284,6 milj. euroa) johtuen Tampereen Vesi Oy:lle vuonna 2024 annetusta lainasta.

Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyvät toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, saamisten sekä korottomien velkojen muutokset. Muiden maksuvalmiuden muutoksen erissä on oikaistu pois Tampereen seudun työllisyysalueen aloittavan taseen kirjaukset, koska ne eivät ole olleet tilikauden aikaisia tapahtumia. Avaavan taseen kirjaukset 3 milj. euroa kohdistuivat muihin saamisiin ja siirtovelkoihin. Kyse on valtiolta siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelasta, jonka valtio korvasi kaupungille. Korottomat velat kasvoivat tilikauden aikana 35 milj. euroa, millä oli positiivinen vaikutus rahavirtaan. Erä muodostuu saatujen ennakoiden, ostovelkojen, muiden velkojen ja siirtovelkojen muutoksesta. Kaupungin saamiset kasvoivat tilikaudella 2,4 milj. euroa, millä oli negatiivinen vaikutus rahoituksen rahavirtaan.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyttä laskennallisten lainojen hoitoon. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Todellisilla vuotuisilla lainanlyhennyksillä laskettuna lainanhoitokatteeksi muodostui 1,8 yksikköä. Lainanhoitokatteen tunnusluku kasvoi vertailuvuodesta 0,4 yksikköä. Lainanhoitokate on hyvällä tasolla silloin kun tunnusluku saa suuremman arvon kuin kaksi. Tunnusluvun tulkinnassa tulee huomioida kaupungin kertalyhenteisten lainojen erääntymisen vaikutus.

Rahavarojen muutos

Kaupungin rahavarojen muutos toteutui 20,4 milj. euroa positiivisena. Kassan riittävyttä kuvaava tunnusluku kertoo, että tilinpäätöshetken rahavaroilla olisi kyetty kattamaan kaikki kassasta maksut 26 päivän ajan. Tunnusluku parani vertailuvuodesta yhdeksällä päivällä rahavarojen kasvamisen seurauksena.

TASETARKASTELU

Tase

Vastaavaa

Taseen vastaavaa -luvut esitetään tuhansina euroina	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	123	153
Muut pitkävaikutteiset menot	107 990	105 149
Yhteensä	108 112	105 302
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	270 889	258 732
Rakennukset	703 093	685 186
Kiinteät rakenteet ja laitteet	428 307	402 681
Koneet ja kalusto	13 467	21 092
Muut aineelliset hyödykkeet	6 678	6 474
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	204 236	229 093
Yhteensä	1 626 671	1 603 258
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	405 488	378 890
Muut lainasaamiset	383 750	383 121
Muut saamiset	1 593	1 639
Yhteensä	790 831	763 650

TOIMINTAKERTOMUS

Taseen vastaavaa -luvut esitetään tuhansina euroina

31.12.2025

31.12.2024

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Lahjoitusrahastojen varat

116

44

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

0

239

Keskeneräiset tuotteet

1 072

728

Muu vaihto-omaisuus

1 495

1 185

Yhteensä

2 567

2 153

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Muut saamiset

7 093

10 660

Siirtosaamiset

3 356

3 990

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

18 031

17 027

Lainasaamiset

4 833

6 827

Muut saamiset

31 547

20 862

Siirtosaamiset

20 834

20 959

Yhteensä

85 694

80 326

Rahoitusarvopaperit

Muut arvopaperit

25 235

25 382

Rahat ja pankkisaamiset

71 227

50 720

VASTAAVAA YHTEENSÄ

2 710 454

2 630 834

Vastattavaa

Taseen vastattavaa -luvut esitetään tuhansina euroina

	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	607 814	607 814
Muut omat rahastot	17 749	17 887
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	850 485	664 413
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-31 592	186 072
Yhteensä	1 444 455	1 476 186
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	680	1 486
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	561	676
Muut pakolliset varaukset	1 004	1 057
Yhteensä	1 566	1 732
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	18 313	18 253
Muut toimeksiantojen pääomat	149	2 405
Yhteensä	18 462	20 658
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	815 940	705 706
Saadut ennakot	73	104
Liittymismaksut ja muut velat	294	303
Siirtovelat	27 648	27 507
Yhteensä	843 955	733 620

**Taseen vastattavaa -luvut
esitetään tuhansina euroina**

31.12.2025

31.12.2024

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0	39 831
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	52 366	46 841
Lainat muilta luotonantajilta	151 831	151 242
Saadut ennakot	0	7
Ostovelat	68 438	59 598
Muut velat	31 492	17 179
Siirtovelat	97 208	82 453

Yhteensä	401 336	397 152
----------	---------	---------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

2 710 454

2 630 834

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	53	56
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	108	107
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	818 893	850 485
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	3 107	3 267
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	1 020 137	943 621
Lainakanta, euroa/asukas	3 871	3 624
Lainat ja vastuut, 1 000 euroa	1 395 341	1 331 321
Lainat ja vastuut, euroa/asukas	5 295	5 113
Lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	383 750	383 121
Asukasmäärä	263 526	260 358

Taseen analysointi

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa tilikauden päättymishetkellä. Kaupungin varallisuus ja rahoituksen rakenne esitetään ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti omaisuus- ja pääomaeriin. Tase sisältää myös liikelaitosten omaisuus- ja pääomaerät ilman eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä, kuten saamisia ja velkoja.

Kaupungin taseen loppusumma oli tilinpäätöshetkellä 2 710,5 milj. euroa, mikä on 79,6 milj. euroa enemmän kuin vertailuvuonna.

Vastaavaa

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa tai vaikuttamaan tuotantokelijoina jatkuvasti useana tilikautena. Pääosa kaupungin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä, jotka kasvoivat tilikaudelle 26,2 milj. euroa. Muutos kohdistui ensisijaisesti aineellisiin hyödykkeisiin ja etenkin kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin, rakennuksiin ja maa- ja vesialueisiin. Koneiden ja kaluston muutos oli -7,6 milj. euroa Tampereen kaupunkiliikenne -liikelaitoksen yhtiöittämisen johdosta. Keskeneräisten hankintojen muutos oli -24,9 milj. euroa, koska tilikaudella valmistui isoja hankkeita.

Sijoitukset kasvoivat vertailuvuoteen nähden 27,2 milj. euroa. Osakkeet ja osuudet kasvoivat 26,6 milj. euroa ja lainasaamiset 0,6 milj. euroa.

Lyhytaikaiset saamiset 75,2 milj. kasvoivat edellisestä tilikaudesta 9,6 milj. euroa. Merkittävin muutos oli muiden saamisten erässä 10,7 milj. euroa. Muut saamiset sisältävät Tampereen seudun työllisyysalueen avaavan taseen kirjaukset koskien valtiolta siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelka saamista valtiolta 3 milj. euroa. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston lausunnon mukaisesti vertailuvuoden tasetta ei ole oikaistu tällä kirjauksella.

Rahoja ja pankkisaamisia oli tilinpäätöshetkellä 71,2 milj. euroa, joka on 20,5 milj. euroa enemmän kuin vertailuvuonna. Rahavarojen kasvua selittää kaupungin joulukuussa nostama 22 milj. euron laina.

Vastattavaa

Taseen oma pääoma oli tilikauden lopussa 1 444,5 milj. euroa, mikä on yli puolet taseen loppusummasta. Oma pääoma väheni 31,7 milj. euroa tilikauden alijäämän seurauksena.

Poistoeron määrä väheni edellisvuoteen verrattuna 0,1 milj. euroa. Jäljelle jäänyttä poistoeroa on purettu samassa tahdissa investointivarauksella katettavien investointien poistojen kanssa.

Toimeksiantojen pääomat pienenevät 2,2 milj. euroa johtuen pääosin EU-tukien toimeksiantojen vähenemisen vuoksi.

Vieras pääoma kasvoi edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 114,5 milj. euroa, mikä selittyy pääasiassa pitkäaikaisen vieraan pääoman muutoksilla. Korollinen vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana yhteensä 76,5 milj. euroa, minkä seurauksena asukaskohtaiseksi lainakannaksi muodostui 3 871 euroa. Joukkovelkakirjalainojen muutos oli -39,8 milj. euroa. Ostovelat, muut velat ja siirtovelat kasvoivat yhteensä 37,9 milj. euroa. Siirtovelat sisältävät Tampereen seudun työllisyysalueen avaavan taseen 3 milj. euron lomapalkkavelan koskien valtiolta siirtynyttä henkilöstöä.

Tunnusluku lainat ja vastuut rinnastaa vuokra- ja leasingvastuut lainoihin. Tunnusluvun taustalla on ajatus tehdä investointien rahoitus vertailukelpoiseksi riippumatta siitä, miten investointi on rahoitettu. Suhteessa lainakantaan, kaupungin lainat ja vastuut saa merkittävästi suuremman arvon. Asukaskohtaisesti tarkasteltuna lainat ja vastuut olivat 1 424 euroa suuremmat kuin lainakanta, mitä selittää leasingrahoituksen käyttäminen lainanoton rinnalla.

Kaupungin omavaraisuusaste oli tilinpäätöshetkellä 53 prosenttia. Kuntatalouden yleinen hyvä tavoitetaso omavaraisuudelle on 70 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi 108 prosenttiin, mikä tarkoittaa, että vuoden käytötulot eivät riitä kattamaan kaupungin vieraan pääoman takaisinmaksua. Tunnusluku kasvoi 1 prosenttiyksikköä vertailuvuodesta.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tulos- ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain kaupungin ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelmassa on esitetty varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytöt.

Vuoden 2025 kokonaistulot ja -menot eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden, johtuen Tampereen seudun työllisyysalueen perustamisesta. Kokonaismenot pienenivät edellisestä vuodesta 274,1 milj euroa johtuen pääasiassa vuoden 2024 tilinpäätöksessä näkyneestä antolainasaamisten lisäyksestä koskien Tampereen Vesi Liikelaitoksen liiketoimintakauppaa. Kokonaismenot ylittivät kokonaistulot 9,6 milj. eurolla.

TOIMINTAKERTOMUS

Kokonaistulot ilmoitetaan tuhansina euroina

	2025	%	2024	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	382 035	27,2	322 165	19,1
Verotulot	641 155	45,8	651 181	38,6
Valtionosuudet	125 666	9,0	83 136	4,9
Korkotuotot	17 526	1,2	18 370	1,1
Muut rahoitustuotot	32 005	2,3	33 265	2,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	204 294	12,1
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-64 895	-4,6	-11 832	-0,7
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 730	0,3	3 354	0,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99 120	7,1	205 281	12,1
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	511	0,0	1 661	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164 000	11,7	177 000	10,5
Kokonaistulot yhteensä	1 400 852	100,0	1 687 875	100,0

**Kokonaismenot ilmoitetaan
tuhansina euroina**

	2025	%	2024	%
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	1 068 705	75,7	973 708	57,8
- Valmistus omaan käyttöön	-535	0,0	-367	0,0
Korkokulut	23 058	1,6	25 480	1,5
Muut rahoituskulut	917	0,1	268	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
+/- Pakollisten varausten muutos	167	0,0	268	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-34	0,0	-468	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	229 589	16,3	314 022	18,6
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	1 095	0,1	284 554	16,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	48 241	3,4	67 641	4,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	39 243	2,8	19 454	1,2
Kokonaismenot yhteensä	1 410 444	100,0	1 684 559	100,0

KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernin toiminnassa ja rakenteessa tapahtuneet muutokset

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Inflaation rauhoittuminen Euroopassa, korkotason lasku ja energiamarkkinoiden vakaamat olosuhteet loivat asiallisen toimintaympäristön konsernille vuonna 2025. Geopoliittiset jännitteet ja tempoileva kansainvälinen kauppapolitiikka eivät suoraan vaikuttaneet liiketoimintaan haitallisesti. Useat keskeiset yhtiöt menestyivät liiketoiminnassaan hyvin ja maksoivat kaupungille talousarviotavoitteiden mukaiset osingot.

Merkittäviä tapahtumia konsernissa vuonna 2025 olivat mm. Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n aloittaminen ja sitä myöden liikelaitosmallista luopuminen Tampereella, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n operatiivisen toiminnan aloittaminen, Tampereen Raitiotie Oy:n megainvestointien jatkuminen, Annalan Vuokra-Asunnot Oy:n myynti Tampereen Vuokra-Asunnot Oy:lle sekä Visit Tampere Oy:n hankinta suoraan kaupungin omistukseen. Tampereen Särkänniemi Oy:n kehityshankkeen toteutusta valmisteltiin, mutta varsinaista toteutusta ei voitu aloittaa kaupungin pääomituksesta tehdyn valituksen johdosta.

Hankintalainsäädännön uudistamisen valmistelu eteni vuoden aikana, mutta lakiesitys toteutui vasta 2026 puolella. Selvää on, että lakimuutoksella tulee olemaan huomattavia vaikutuksia myös Tampere-konsernin sidosyksikköasemassa oleviin yhtiöihin ja erilaisia skenarioita, ratkaisuja ja toimenpiteitä on pohdittu laajasti.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Omistajaohjauksen odotukset konsernin liiketoiminnasta vuonna 2026 ovat myönteiset. Talouden suhdanteet osoittavat pientä piristymistä, mutta rakentamisen volyyymi ja työllisyyskehitys näyttävät edelleen heikoilta isossa kuvassa. Muutoin edellytykset normaalille vuodelle konsernissa ovat hyvät, luonnollista hajontaa tietysti esiintyy.

Alkaneena vuotena kaupunki tavoittelee selvästi edellisvuotta suurempia osinkoja yhtiöstään, yhteensä 36,8 milj. euroa. Tässä on kasvua viime vuoden toteumaan 7,6 milj. euroa. Tähän on realistiset mahdollisuudet ja kaupungin taloushaasteiden keskellä jokainen osinkoeuro onkin tarpeen. Pitkällä tähtäimellä Tampereen Energia Oy:n menestyksellä on huomattava vaikutus osinkosummaan ja kun verkkoliiketoiminnan sallittua tuottoa on valtakunnallisesti heikennetty ja energiamarkkinat ovat alttiita geopolittisille tapahtumille, sisältyy osingonmaksukykyyn riskejäkin.

Rahoituksen saatavuus yhtiöiden investointeihin on edelleen hyvällä tasolla, eikä siihen odoteta mainittavia heikennyksiä. Korkotaso on asettumassa kohtuulliselle tasolle, eikä pääomakustannusten nähdä rajoittavan investointien toteutuksia. Suuria infrahankkeita toteuttavat yhtiöt ovat noudattaneet hallitustensa päättämää korkoriskien hallintaa systemaattisesti.

Kaupungin yhtiöomistuksia arvioidaan kriittisesti ja konsernirakenteeseen valmistellaan muutosehdotuksia ja realisoiteja konsernijaoston omistajastrategioissa päättämien linjausten mukaisesti. Konsernijaostolle valmistellaan esityksiä päivitetystä yhtiökohtaisista omistajastrategioista vuoden aikana.

Yritysvastuukysymysten merkitys kasvaa vuosi vuodelta. Ympäristön, sosiaalisen ja hallinnollisen vastuun suhteen konsernissa on tehty paljon hyvää työtä, josta tosin kerrotaan julkisuuteen turhan vaatimattomasti. Vastuullisesti hoidettu liiketoiminta tulee tuottamaan tulevaisuudessakin parhaat tulokset ja mm. omistajaohjauksella pyritään myötävaikuttamaan tähän. Konsernin vastuullisuusraportointia kehitetään edelleen.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan kuntalain mukaisen konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaan. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot siitä, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Selonteon laadinnassa on huomioitu mm. omistajaohjauksen vuosittain tytäryhtiöiden johdon kanssa käydyt omistaja- ja tavoitekeskustelut sekä tytäryhtiöiden johdon itsearviointikyselyn tulokset. Itsearviointikysely on toteutettu viimeksi marraskuussa 2025 ja se toteutettaneen seuraavan kerran vuoden 2026 loppupuolella. Omistajakeskusteluissa käydään läpi yhtenä osa-alueena mm. tytäryhtiöiden riskienhallintasuunnitelmien ja riskikartoitusten sisältö ja ajantasaisuus, yhtiön sisäisen valvonnan menettelyt sekä kaupungin yhtiöille antamien eri ohjeistusten noudattaminen.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston kokouksissa (14 kokousta vuonna 2025) on ollut tilannekatsaus yleensä 1-2 tytäryhtiön toiminnasta, jolloin jaosto on saanut suoraan ajankohtaista tietoa yhtiöiden johdolta. Vuonna 2025 pidettiin lisäksi ainoastaan yhtiöiden tilannekatsauksia käsitteleviä kokouksia. Konsernijaoston jäsenillä on kokousten yhteydessä mahdollisuus kysyä erilaisista yhtiöitä koskevista asioista ja saada vastauksia suoraan yhtiöiden johdolta. Konsernijaostolla on lisäksi näissä yhteyksissä hyvä mahdollisuus arvioida yhtiön hallituksen puheenjohtajan toimintaa ja saada arvokasta informaatiota hallituskokoonpanon valmistelua varten.

Toimivallan- ja vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupunginvaltuusto päättää Kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.11.2025 § 177 Tampereen kaupungin omistajaohjauksen periaatteiden uudistamisen. Tampereen kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto, pormestari ja konsernijohtaja, joita avustaa omistajaohjausyksikkö. Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävänä on mm. ohjata ja valvoa omistajana konserniyhteisöjä siten, että nämä toimivat kaupunkikonsernin kokonaisedun, valtuuston hyväksymien omistajaohjauksen periaatteiden ja valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti. Konsernijaosto vastaa myös omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan täytäntöönpanosta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurannasta mm. tytäryhtiöiden osalta.

Konserniin kuuluvat tytäryhtiöt (soveltuvin osin myös säätiöt) noudattavat toiminnassaan Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta, Hyvä hallinto- ja johtamistapa Tampereen kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) -ohjetta ja Palkitsemisperiaatteet Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä -ohjetta. Lisäksi konsernissa noudatetaan yhtenäistä toimitusjohtajasopimusmallia.

Konsernihallinnon omistajaohjausyksikkö vastaa mm. omistajastrategioiden mukaisesta yhtiöomistusten ja konsernirakenteen kehittämisestä, yhtiöomistusten omistaja-arvon kasvattamisesta, yhtiöiden hallitusjäsenien nimeämisen valmistelemisestä sekä konsernivalvonnan toimeenpanosta ja sen tuloksellisuuden raportoinnista konsernijohtolle. Yksikkö järjestää säännöllisesti yhtiöiden hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille tarkoitettuja kokous- ja koulutustilaisuuksia. Vuonna 2025 järjestettiin kaksi toimitusjohtajapaamista. Konserniyhteisöjen uusille hallitusjäsenille järjestettiin koulutustilaisuus yhdessä uuden konsernijaoston jäsenten kanssa loppukesällä. Aiemmin järjestettyjä konsernin hallitusjäsenien sidosryhmätilaisuuksia on tarkoitus jatkaa.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuunjakoon liittyvissä kysymyksissä varmistetaan kirjallinen dokumentaatio.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kaupunginhallituksen konsernijaosto nimeää kaupungin jäsen ehdokkaat yhtiöiden hallitukseen. Konserniohjeen määritelmän mukaisesti kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten riittävän osaamistason varmistamiseksi konsernihallinnon omistajaohjaus selvittää dokumentoidusti hyvissä ajoin ennen konsernijaoston hallitusjäsenien valintoja kunkin yhtiön

tarvitsemaa asiantuntemusta. Omistajaohjaus kartoittaa laajasti potentiaalisia jäsen ehdokkaita myös ulkopuolisista asiantuntijoista ja hallitusammattilaisista. Hallitusjäseniksi valituilla henkilöillä tulee myös olla mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa hallitustehtäviensä hoitoon. Omistajaohjaus saa suoraan yhtiöistä edellistä koskevaa informaatiota ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että kaupungin yhtiöiden hallitustehtäviin ei valikoidu henkilöitä, joiden ajankäyttömahdollisuudet eivät ole riittäviä.

Omistajaohjausyksikkö valmisteli ehdotukset hallitusten kokoonpanoista huomioiden yllä mainitun lisäksi mm. kuntalain 47 §:n 2. momentti, jonka mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konsernijaoston puheenjohtajiston ja esittelijän kanssa tehtyjen täsmennysten jälkeen muotoutuneet kokoonpanot esitettiin konsernijaostolle, joka nimesi kaupungin jäsen ehdokkaita kokouksissa 18.3.2025 § 24, 22.4.2025 § 33 ja 20.5.2025 § 44 yhtiöiden hallitukseen vuonna 2025 alkavalle toimikaudelle. Tämän jälkeen kevään yhtiökokouksissa tehtiin osakeyhtiölain mukaisesti hallitusjäsenten valinnat. Tarvittaessa muutoksia yhtiöiden hallituskokoonpanoihin on tehty myös ylimääräisissä yhtiökokouksissa konsernijaoston erillisiin nimityspäätöksiin perustuen.

Yhtiöiden hallitusjäsenten asiantuntemus korostuu nimettäessä yhtiön toimivaa johtoa sekä vaativissa kehitystilanteissa tai muutoin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Konserniohjeen mukaan konsernijaoston tehtävänä on huolehtia siitä, että hallitusten jäsenten nimittäminen perustuu yhtiön tarvitsemaan asiantuntemukseen. Tytäryhtiöiden hallitukseen valittiin jälleen sekä luottamushenkilöjäseniä että asiantuntijaprofiililla olevia jäseniä. Omistajaohjausyksikkö organisoii hallitustyöskentelyn itsearviointin tytäryhteisöjen hallituksen jäsenille ja raportoi tuloksista kaupunginhallituksen konsernijaostolle. Omistajaohjausyksikkö teettää myös ulkopuolisia hallitusarviointeja, joista raportoidaan konsernijaostolle.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhtiöissä

Konserniohjeen periaatteiden mukaisesti tytäryhtiöiden tulee jo valmisteluvaiheessa hankkia omistajan ennakkokanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokanta on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan hallituksen kokouksessa, kun merkittävästä asiasta tehdään päätös. Omistajan kantaa haettiin eri yhtiöiden osalta kaupunginhallituksen konsernijaostolta konserniohjeen määrittelemistä asioista muutamia kertoja vuoden 2025 aikana. Konsernijaosto käsitteli ennakkokantaa koskevat asiat julkisuuslaissa säädetyn mukaisesti.

Omistajaohjauksen arvioinnin perusteella ohjeiden antoon kaupungin edustajille tytäryhtiöissä ei ole huomautettavaa.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteiden toteutumista selvitetään tilinpäätöskirjan kohdassa Konsernin tytäryhteisöt. Valtuusto asettaa osalle kaupungin tytäryhteisöjä toiminnan ja talouden tavoitteita, joiden toteutumista seurataan kaupungin normaalien seurantajärjestelmien mukaisesti. Talousarviossa tytäryhteisöille asetettiin sekä talouden että toiminnan tavoitteita, joiden asettamiseen myös kaupungin palvelualueet osallistuivat vakiintuneen toimintamallin mukaisesti ja joiden hyväksymisessä konsernijaostolla oli merkittävä rooli.

Tytäryhtiöiden omistajastrategiat käytössä

Omistajastrategioiden laatimisen tavoitteena on, että kaupungin omistamien yhtiöiden muodostama kokonaisuutta arvioidaan ainakin kerran valtuustokaudessa ja yhtiöiden omistajastrategioita päivitetään tarpeen mukaan. Yhtiökohtaisten omistajastrategioiden laadinnan taustalla on tarve muodostaa näkemys omistuksen tavoitteista ja kehittämissiosta pidemmällä aikavälillä. Omistajastrategioista päätetään omistajaohjauksen valmistelun pohjalta konsernijaostossa. Konsernijaosto käsitteli syksyn 2022 aikana yhteensä 16 keskeisen tytäryhtiön omistajastrategioita ja hyväksyi ne 25.10.2022 § 102. Tämän jälkeen keskeisten tytäryhtiöiden omistajastrategioita on tarkennettu yhtiökohtaisesti tarpeen mukaan. Osakkuusyhtiöiden omistajastrategiat hyväksyttiin konsernijaostossa 23.4.2024 § 36. Konsernijaoston käsittelemät omistajastrategiat ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24.1 §:n 17-kohdan perusteella. Omistajastrategioiden toimeenpanoa koskeva päätöksenteko tapahtuu tarvittaessa kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Vuonna 2025 valittu konsernijaosto on vuoden 2026 työohjelmassaan valmistautunut käsittelemään yhtiöiden omistajastrategioista ja tekemään niitä koskevia päätöksiä.

Tytäryhteisöjen työhyvinvointikysely

Konsernijaoston toimeksiannosta on vuodesta 2017 tehty kaupungin omistajaohjausyksikön koordinoimana kaupunkikonsernitasoinen työhyvinvointikysely. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöille räätälöidyn yhteisen kyselyn tavoitteena on ollut omistajaohjausnäkökulmasta muodostaa kokonaiskuva kaupunkikonsernin työhyvinvoinnin tilasta. Kyselystä saatavalla tiedolla on tuettu tytäryhteisöjen liiketoimintalähtöistä työhyvinvoinnin kehittämistä ja koko Tampereen kaupunkikonsernin johtamista. Kyselyiden tulokset on käsitelty konsernijaoston kokouksissa.

Vuonna 2025 luovuttiin kaupunkijohtoisesta työhyvinvointikyselystä. Tytäryhteisöjen edellytetään kuitenkin raportoivan kaupungille eNPS-luku, joka mittaa työntekijöiden halukkuutta suositella työnantajaansa asteikolla 0–10 ja antaa nopean kuvan henkilöstön sitoutumisesta. Aiemmissa työhyvinvointikyselyissä eNPS-lukua ei ole kysytty, eikä suoraa vertailua aiempiin vuosiin ole mahdollista tehdä. Kaupunginhallituksen konserni- jaosto käsitteli Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen työhyvinvoinnin tuloksia 9.12.2025 § 106.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä yhteisöjen taloudellista kehitystä ja tunnuslukuja seurataan säännöllisesti. Omistajaohjaus on myös laatinut laajan raportin Tampereen kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnasta. Vuodesta 2026 lukien raportin keskeiset tiedot yhdistetään kaupungin tilinpäätöksen liitteeksi, jolloin tytäryhteisökokonaisuudesta on mahdollisuus saada aiempaa nopeammin keskeinen informaatio.

Konsernin tytäryhteisöjen talousraportointi kattoi vuonna 2025 konsernikatsauksen huhtikuulta tytäryhtiöiden osalta, konsernivälitilinpäätöksen elokuulta (sisältäen myös huhtikuun raportoinnin mukaisen osuuden), konsernitilinpäätöksen ja lisäksi erillisen omistajaohjauksen vuosittaisen raportin Tampereen kaupungin tytär- ja osakkuusyhtiöiden toiminnasta. Konserniennuste laaditaan kolme kertaa vuodessa. Ennuste sisältää tuloslaskelman sekä investointien ja korollisen vieraan pääoman tilinpäätösennusteen.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja konsernipalvelujen käyttö sekä siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus

Konsernin ei-markkinoilla toimivilla yhteisöillä on mahdollisuus käyttää hyväkseen omistajaohjauksen asiantuntemusta rahoitusta ja pääoman käyttöä koskevissa asioissa sekä soveltuvien osin muiden in-house statuksen omaavien tukipalveluyhtiöiden palveluita. Valmisteilla oleva hankintalainsäädännön muutos todennäköisesti tulee aiheuttamaan erilaisia toiminnan ja omistuksen uudelleenjärjestelyjä kuntakonserneissa. Omistajaohjaus on seurannut yhdessä lakiyksikön kanssa lain valmistelua ja reagoi sen mukaisesti tarvittavalla tavalla viimeistään sitten, kun lain lopullisesta sisällöstä ja voimaantulosta saadaan tietoa.

Siirtohinnoittelussa kaupungin yksiköt ja in-house yhtiöt noudattavat kustannusvastaavuuden periaatetta ja kohtuullisen pääoman tuoton vaadetta. Siirtohinnoittelun ei ole raportoitu aiheuttaneen ongelmia.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöjen riskienhallintaa ja sen periaatteita ohjataan kaupunginvaltuuston hyväksymällä konserniohjeella ja Corporate Governance -ohjeella. Vastuu riskienhallinnan valvonnasta ja toteutuksesta on viime kädessä tytäryhtiön hallituksella. Konsernijohdon tehtävänä on valvoa tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuuden valvonnan osalta keskeisessä roolissa ovat vuosittain käytävät omistajakeskustelut, jossa hyvän hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne käydään läpi. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja vastaavat asiasta omistajaohjaukselle. Lisäksi on tehty määräajoin selvityksiä ja kyselyitä yhteisöjen johtamisen, valvonnan ja riskienhallinnan tilasta ja kehityksestä.

Osana vuoden 2025 selontekoa konsernivalvonnan järjestämisestä, omistajaohjaus toteutti tammikuussa 2026 yhdessä kaupungin sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintayksikön kanssa Tampereen kaupungin 26 tytäryhteisölle suunnatun kyselyn, jossa yhtiöiden ja säätiöiden hallitusten puheenjohtajat vastasivat mm. sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja sisäiseen tarkastukseen liittyviin kysymyksiin. Vastaukset saatiin kaikilta kyselyssä mukana olleilta tytäryhteisöiltä. Kyselyn perusteella tehdyn yhteenvedon mukaan voidaan arvioida, että tytäryhtiöiden ja säätiöiden hallitukset ovat huolehtineet hyvin eri osa-alueiden mukaisista vastuistaan, eikä merkittäviä konsernitason poikkeamia havaittu. Kysely on tarkoitus toteuttaa seuraavan viimeistään tammikuussa 2028. Sisäinen tarkastus toteuttaa lisäksi tarkastuksia valikoiduissa konserniyhtiöissä.

Tytäryhteisöt ovat hyväksyneet kaupungin laatimat ohjeistukset hallituksissaan. Aiemman mukaisesti voidaan todeta, että tytäryhteisöillä on riskienhallinnan suunnitelmat ja järjestelmät, joita ko. tytäryhteisön hallitus ohjaa ja valvoo säännönmukaisesti. Tytäryhteisöjen hallitusten systemaattista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyden arviointia tulee kuitenkin edelleen kehittää ja samalla selkeyttää tytäryhteisöjen ja konserniohjauksen välistä ohjausta ja tiedonvälitystä. Ohjeistusta on edelleen tarkennettu konserniohjeen ja hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohjeen päivittämisten yhteydessä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden uudistetun konserniohjeen 19.5.2025 § 59 ja kaupunginhallitus uudistetun Hyvä hallinto- ja johtamistapa Tampereen kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) -ohjeen 6.11.2023 § 453.

Merkittävimmät tunnistetut riskit kaupunkikonsernissa

Tampereen kaupunkikonsernissa merkittävimmät riskit liittyvät liikevaihdoltaan ja taseiltaan isoimpiin yhtiöihin, joista kaupunki saa myös merkittäviä osinkotuloja. Useilla yhtiöillä on valmistelussa tai käynnissä merkittäviä investointeja, joihin saattaa liittyä toteutus- ja käyttöönottovaiheen riskejä.

Useiden yhtiöiden investoinnit ovat riippuvaisia ulkoisesta rahoituksesta. Ulkoisen rahoituksen saatavuus ja hinnoittelu on ollut hyvää, eikä sen suhteen ole tunnistettu merkittäviä riskejä. Rahoituksen kuluja ja saatavuutta turvaa tytäryhteisöjen riittävä kannattavuus, toimiva riskienhallinta ja investointien oikea mitoittaminen. Markkinakorot laskivat selvästi vuoden 2024 aikana ja asettuivat inflaation rauhoittumisen ansiosta hieman yli 2 %:n tasolle vuoden 2025 aikana. Saman tyyppistä korkotasoa arvioidaan myös lähivuosille. Korkokustannuksilla on vaikutusta erityisesti suurissa pääomavaltaisissa hankkeissa, kuten infra- ja energiainvestoinnit, mutta omistajaohjauksen käsityksen mukaan konserniyhtiöt ovat tehneet aktiivista korkoriskin hallintaa varautuen ennalta mahdolliseen korkotason nousuun. Siten tapahtunut korkojen nousu ei aiheuttanut suuria ja hallitsemattomia yllätyksiä konserniyhtiöiden toimintaan vuosina 2023-2024.

Venäjän helmikuussa 2022 aloittamalla hyökkäyssodalla Ukrainaan on merkittäviä vaikutuksia myös kaupunkikonsernin toimintaan. Kaupunkikonserni tekee yhteistyötä varautumiseen, turvallisuuteen ja mm. energia-asioihin liittyen.

Kaupungin sidosyksikköinä toimivien yhtiöiden asemaan kohdistuu painetta mm. hallitusohjelman kirjausten suunnalta. Hallitus antoi 5.2.2026 eduskunnalle esityksen hankintalain uudistamisesta. Lakiesitykseen sisältyy 10 prosentin omistusraja, mikä toteutessaan vaikuttaa myös kaupunkikonsernin toimintaan. Omistajaohjaus on seurannut edellä kerrotun mukaisesti asian valmistelua. Samoin kaupunkiomisteisissa yhtiöissä on varauduttu mahdollisiin muutostarpeisiin.

Vastaavasti kilpailuneutraliteettisääntelyyn liittyvä lainsäädäntö ja sen tiukentuneet tulkinnot ovat enenevässä määrin vaikuttaneet myös kaupunkiomistajan käytössä olevaan keinovalikoimaan koskien esimerkiksi yhtiöiden toiminnan kehittämiseen osallistumista taloudellisin panostuksin niissä yhtiöissä, joiden liiketoiminta tapahtuu markkinoilla. Kaupunkiomistajan on varmistettava huolellisen valmistelun ja oikeudellisen arvioinnin kautta eri näkökulmista mm. se, että tasapuolisen kilpailun edellytykset toteutuvat. Kaupunkikonsernin toiminnan kehittämisessä ja konsernirakennetta koskevissa muutoksissa huomioidaan ennakoivasti kilpailuneutraliteettikysymyksiin liittyvät tilanteet ja mahdolliset riskit. Muutokset voivat myös olla vastaus kilpailuneutraalin toiminnan varmistamiseksi ja siten osa kaupunkikonsernin riskienhallintaan liittyvää kokonaisuutta.

Tampereen kaupunki toimii aktiivisesti vastuullisuutta edistäen ja huomioiden ympäristö-, sosiaaliset- ja hallinnolliset riskit. Konserniohjeeseen sisältyy ohjeita yhtiöiden vastuullisuustyölle, ja tytäryhteisöiltä edellytetään vastuullisuuden edistämistä ja vastuullisuusriskien hallintaa kaikessa toiminnassa. Vastuullisuus ja vastuullisuusraportointi edistyivät edelleen vuoden 2025 aikana. Konserniyhtiöille järjestettiin vastuullisuuden osalta koulutusta, ja vastuullisuustavoitteiden tavoiteasetantaa sekä tavoiteraportointia kehitettiin.

Tampereen kaupunkikonserni on erilaisten toimintojen osalta laaja moninainen kokonaisuus. Huolimatta siitä, että esimerkiksi kaupungin tytäryhtiöt ovat osakeyhtiölain mukaisesti toimivia itsenäisiä yhtiöitä, kohdistuvat monet riskit viime kädessä pääomistajan vastuulle muodossa tai toisessa. Maineriskit on tunnistettu riskikokonaisuudeksi, joka usein kohdistuu yhtiön lisäksi omistajaan. Kaupunki hallitsee edellä mainittuja riskejä mm. johtamisjärjestelmänsä, annettujen ohjeistusten ja hallitusjäsenvalintojensa kautta.

Konsernin tytäryhteisöissä ei ole tunnistettu edellä mainittuja kokonaisuuksia lukuun ottamatta sellaisia merkittäviä yksittäisiä strategisia tai operatiivisia riskejä, jotka vaikuttaisivat kaupunkikonsernin toimintaan ja taloudelliseen asemaan merkittävästi konsernin kokonaislaajuus huomioiden.

Konsernirakenne

Vuoden 2025 lopussa kaupunkikonserniin kuului 79 tytäryhteisöä, joista kahta yhtiötä ja kolmea säätiötä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen vaikutus konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin molemmat 2 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöjä oli 18, joista konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin konsernin kannalta olennaiset 15 yhteisöä.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelman luvut esitetään tuhansina euroina

	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toimintatuotot	1 021 248	1 021 378
Toimintakulut	-1 503 230	-1 442 175
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	2 874	2 552
Toimintakate	-479 108	-418 245
Verotulot	641 155	651 181
Valtionosuudet	125 666	83 136
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 901	20 623
Muut rahoitustuotot	3 858	5 524
Korkokulut	-56 795	-58 684
Muut rahoituskulut	-848	-1 961
Vuosikate	246 830	281 575

TOIMINTAKERTOMUS

Konsernituloslaskelman luvut esitetään tuhansina euroina

1.1. - 31.12.2025 1.1. - 31.12.2024

Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-242 194	-228 364
Omistuksen eliminointierot	-385	2 117
Arvonalentumiset	-22 477	-7 450
Tilikauden tulos	-18 226	47 878
Tilinpäätössiirrot	141	151
Tilikauden verot	-10 186	-11 471
Laskennalliset verot	-4 313	-4 143
Vähemmistöosuudet	-559	-2 902
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-33 142	29 514

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	68	71
Vuosikate / Poistot, %	93	119
Vuosikate, euroa / asukas	937	1 081
Asukasmäärä	263 526	260 358

Konsernitilinpäätös sisältää konsernituloslaskelman, konsernitaseen ja konsernin rahoituslaskelman sekä liitetiedot. Konsernitilinpäätöksessä siihen yhdisteltäviä yhteisöjä pyritään kuvaamaan siten kuin ne muodostaisivat yhden kirjanpitovelvollisen.

Konsernituloslaskelman analysointi

Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin eli kaupungin ja konserniyhteisöjen yhteenlasketun kannattavuuden sekä taloudellisen tuloksen. Konsernitilinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet sekä vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta.

Konsernin toimintakate heikkeni 60,9 milj. euroa vertailuvuodesta, mikä johtui toimintakulujen kasvusta. Toimintakulut kasvoivat erityisesti henkilöstökulujen osalta (-34,6 milj. euroa) ja palveluiden ostojen osalta (-17,5 milj. euroa). Henkilöstökulut (677,2 milj. euroa) muodostivat 45 prosenttia toimintakuluista. Tytäryhteisöistä palvelujen ostoja kertyi konserniin eniten Tampereen Tilapalvelut Oy:n toimesta. Konsernin henkilöstökuluista yli 70 prosenttia muodostuu Tampereen kaupungin henkilöstöstä. Toimintatuotot olivat edellisen tilikauden tasolla, suurin yksittäinen muutos oli tuissa ja avustuksissa, jotka vähenivät 6 milj. euroa. Myyntituotot muodostivat tilikaudella kuitenkin yhä 78 prosenttia konsernin toimintatuloista. Myyntituottoja kertyi konserniin erityisesti Tampereen Energia- konsernista ja Tampereen kaupungilta. Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 67,9 prosenttia.

Vuosikate heikkeni 34,7 milj. euroa edellisvuodesta, vuosikate kattoi poistoista ja arvonalentumisista 93,3 prosenttia. Muutosta edelliseen tilikauteen oli -26,1 prosenttiyksikköä.

Konsernin tilikauden tulos (-18,2 milj. euroa) heikkeni 66,1 milj. euroa vertailuvuodesta. Konsernin tulos heijastaa kaupungin tulosta, mutta siihen vaikuttaa myös Tavasen tekemät alaskirjaukset koskien pysyviä vastaavia, jotka lisäsivät arvonalentumisia 8 milj. euroa. Yhteensä arvonalentumiset kasvoivat edellisestä tilikaudesta 15,0 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 13,8 milj. euroa vertailuvuodesta.

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut ilmoitetaan tuhansina euroina

1.1. - 31.12.2025 1.1. - 31.12.2024

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	246 830	281 575
Tilikauden verot	-10 186	-11 471
Tulorahoituksen korjauserät	-30 648	-12 953
Yhteensä	205 997	257 150

Investointien rahavirta

Investointimenot	-501 287	-538 561
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28 826	6 106
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	77 329	15 838
Yhteensä	-395 132	-516 617

Toiminnan ja investointien rahavirta

-189 135 -259 467

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset	-1 095	-1 189
Antolainasaamisten vähennykset	216	107
Yhteensä	-879	-1 083

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	384 655	427 972
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-124 515	-157 282
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-39 653	-17 541
Yhteensä	220 487	253 149

**Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut
ilmoitetaan tuhansina euroina**

	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Oman pääoman muutokset	1 795	-860
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 268	6 521
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 111	-2 763
Saamisten muutos	-2 404	41 800
Korottomien velkojen muutos	4 923	-41 526
Yhteensä	-1 860	4 031
Rahoituksen rahavirta	219 544	255 237
Rahavarojen muutos	30 409	-4 230
Rahavarat 31.12.	175 951	145 543
Rahavarat 1.1.	145 543	149 772
Yhteensä	30 409	-4 230

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-932 780	-856 617
Investointien tulorahoitus, %	52	53
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,9
Lainanhoitokate	1,7	1,6
Kassan riittävyys, pv	29	24

Konsernin rahoituslaskelman analysointi

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan kaupunkikonsernin varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. Se kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja sen ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirtavaikutukset.

Toiminnan rahavirta osoittaa miten konserni on onnistunut tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Toiminnan rahavirta (206,0 milj. euroa) toteutui 51,2 milj. euroa vertailuvuotta heikompana, minkä taustalla on 17,7 milj. euron muutos tulorahoituksen korjauserissä. Tämä johtuu suurilta osin peruskaupungin pysyvien vastaavien luovutusvoittojen vaikutuksesta kyseisessä erässä. Tulorahoituksen korjauserissä vuosikatetta oikaistaan konsernin saamien pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja -tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien ja osinkojen sekä pakollisten varausten muutosten osalta. Vuosikate toteutui lähes edellisen tilikauden tasolla ja sen muodostumista on käsitelty konsernituloslaskelman analysoinnin yhteydessä.

Investointien rahavirta osoittaa konsernin rahavarojen käytön investointihyödykkeisiin. Investointien rahavirta (-395,1 milj. euroa) toteutui 121,5 milj. euroa edellisvuotta pienempänä pääosin pysyvien vastaavien luovutustulojen (77,2 milj. euroa) johdosta. Merkittävimmät investointimenot konsernissa toteutuivat kaupungin lisäksi Tampereen Raitiotie Oy:n, Tampereen Vuokra-asunnot Oy:n sekä Tampereen Energia -konsernin toimesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui 189,1 milj. euroa negatiivisena. Investoinneista rahoitettiin tulorahoituksella 52,2 prosenttia.

Rahoituksen rahavirta toteutui 219,5 milj. euroa positiivisena pääosin lainakannan muutosten seurauksena. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 384,7 milj. euroa ja jo olemassa olevia pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 124,5 milj. eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin erityisesti kaupungin lisäksi Tampereen Raitiotie Oy:n ja Tampereen Seudun Vuokra-asunnot Oy:n toimesta. Muissa maksuvalmiuden muutoksissa (-1,9 milj. euroa) erityisesti toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoksella (-2,3 milj. euroa) kaupungin kautta oli negatiivinen vaikutus rahoituksen rahavirtaan.

Rahavarojen muutos oli tilikaudella 30,4 milj. euroa positiivinen. Tilinpäätöshetken rahavaroilla olisi katettu 29 päivän ajan kaikki toiminnan aiheuttamat kassasta maksut.

Konsernin lainanhoitokatteeksi muodostui 1,7 yksikköä. Lainanhoitokate on hyvällä tasolla silloin, kun tunnusluku saa suuremman arvon kuin 2. Tunnusluvun tulkinnassa tulee huomioida kaupungin kertalyhenteisten lainojen erääntymisen vaikutus.

Konsernitase

VASTAAVAA

Konsernitaseen vastaavaa -luvut ilmoitetaan tuhansina euroina

	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 790	6 021
Muut pitkävaikutteiset menot	125 399	121 550
Ennakkomaksut	235	919
Yhteensä	132 423	128 490
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	326 282	310 777
Rakennukset	2 272 060	1 877 504
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 012 108	829 886
Koneet ja kalusto	193 901	178 247
Muut aineelliset hyödykkeet	33 776	34 425
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	382 049	824 691
Yhteensä	4 220 176	4 055 529
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	95 301	90 956
Muut osakkeet ja osuudet	32 206	32 553
Muut lainasaamiset	20 999	20 110
Muut saamiset	884	895
Yhteensä	149 390	144 513
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 801	2 807

VASTAAVAA

**Konsernitaseen vastaavaa -luvut
ilmoitetaan tuhansina euroina**

	31.12.2025	31.12.2024
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	57 701	55 590
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	10 259	9 044
Lyhytaikaiset saamiset	170 882	166 202
Rahoitusarvopaperit	44 969	45 579
Rahat ja pankkisaamiset	130 982	99 963
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 919 583	4 707 718

VASTATTAVAA

Taseen vastattavaa -luvut ilmoitetaan tuhansina euroina	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	607 814	607 814
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	168	168
Muut omat rahastot	27 468	27 586
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 019 726	990 212
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-33 142	29 514
Yhteensä	1 622 033	1 655 293
VÄHEMMISTÖOSUUDET	85 363	83 169
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	928	1 010
Muut pakolliset varaukset	31 851	19 780
Yhteensä	32 779	20 789
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	21 147	23 421
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 534 693	2 330 768
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	119 417	118 606
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	174 560	157 998
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	329 590	317 674
Yhteensä	3 158 260	2 925 046
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 919 583	4 707 718

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusaste, %	35	37
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	176	166
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa	986 583	1 019 726
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa / asukas	3 744	3 917
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	2 709 253	2 488 766
Konsernin lainat, euroa / asukas	10 281	9 559
Konsernin lainat ja vastuut 31.12., 1 000 euroa	3 322 032	3 122 758
Konsernin lainat ja vastuut, euroa/asukas	12 606	11 994
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	20 999	20 110
Asukasmäärä	263 526	260 358

Konsernitaseen analysointi

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyh-teistöjen varat ja velat.

Tampereen kaupunkikonsernin taseen loppusumma (4 919,6 milj. euroa) kasvoi 211,9 milj. euroa vertailuvuodesta.

Taseen vastaavaa-puolelle sisältyvät pysyvät ja vaihtuvat vastaavat sekä toimeksianto- jen varat. Aineelliset hyödykkeet muodostivat 93,7 prosenttia taseen pysyvistä vastaavis- ta. Aineelliset hyödykkeet kasvoivat yhteensä 164,6 milj. euroa vertailukaudesta. Kasvusta suurin osa selittyy rakennusten (394,6 milj. euroa) ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden (182,2 milj. euroa) kasvulla. Ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen erä vähentyi tilikaudella 442,6 milj. euroa. Maa-alueiden vertailutasetta on korjattu -11,1 milj. euroa johtuen sisäisten katteiden oikaisusta.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat vuodenvaihteesta 4,7 milj. euroa, mitä selittää erityisesti muiden saamisten ja myyntisaamisten kasvaminen. Rahoitusarvopape- reiden arvo pysyi edellisen tilikauden tasolla. Rahat ja pankkisaamiset kasvoivat vuoden- vaihteesta 31 milj. euroa, mihin vaikutti keskeisesti mm. kaupungin rahavarojen kasvu.

Taseen vastattavaa-puoli kertoo konsernin oman ja vieraan pääoman määrän, vähem- mistöosuudet, pakolliset varaukset sekä toimeksiantojen pääomat. Konsernin omavarai- suusasteeksi muodostui 35 prosenttia, mikä on kaksi prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna. Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluvun hyvä tavoitetaso kaupunkikonsernissa on 50 prosenttia.

Vieras pääoma kasvoi vuodenvaihteesta 233,2 milj. euroa, mikä selittyy pitkäaikaisen korollisen vieraan pääoman kasvulla (211,3 milj. euroa). Muutoksesta 52,2 prosenttia (110,2 milj. euroa) kohdistuu Tampereen kaupungin pitkäaikaisen korollisen vieraan pääoman kasvuun. Koroton vieras pääoma kasvoi etenkin ostovelkojen osalta. Konsernin lainakanta kasvoi vuodenvaihteesta 220,5 milj. euroa, minkä seurauksena asukaskohtaiseksi lainakannaksi muodostui 10 281 euroa. Tampereen kaupungin osuus konsernin pitkäaikaisesta korollisesta vieraasta pääomasta (2 534,7 milj. euroa) oli tilinpäätöshetkellä 32,2 prosenttia. Tytäryhteisöistä merkittävimmät lainakannat olivat Tampereen Raitiotie Oy:llä (403,2 milj. euroa), Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:lla (329,4 milj. euroa) sekä Tampereen Vuokratalosäätiöllä (287,3 milj. euroa). Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 176 prosenttia, kasvua edelliseen tilinpäätökseen oli 10 prosenttiyksikköä.

Konsernin lainojen ja vastuiden määrä oli tilikaudella 12 606 euroa asukasta kohden. Tunnusluvun laskennassa vuokra- ja leasingvastuut rinnastetaan lainoihin, minkä tarkoituksena on tehdä investointien rahoitus vertailukelpoiseksi riippumatta siitä, miten investointi on rahoitettu. Asukaskohtaisesti tarkasteltuna lainat ja vastuut olivat 2 325 euroa suuremmat kuin lainakanta, mitä selittää leasingrahoituksen käyttäminen lainanoton rinnalla. Konsernin keskimääräinen henkilöstömäärä oli tilikaudella 12 549 henkilöä.

KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui euroa 32 536 953,34 alijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että

- aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 806 348,27 euroa
- vahinkorahastosta tuloutetaan 138 283,14 euroa toteutuneiden menojen katteeksi
- tilikauden alijäämä 31 592 321,93 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertynyttä ylijäämää.

Talousarvion toteutuminen

OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Talousarvion toteutuminen -osa sisältää laskelma- ja strategiaosan, palvelualueiden, kehitysohjelmien, konsernihallinnon ja taseyksiköiden talousarvion toteumavertailun. Talousarvion toteumavertailuissa on esitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, investointien ja toiminnan tavoitteiden toteumat ja niiden olennaiset poikkeamat talousarvioon. Yhteenvetotaulukossa on esitetty kootusti valtuustoon nähden sitovien erien toteutuminen. Ylitykset on korostettu keltaisella.

Talousarvion toteumavertailuissa esitettäviin lukuihin sisältyvät kaupungin sisäiset erät, ellei toisin ole mainittu. Vastaavasti investointiluvuissa ei ole huomioitu sisäisen katteen eliminointia, joten talousarvion toteumavertailuissa investointien toteuma on sisäisten katteiden verran suurempi kuin kaupungin ulkoisessa rahoituslaskemassa.

Käyttötalouden toteutuminen

Ainoa ylitys muutettuun talousarvioon nähden tilikaudella 2025 oli kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan erikseen sitova Hyvinvoinnin kehitysohjelman 0,1 milj. euron toimintakateen ylitys. Käyttötalouden osalta merkittävimmät poikkeamat muutettuun talousarvioon olivat erityisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan toteumissa. Näiden toimintakate toteutui muutettua talousarviota parempina yhteensä 15,3 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan toimintakate toteutui 3,8 milj. euroa ja joukkoliikennelautakunnan 2,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakate toteutui 4,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempina.

Näiden alitusten syyt on käsitelty tarkemmin laskelmaosan tuloslaskelman toteumavertailuosassa sivulla 65 sekä palvelualueiden yksikkökohtaisissa käsittelyissä.

Konsernihallinnossa suurimmat toimintakateen alitukset kohdistuivat konsernihallintoon, pois lukien sitovat erät, ja konsernihallinnon yhteisiin eriin. Näiden alitus oli yhteensä 8,6 milj. euroa. Yhteisissä erissä oli varaus palkankorotuksiin, joka toteutui ennakoitua vähäisempänä. Konsernihallinnon, pois lukien sitovat erät, toimintakateen muutettua talousarviota pienempi toteuma johtuen ensisijaisesti palvelujen ostojen budjetoitua pienemmästä toteumasta.

Yhteenveto poikkeamista talousarvioon, sitovat erät

KÄYTTÖTALOUS

1 000 euroa	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Palvelualueet (toimintakate)					
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-401 554	-409 666	8 112	-408 157	-1 509
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta					
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-116 803	-119 606	2 803	-118 797	-809
Hyvinvoinnin kehitysohjelma	-603	-500	-103	-500	0
Hiedanranta-kehitysohjelma	-269	-272	3	-75	-197
Elinvoiman palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-139 037	-145 554	6 517	-146 596	1 042
Ammatillinen koulutus (tilikauden tulos)	432	-222	654	0	-222
Tampereen seudun työllisyysalue (tilikauden yli-/alijäämä)	0	0	0	0	0
Asunto- ja kiinteistölahtakunta					
Asunto- ja kiinteistölahtakunta (pl. erikseen sitovat erät)	204 142	200 125	4 017	207 202	-7 077
Hiedanranta-kehitysohjelma	-161	-1 020	859	-1 020	0

1 000 euroa	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-54 133	-57 207	3 074	-55 348	-1 859
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	0	-330	330	-330	0
Hiedanranta-kehitysohjelma	-25	-400	375	-400	0
Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma	-489	-500	11	-500	0
Joukkoliikennelautakunta	-36 749	-38 831	2 082	-38 816	-15
Konsernihallinto (toimintakate)					
Konsernihallinto					
ICT-kehittäminen (toimintakate+nettoinvestoinnit)	-12 981	-13 800	819	-11 210	-2 590
Tarkastuslautakunta	-392	-412	20	-412	0
Keskusvaalilautakunta	-1 232	-1 410	178	-1 402	-8
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-1 268	-1 603	335	-1 603	0
Hiedanranta-kehitysohjelma	-21	-100	79	-100	0
Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma	-1 178	-1 308	130	-1 308	0
Welcoming City -kehitysohjelma	-385	-516	131	-500	-16
Elämystalouden kehitysohjelma	-527	-657	130	-657	0
Konsernihallinto (pl. erikseen sitovat erät)	-34 955	-39 404	4 449	-37 694	-1 710
Yhteiset erät	-94 277	-98 432	4 155	-102 816	4 384

LASKELMAOSA

1 000 euroa	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Korkotuotot ja -kulut	-5 532	-6 500	968	-6 500	0
Pitkäaikaisten lainojen muutos	115 759	140 619	-24 860	120 619	20 000

Laskelmaosan toteutuminen

Laskelmaosassa esitetään korkotuottojen ja -kulujen sekä pitkäaikaisten lainojen lisäysten toteutuminen talousarvioon nähden. Korkotuotot ja -kulut toteutuivat tilikaudella 1 milj. euroa budjetoitua parempina. Pitkäaikaisten lainojen muutos oli 115,8 milj. euroa, joka oli 24,9 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

INVESTOINNIT

Nettoinvestoinnit sitovuustasoittain (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-1 743	-2 725	982	-2 100	-625
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-15 596	-15 796	200	-14 900	-896
Elinvoiman palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-316	-1 567	1 251	-55	-1 512
Ammatillinen koulutus	-1 802	-2 000	198	-3 350	1 350
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-11 152	-12 250	1 098	-12 250	0
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	-94 376	-95 681	1 305	-85 032	-10 649
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-2 038	-2 030	-8	-1 530	-500
Hiedanranta-kehitysohjelma	-745	-3 500	2 755	-6 500	3 000
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-52 775	-52 300	-475	-45 000	-7 300
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-13 970	-15 105	1 135	-26 605	11 500
Hiedanranta-kehitysohjelma	0	0	0	-1 200	1 200
Joukkoliikennelautakunta	-20	-49	29	-500	451
Konsernihallinto					
Yhteiset erät	-26 649	-27 827	1 178	-19 400	-8 427
Konsernihallinto, muut	29	0	-29	0	0

Investointien toteutuminen

Peruskaupungin ja koko kaupungin yhteenlasketut nettoinvestoinnit olivat 225,9 milj. euroa, mikä oli 12,0 milj. euroa muutettua talousarviota alhaisempi. Poikkeama oli varsin maltillinen ja suurin syy siihen oli hankkeiden toteutuminen tilikausien välillä toisin kuin oli suunniteltu. Peruskaupungin yksiköiden nettoinvestointeihin tehtiin talousarviomuutoksia yhteensä 15,0 milj. euroa (KV 16.12.2024, 17.2.2025, 13.10.2025 ja 15.12.2025).

Asunto- ja kiinteistölautakunnan nettoinvestoinnit 108,3 milj. euroa toteutuivat 5,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Eroa selittää erityisesti talonrakennushankkeiden toteutuminen ennakoitua myöhemmin. Talonrakennushankkeiden nettoinvestoinnit 94,4 milj. euroa alittivat muutetun talousarvion 1,3 milj. eurolla. Suurimmista alituksista tehdään uudelleenbudjetointiesitys. Maaomaisuuden investointeja (pl. erikseen sitovat erät) toteutui 11,2 milj. euroa. Maaomaisuuden investoinnit (pl. erikseen sitovat erät) alittivat muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla. Asunto- ja kiinteistölautakunnan Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investoinnit 2,1 milj. euroa olivat muutetun talousarvion mukaiset. Hiedanranta-kehitysohjelman investointeja toteutui 0,7 milj. euroa, ja muutettu talousarvio alittui 2,8 milj. eurolla. Asunto- ja kiinteistölautakunnan alaisista Hiedanranta-kehitysohjelman vuodelle 2026 siirtyneistä investoinneista tehdään uudelleenbudjetointiesitys.

Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestoinnit, yhteensä 66,7 milj. euroa, alittivat muutetun talousarvion 0,7 milj., mutta ilman erikseen sitovia eriä toteuma oli 52,8 milj. euroa ja ylitystä verrattuna muutettuun talousarvioon oli 0,5 milj. euroa. Ylitystä aiheuttivat suunniteltua hankalammat pohjaolosuhteet Naistenlahden sataman rantamuurin rakentamisessa sekä suunniteltua laajemmat toteutukset mm. Tohlopinrannan kaava-alueella ja Niemenrannan satama-alueella. Yhdyskuntalautakunnan Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investoinnit 14,0 milj. euroa alittivat muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla ja Hiedanranta-kehitysohjelmassa ei investointeja toteutunut. Yhdyskuntalautakunnan alaisista Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman vuodelle 2026 siirtyneistä investoinneista tehdään uudelleenbudjetointiesitys.

Konsernihallinnon yhteisten erien investoinnit 26,7 milj. euroa toteutuivat 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyen kaupunki teki noin 9,0 milj. euron sijoituksen yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Lisäksi sijoituksiin sisältyi Finnpark Parkisto Oy:n 15,5 milj. euron sijoitus ja Tampereen Raitiotie Oy:n 1,72 milj. euron SVOP-sijoitus. Osakkeisiin ja osuuksiin oli varattu 1,6 milj. euroa kaupunginhallituksen käyttöön erillisten päätösten mukaan, ja siitä käytettiin noin 0,4 milj. euroa.

Konsernihallinnolla valtuustoon nähden sitovaa taso ICT-kehittämisessä oli toimintakate ja bruttoinvestoinnit yhteensä ja ICT-kehittämisestä löytyy tietoa tarkemmin käyttötalous ja investoinnit -osiosta konsernihallinnon osuudesta.

Kehitysohjelmien investointien tietoja löytyy investointien toteumavertailu -osiosta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nettoinvestoinnit 15,6 milj. euroa alittivat muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan nettoinvestoinnit 1,7 milj. euroa alittivat muutetun talousarvion 1,0 milj. eurolla. Syinä alitukselle olivat Kissanmaan koulun ensikertaisen kalustamisen viivästymisestä, Härmälän esi- ja perusopetuksen ensikertaisen kalustamisen säästöistä sekä koulujen ja päiväkotien ennakoimattomien kohteiden investointien säästöistä. Ensikertaisesta kalustamisesta tehdään uudelleenbudjetointiesitys.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan nettoinvestoinnit 2,2 milj. euroa alittivat muutetun talousarvion 1,4 milj. eurolla. Syynä alitukselle olivat rakennushankkeiden aikataulumuutokset ja sen takia ensikertaisen kalustamisen viivästyminen verrattuna muutettuun talousarvioon. Lyseon lukion ensikertaisen kalustamisen osalta tehdään uudelleenbudjetointiesitys.

Tarkemmat tiedot poikkeamista löytyvät investointien toteumavertailusta ja toimintayksiköiden tekstien yhteydestä.

LASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteumavertailu

Talousarvion toteumavertailu:

Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja sisältäen sisäiset erät

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muu- tokset	Poikkeama % TP25 / Muutettu TA25
Toimintatuotot						
Myyntituotot	287 185	299 428	-12 243	296 671	2 757	-4,09%
Maksutuotot	42 083	38 285	3 798	40 492	-2 207	9,92%
Tuet ja avustukset	28 360	26 719	1 641	25 786	932	6,14%
Vuokratuotot	239 436	239 049	387	243 009	-3 960	0,16%
Muut toimintatuotot	76 048	73 249	2 799	76 654	-3 405	3,82%
Toimintatuotot yhteensä	673 111	676 729	-3 617	682 611	-5 883	-0,53%
Valmistus omaan käyttöön	535	468	67	143	325	14,37%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-471 629	-484 664	13 035	-487 726	3 062	-2,69%
Palvelujen ostot	-532 379	-560 103	27 723	-552 151	-7 952	-4,95%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 667	-26 450	3 783	-24 230	-2 220	-14,30%
Avustukset	-102 168	-96 300	-5 868	-97 012	712	6,09%
Vuokratulut	-226 511	-227 983	1 472	-230 391	2 408	-0,65%
Muut toimintakulut	-4 288	-4 643	355	-4 083	-560	-7,65%
Toimintakulut yhteensä	-1 359 643	-1 400 144	40 501	-1 395 593	-4 550	-2,89%
Toimintakate	-685 997	-722 947	36 950	-712 839	-10 108	-5,11%

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muu- tokset	Poikkeama % TP25 / Muutettu TA25
Verotulot	641 155	646 000	-4 845	668 000	-22 000	-0,75%
Valtionosuudet	125 666	124 217	1 449	115 978	8 239	1,17%
Rahoitustuotot ja -kulut	25 556	24 456	1 100	24 456	0	4,50%
Korkotuotot	17 732	17 184	548	17 184	0	3,19%
Muut rahoitustuotot	51 118	50 700	418	50 700	0	0,82%
Korkokulut	-23 264	-23 684	420	-23 684	0	-1,77%
Muut rahoituskulut	-20 030	-19 744	-286	-19 744	0	1,45%
Vuosikate	106 380	71 726	34 654	95 595	-23 869	48,31%
Poistot ja arvonalentumiset	-138 779	-139 352	573	-134 705	-4 647	-0,41%
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	-32 399	-67 626	35 228	-39 110	-28 516	-52,09%
Poistoeron lis. (-) tai väh.(+)	806	700	106	700	0	15,19%
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-31 592	-66 926	35 334	-38 410	-28 516	-52,80%

Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteumavertailu sisältää peruskaupungin (palvelualueet, kehitysohjelmat ja konsernihallinto) tuloslaskelman toteumavertailun sisältäen Tampereen seudun työllisyysalueen taseyksikön. Tampereen kaupunkiliikenne -liikelaitoksen yhtiöittämisen jälkeen ei kaupungilla ole yhtään liikelaitosta. Taseyksikkönä käsiteltävää vahinkorahastoa ei ole sisällytetty vertailuun.

Seuraava analyysi on tehty vertaillen peruskaupungin muutettua talousarvioita tilikauden toteumaan sisältäen sisäiset erät. Valtuusto päätti vuoden aikana talousarviomuutoksista neljässä kokouksessa. Lisäksi konsernijohtajan päätöksellä tehtiin kolme talousarvioon kohdistuvaa päätöstä, jotka kohdistuivat palkkamäärärahojen kohdentamiseen sekä määrärahasiirtoihin elinvoiman palvelualueen ja konsernihallinnon kilpailukyky ja innovaatiot ryhmän välillä.

Tilikauden toimintakate oli 35,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Toimintatuotot toteutuivat 3,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikompina ja toimintakulut 40,5 milj. euroa budjetoitua alhaisempina. Tampereen seudun työllisyysalueen taseyksikkö toimii elinvoima- ja osaamislautakunnan alla. Se on nettobudjetoitu yksikkö, joten tulojen ja menojen alitukset eivät vaikuta kokonaisuuteen toimintakatteen tasolla. Toimintakate toteutui budjetoitua parempana erityisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta. Kasvatus- ja oppimislautakunnan 8,1 milj. euron budjetoitua parempi toteuma kohdistui etenkin varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Suurimmat alitukset kohdistuivat henkilöstökulujen, palvelujen ostojen, kalusto ja tarvikkehankintojen sekä avustusten tiliryhmiin. Elinvoima- ja osaamislautakunnan 7 milj. euron budjetoitua paremman toteuman taustalla olivat pääosin palvelujen ostojen sekä henkilöstökulujen alitukset. Alitukset kohdistuivat suurilta osin työllisyys- ja kasvupalveluiden palveluryhmän palveluiden ostoihin ja henkilöstömenoihin. Palveluiden ostojen alitus selittyy suurilta osin sillä, että Tampereen maksuosuus työllisyysalueen kustannuksista oli 8,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi. Yhdyskuntalautakunnan toimintakate oli 5,9 milj. euroa ja asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakate oli 4,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

Verorahoituksen kertymä oli yhteensä 766,8 milj. euroa. Verorahoitus toteutui 3,4 milj. euroa budjetoitua heikompana erityisesti kunnallisverotulojen vaikutuksesta.

Rahoitustuotot ja -kulut toteuma oli 25,6 milj. euroa, toteutuen 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempina.

Poistot ja arvonalentumiset alittivat muutetun talousarvion 0,6 milj. eurolla.

Tilikauden tulos muodostui 35,2 milj. euroa muutettua talousarviota paremmaksi.

Verotulot

Verotulot (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Kunnallisvero	453 129	460 000	-6 871	475 000	-15 000
Kiinteistövero	110 286	110 000	286	111 000	-1 000
Yhteisövero	77 739	76 000	1 739	82 000	-6 000
Yhteensä	641 155	646 000	-4 845	668 000	-22 000

Verotuloja kertyi vuonna 2025 yhteensä 641,2 milj. euroa. Verotulojen kokonaismäärä las-
ki vuodesta 2024 10,0 milj. euroa (-1,5 %). Verotuloja kertyi 4,8 milj. euroa muutettua ja
26,8 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän.

Kunnan tulovero

Kunnallisverotuloja kertyi 453,1 milj. euroa, mikä oli 6,9 milj. euroa muutettua ja 21,9 milj.
euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Kunnallisveroa tilitettiin 5,2 milj. euroa vä-
hemmän kuin vuonna 2024. Vuonna

Kunnallisveron alhaiseen kertymään vaikuttivat erityisesti heikko työllisyyskehitys ja
kunnallisverokertymien jaksotustekijät.

Työllisyyden kehitys ei ole saavuttanut hallituksen asettamia tavoitteita. Työttömyys on
sitä vastoin kasvanut ja tämä näkyi heikkoina kunnallisveron kertyminä myös viime vuo-
den lopulla. Tilastokeskuksen mukaan 15–74-vuotiaiden työttömyysaste oli 9,7 % vuo-
na 2025, mikä oli 1,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2024. Kuluvana vuonna
työttömyyden arvioidaan pienentyvän hyvin maltillisesti, tulevina vuosina verrattain reip-
paammin.

Koko maan kunnallisverokertymä ei lopulta kasvanut lainkaan viime vuonna. Kokonais-
kertymä jopa pieneni hieman vuodesta 2024. Palkkatulot kasvoivat Tulorekisteriin ilmoi-
tettujen tietojen perusteella vain reilu 2 prosenttia vuonna 2025. Kehitys on heikko otta-
en huomioon yleisen ansiotasoindeksin noin 3 prosentin kasvun.

Kunnallisveron ennustettua heikompaa kehitystä selitti osin myös kunnallisverokertymien jaksotustekijät. Joulukuussa 2024 oikaistiin silloin arvioitua verovuoden 2024 kunnallisveron ryhmäosuutta positiivisesti noin 150 miljoonalla eurolla. Kun viime keväänä saatiin ensimmäisiä ennakkotietoja sittemmin valmistuneesta verovuodesta 2024, huomattiin että kyseinen oikaisu oli perusteeton. Verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin negatiivisesti lopulta yli 150 miljoonan euron edestä viime vuoden aikana. Tampereen osuus oikaisusta oli reilu 7 milj. euroa. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi vuoden 2025 heikkoa kehitystä hämärtää hieman myös vuonna 2024 kertyneet verohännät, toisin sanoen ennen soteuudistusta maksuunpannut kunnallisverot.

Edellä mainittuun ansio- ja pääomaverojen veronsaajien ryhmäoikaisuun liittyen oikaistiin myös verovuoden 2025 ryhmäosuuksia toukokuussa. Tampereelle tämän vaikutus oli vajaa 8 milj. euroa, mikä osaltaan selitti verotulojen alittumista talousarvioon nähden.

Kunnallisverokertymän tarkastelussa tulee huomioida myös ansiotulovähennyksen poistuminen verovuonna 2025. Muutos lisäsi kunnallisveron tuottoa ja muutoksen seurauksena kunnallisveron efektiivisyys kasvoi. Muutoksen positiivinen vaikutus kunnallisveroon neutraloitiin valtionosuuksien kautta vähentämällä noin 11 milj. euroa verotulo-menetysten kompensatiota.

Vuoden 2024 ennakonpidätyksen alaiset ansiotulot kasvoivat Tampereella 4,4 prosenttia (koko maassa 3,2 %), kun edellisvuoden kasvu oli 6,6 prosenttia. Ennakkotiedon mukaan vuoden 2025 kasvu oli vain 3,2 prosenttia (koko maassa 2,0 %).

Kuntaliiton helmikuussa 2026 julkaiseman uuden arvion mukaan verotulot ovat todennäköisesti kasvamassa aiemmin arvioitua heikoimmin. Tampereen kunnallisverotulot kasvaisivat yli 6 prosenttia. Vaikka kunnallisveron kasvun odotetaan olevan kohtuullista taloussuunnitelmakaudella, vuoden 2025 heikko taso vaikuttaa siihen, että verokertymät eivät saavuttane tavoitteita. Työllisyyskehitys aiheuttaa merkittävää epävarmuutta.

Osuus yhteisöveron tuotosta

Yhteisöverotuloja kertyi 77,7 milj. euroa, mikä oli 1,7 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Yhteisöveroja tilitettiin 6,4 milj. euroa (-7,6 %) vuotta 2024 vähemmän. Tampereen jako-osuus yhteisöveron tuotosta laski hieman edellisvuodesta.

Verovuoden 2025 ennakot olivat noin 59,5 milj. euroa ja olivat 0,8 milj. euroa pienemmät kuin edellisvuonna.

Yhteisöveron kokonaiskehitys on ollut arvioitua heikompaa. Yhteisöveron ennustettua heikompi toteuma selittyi pääosin verovuoden 2024 ennustettua heikommalla kehityksellä ja siten odotettua matalammilla lisäennakoilla alkuvuonna 2025.

Vuonna 2025 kunnille tilitettiin yhteisöverotuloja kaikkiaan 1,69 mrd. euroa, mikä oli 4,4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuntaryhmän osuus yhteisöverosta laski 23,69 prosentista 23,65 prosenttiin.

Kuntaliiton helmikuussa 2026 julkaiseman ennusteen mukaan kuntien yhteisöveron tilitykset laskevat hieman vuonna 2026, mutta lähtevät tämän jälkeen kasvuun. Yhteisöveron ennusteeseen liittyy tällä hetkellä epävarmuutta.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotuloja kertyi 110,3 milj. euroa, mikä oli 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Kiinteistöverotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,5 milj. euroa (1,4 %).

Kiinteistöveroa määrättiin maksettavaksi Tampereella 110,5 milj. euroa, mikä oli vain 0,6 milj. euroa (0,6 %) edellisvuotta enemmän. Vuoden 2025 verotuloja tilitettiin 105,4 milj. euroa ja loput 4,9 milj. euroa olivat edellisiä verovuosia koskevia tilityksiä. Verotusarvot nousivat 0,4 %, kun edellisenä vuonna kasvu oli 2,2 % ja sitä edellisenä 9,8 %.

Kiinteistöverotulot eivät koko maassa kasvaneet juuri lainkaan ja arvion mukaan ne kehittyvät hyvin maltillisesti tulevana vuosina pääosin rakennusalan heikon kysynnän takia. Koko maassa kiinteistöveroa määrättiin yhteensä 2 418 miljoonaa euroa, mikä oli noin 16 miljoonaa euroa (+0,7 %) enemmän kuin verovuonna 2024. Verotusarvojen muutos oli 0,0 %.

Valtionosuudet

Valtionosuudet (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu		Alkuper. TA 2025	Muutokset
		TA 2025	Ero		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	11 591	11 591	-0	11 362	229
Verotulomenetysten korvaus	25 664	25 664	0	22 616	3 048
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	88 411	86 962	1 449	82 000	4 962
Yhteensä	125 666	124 217	1 449	115 978	8 239

Kunnat saivat vuonna 2025 valtionosuuksia yhteensä noin 4,06 miljardia euroa. Valtionosuudet kasvoivat 660 miljoonaa euroa (19 %) vuodesta 2024.

Työvoimapalveluiden ja kotoutumislain uudistus lisäsi peruspalvelujen valtionosuutta 607 milj. euroa ja työttömyysturvan rahoitusvastuiden siirto 216 milj. euroa eli yhteensä noin 820 milj. euroa (148 e/asukas).

Peruspalvelujen valtionosuus ilman TE-rahoitusta ei kasva, koska sote-uudistuksen vähennykset astuivat voimaan ja valtionosuuslisäykset eivät kompensoineet kaikkea. Uudet, sote-uudistukseen liittyvät määräaikaiset vähennykset kaikille kunnille olivat yhteensä noin -230 milj. euroa (-41 e/asukas) ja vähennyksiä kompensoivat lisäykset 277 milj. euroa (50 e/asukas). Lisäys pienensi kuntien omarahoitusosuutta. Vuonna 2025 jälkitarjuksesta johtuva pysyvä vuosittainen läsiirtotarve pysyi ennallaan (-501 milj. e). Tämä erä poistettiin vuoden 2025 valtionosuuslaskelmassa läsiyksistä ja vähennyksistä, ja siirrettiin osaksi kunnan asukaskohtaista omarahoitusosuutta kasvattaen sitä 90 euroa/asukas ollen 1467,53 euroa/asukas.

Valtionosuuksia vähensi verotulomenetysten korvauksen pieneneminen 338 milj. eurolla, koska kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistui ja kuntien verotulot kasvoivat vastaavalla summalla.

Kuntien valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen valmistelu päätettiin keskeyttää marraskuussa. Suurin haaste uudistuksessa hallituspuolueiden välillä koski sote-tasauseriä ja järjestelmämuutoksen tasausta. Uudistus ei toteudu tällä hallituskaudella.

Tampereen kaupunki sai valtionosuuksia vuonna 2025 yhteensä 125,7 milj. euroa, mikä oli 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Valtionosuudet kasvoivat 42,5 milj. euroa vuodesta 2024.

Peruspalvelujen valtionosuus

Peruspalvelujen valtionosuutta saatiin 11,6 milj. euroa. Valtionosuus kasvoi 50,4 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus toteutui muutetun talousarvion mukaisena.

TE- ja kotoutumisuudistus lisäsi peruspalvelujen valtionosuutta laskennallisesti noin 50 milj. euroa. Kunnan työikäisen väestön, työttömien ja vieraskielisten määrä määrittelee yksittäisen kunnan rahoituksen määrän työvoimapalveluiden järjestämiseen ja kotoutumisen edistämiseen. Lisäksi kuntakohtaiseen TE-rahoitukseen vaikuttaa siirtymäajan rahoitus; vuonna 2025 puolet laskennallisesti määräytyvästä rahoituksesta korvattiin vuoden 2023 kustannuksiin perustuvalla rahoituksella. Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamiseen liittyvät korvaukset määritettiin vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun mennessä kertyneiden tietojen perusteella.

Valtionosuuden laskennalliset kustannukset kaikkiaan kasvoivat edellisvuodesta 57,3 milj. euroa, josta noin 32 milj. euroa liittyi TE-uudistukseen. Kunnan omarahoitusosuus kasvoi -28,5 milj. euroa. Näiden jälkeen valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset kasvoivat 21,3 milj. euroa, joka sisälsi työttömyysturvan rahoitusvastuun lisääntymiseen 16,6 milj. euroa ja TE-uudistuksen siirtymäajan porrastukseen 0,9 milj. euroa.

Kun peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään TE-uudistuksen tuomat lisäykset, voidaan todeta, ettei valtionosuus kasvanut lainkaan, vaikka Tampereen asukasmäärä kasvoi poikkeuksellisen paljon. Vuoden 2025 valtionosuuden perustana on pääosin 31.12.2023 asukasmäärät. Asukasmäärän kasvu Tampereella oli poikkeuksellinen suuri noin 6 000 asukasta vuodesta 2022 vuoteen 2023.

Peruspalvelujen valtionosuus oli vuosina 2023–2024 Tampereella sote-uudistuksen seurauksena negatiivinen. Tampereelta siirrettiin hyvinvointialueelle sote-menoja enemmän, mitä verotuloja ja valtionosuuksia leikattiin ja tätä erotusta tasoitetaan muutosrajoittimella ja järjestelmämuutoksen tasauksilla. Vuonna 2025 sote-uudistuksen muutosrajoitin oli Tampereelle -34,9 milj. euroa (2024: -34,9 milj. e) ja sote-uudistuksen järjestelmämuutoksen tasaus -0,5 milj. euroa negatiivinen (2024: -2,5 milj. e). Tampereen osuus kuntien pysyvästä noin 500 milj. euron jälkikäteistarkistuksesta johtuvasta lisävähennyksestä on -22,6 milj. euroa. Määräaikaiset vähennykset vuonna 2025 olivat -10,6 milj. euroa (2024: 0 euroa). Sote-vähennyksiä kompensoiva valtionosuuksien lisäys vuonna 2025 oli 12,7 milj. euroa (2024: 8,6 milj. e). Nettomääräisesti edellä mainitut sote-erät ja niiden valtionosuusvaikutus Tampereelle vuonna 2025 oli -55,9 milj. euroa (2024: -51,4 milj. e).

Verotulomenetysten korvaus

Verotulomenetysten korvaus esitetään omana eränään osana valtionosuuksia. Kun verotukseen tehdään muutoksia (verovähennyksiä lisätään), kuntien verotulot pienenevät. Näitä kompensoidaan kunnille lisäämällä veromenetystä vastaava euromäärä kunnan valtionosuuteen. Verotulomenetysten korvauksesta käytetään myös nimityksiä veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus ja veromenetysten kompensatio.

Verotulomenetysten korvausta maksettiin Tampereelle yhteensä 25,7 milj. euroa. Kompensatit laskivat vuodesta 2024 noin 11,1 milj. euroa, koska kunnallisveron ansiotulovähennys poistui ja kunnallisverotuloja kertyi enemmän. Kompensatioita kertyi muutetun talousarvion mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet

Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat 88,4 milj. euroa.

Valtionosuuksia kertyi 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Lukio-opiskelijoiden määrän kasvu ja kuntien omarahoitusosuuden päivitys aivan vuoden 2025 lopussa lisäsi valtionosuuksia nettomääräisesti yli talousarvion. Lisäksi ammatilliseen koulutukseen saatiin noin 0,2 milj. euron lisärahoituspäätös joulukuussa 2025.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta 3,2 milj. euroa (3,8 %).

Lukiokoulutuksen laskennallinen rahoitus loppuvuoden opiskelijamäärien tarkistuksen jälkeen oli noin 36,7 milj. euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 3,8 milj. euroa. Omarahoitusosuus nousi 2,2 milj. euroa ja oli -26,1 milj. euroa.

Ammatilliseen koulutukseen rahoitusta saatiin bruttomääräisesti noin 97,3 milj. euroa, mikä oli lähes 2,7 milj. euroa vuotta 2024 vähemmän. Kunnan omarahoitusosuus, joka pienentää valtionosuuksia, laski edellisestä vuodesta 0,7 milj. euroa -50,1 milj. euroon.

Perusopetuksen ns. erityislisät (muun muassa valmistava opetus, vaikeasti kehitysvammaisten opetus ja aikuisten perusopetus) kasvoivat yhteensä 3,6 milj. euroa.

Museoiden perusrahoitus ja kaupunginorkesterin valtionosuus tippuivat yhteensä noin 0,3 milj. euroa laskennallisten henkilötyövuosien laskiessa.

Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan valtiolta ammatillisen koulutuksen järjestämiseen saatava, opetus- ja kulttuuritoimen muihin valtionosuuksiin sisältyvä, yksikköhintarahoitus käytetään kokonaisuudessaan ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Tredulle kohdistettavien ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien yhteismäärä vuonna 2025 oli 98,9 milj. euroa (2024: 101,2 milj. euroa). Summa sisältää suorien ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien lisäksi aikuisten perusopetukseen liittyvää valtionosuusrahoitusta.

Korkotuotot ja -kulut

Korkealla käynyt inflaatio jatkoi laskemistaan viime vuonna ja asettui lopulta Euroopan Keskuspankin tavoittelemalle 2 %:n tasolle. Tämä mahdollisti keskuspankille ohjauskoron alentamisen jatkoon. Lyhyet markkinakorot reagoivat tilanteeseen ja esimerkiksi 6 kuukauden euribor-korko laski vuoden alun 2,5 %:n tuntumasta noin 2,1 %:iin. Pitkien korkojen liikkeet olivat vastakkaiset, sillä esimerkiksi 10 vuoden koronvaihtosopimuksen korko nousi vuoden alun 2,4 %:sta vuoden loppua kohden noin 2,9 %:iin. Keskuspankki vaikuttaa onnistuneen hyvin tavoitteessaan ja tällä hetkellä markkinoilla uskovat korkojen vakaaseen kehityksen lähivuosina.

Korkotuotot

Korkotuotot olivat yhteensä 17,7 milj. euroa.

Ulkoiset korkotuotot olivat 17,5 milj. euroa ja ne toteutuivat hieman muutettua talousarviota suurempina. Antolainoista saatavat korkotuotot muodostavat valtaosan kokonaisuudesta ja ne ovat kahden viimeksi päättyneen tilivuoden aikana nousseet uudelle tasolle Tampereen Vesi Oy:n aloitettua toimintansa ja liiketoimintakaupan rahoituksen toteututtua pitkälti velaksi kaupungille. Muihin korkotuottoihin kirjatusta konsernitilille saaduista talletuskoroista kertyi jonkin verran talousarviota suurempi summa. Antolainojen korkotuotoista valtaosa muodostui Tampereen Vesi Oy:n, Tampereen Energia Oy:n, Tampereen Vuokratalosäätiön ja KOy Tampereen Monitoimiareenan maksamista koroista.

Korkokulut

Kaupungin ulkoiset korkokulut olivat yhteensä 23,1 milj. euroa ja ne toteutuivat noin 0,5 milj. euroa talousarviota pienempinä. Summasta 0,5 milj. euroa kohdentui rahastoitujen pääomien tuotoksi, jonka suuruus määräytyy kaupungin sijoitusomaisuuden todellisen tuoton perusteella. Korollisista veloista maksettiin korkoa viime vuonna 22,6 milj. euroa, mikä oli 2,2 milj. euroa edellisvuotta vähemmän vaikka velan määrä kasvoi. Tämän selittää lyhyiden markkinakorkojen aleneminen, jolla on vaikutusta lähes puoleen kaupungin lainoista.

Vuoden lopulla lainojen suojausaste oli 67,8 %:a, jolloin euribor-korkojen muutokset vaikuttivat kaupungin korkokuluihin runsaan 32 %:n painolla. Tilikauden korkokuluihin on kirjattu myös aiemmin toteutettujen koronvaihtosopimusten muokkauksista johtuva ei-kassa-vaikutteinen 0,7 milj. euron korkojaksotuskulu. Lainoista maksettu efektiivinen korkokulu koko korolliselle vieraalle pääomalle laskettuna oli 2,1 prosenttia. Korko sisältää viitekoroista, marginaaleista ja korkosuojauksista aiheutuneet rahoituskustannukset. Ilman korkosuojauksia kaupungin korkokulut olisivat olleet noin 0,3 %-yksikköä suuremmat.

Valtuuston viime vuonna hyväksymien rahoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti korkojohdannaissopimuksilla pyritään tasaamaan markkinakorkojen muutosten aiheuttamaa vaihtelua korkokuluissa eli pienentämään korkovirtariskiä sekä parantamaan korkokulujen ennustettavuutta. Suojausasteen tulee periaatteiden mukaan olla 40-80 %:n välillä. Tyypillisesti sopimuksista joudutaan maksamaan matalien korkojen aikaan ja niistä hyödytään korkojen noustessa. Vaikutus on samankaltainen kuin kiinteäkorkoisten lainojen käytöllä.

Korkojohdannaissopimuksia on laadittu suojaustarkoituksessa ja niitä on solmittu heti voimassa olevina sekä tulevaisuudessa voimaan astuvina. Tässä tarkasteluhorisonttina on ollut valtuuston talousarvion yhteydessä laatima taloussuunnitelmakausi ja sen aikana arvioitu velan määrän kehitys. Koska kaupungin lainasalkku koostuu melko suuresta määrästä erillisiä lainoja ja niiden korkopäivät hajautuvat ympäri kalenterivuotta, on korkomenojen portfoliosuojaus nähty perusteltuna toimintatapana. Siinä suojausta toteuttavien sopimusten korkopäivät hajautuvat myös kalenterivuodelle, mutta eivät välttämättä samoille päville kuin lainojen korkopäivät. Keskimäärin laskettuna tapa johtaa kuitenkin erittäin korkeaan viitekorkojen vastaavuuteen ja riskien hallinnalliseen tavoitteeseen.

Solmitut johdannaissopimukset tuottavat joko yksiselitteisen kiinteän koron kassavirran tai ehdollisen kiinteän koron kassavirran. Mikään sopimuksista ei toteutuessaan kasvata kaupungin korkovirtariskiä eli lisää korkokuluja tilanteessa, jossa markkinakorot nousevat.

Korkotuotot (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Sisäiset korkotuotot	206	84	122	84	0
Sisäiset erät yhteensä	206	84	122	84	0
Antolainat	15 563	15 600	-37	15 600	0
Sijoitukset	175	0	175	0	0
Muut korkotuotot	1 788	1 500	288	1 500	0
Ulkoiset erät yhteensä	17 526	17 100	426	17 100	0
Yhteensä	17 732	17 184	548	17 184	0

Korkokulut (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Sisäiset korkokulut	-206	-84	-122	-84	0
Sisäiset erät yhteensä	-206	-84	-122	-84	0
Rahalaitokset	-18 519	-18 000	-519	-18 000	0
Lahjoitusrahastot	-507	-600	93	-600	0
Muut korkokulut	-4 032	-5 000	968	-5 000	0
Ulkoiset erät yhteensä	-23 058	-23 600	542	-23 600	0
Yhteensä	-23 264	-23 684	420	-23 684	0

Muut rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot

Ulkoiset rahoitustuotot olivat 32,0 milj. euroa ja ne toteutuivat 1,0 milj. euroa talousarviota parempina. Osinkotuottojen määrä ylittyi 0,8 milj eurolla ja se selittää suurimman osan erosta. Myös muihin rahoitustuottoihin kirjattava konsernitilin talletuskorko oli arvioitua parempi.

Merkittävimmän osinkotuoton kaupunki sai Tampereen Energia Oy:ltä, tasan 20,0 milj euroa. Muita merkittäviä osingonmaksajia olivat Finnpark Oy, Tampereen Palvelukiinteistöt Oy ja Tampereen Särkänniemi Oy.

Rahoituskulut

Muut rahoituskulut ylittyivät talousarvioon nähden eräiden sijoitusten sekä Tavase Oy:ltä olevan lainasaamisen arvonalennuskirjauksiin. Tavase Oy asetettiin viime vuonna selvitystilaan ja yhtiöltä olevia saamisia poistettiin kirjanpidosta 0,44 milj. euroa. Muiden sijoitusten arvonalennuskirjauksesta ei arvioida muodostuvan pysyviä tappioita.

Muut rahoitustuotot (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Muut sisäiset rahoitustuotot	19 113	19 700	-587	19 700	0
Sisäiset erät yhteensä	19 113	19 700	-587	19 700	0
Rahoitusarvopapereiden myyntioivot	7	0	7	0	0
Verotilityskorot	21	0	21	0	0
Osinkotuotot	30 038	29 240	798	29 240	0
Muut rahoitustuotot	1 939	1 760	179	1 760	0
Ulkoiset erät yhteensä	32 005	31 000	1 005	31 000	0
Yhteensä	51 118	50 700	418	50 700	0

Muut rahoituskulut (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Muut sisäiset rahoituskulut	-19 113	-19 700	587	-19 700	0
Sisäiset erät yhteensä	-19 113	-19 700	587	-19 700	0
Verotilitysten korkokulut	-44	0	-44	0	0
Viivästyskorkokulut	-39	0	-39	0	0
Muut rahoituskulut	-834	-44	-790	-44	0
Ulkoiset erät yhteensä	-917	-44	-873	-44	0
Yhteensä	-20 030	-19 744	-286	-19 744	0

Investointien toteumavertailu

INVESTOINNIT	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuperäinen TA 2025	Muutokset
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Kasvatus- ja opetuslautakunta	1 743	2 725	982	2 100	625
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	15 596	15 796	200	14 900	896
Elinvoiman palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Ammatillinen koulutus	1 802	2 000	198	3 350	-1 350
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	316	1 567	1 251	55	1 512
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	11 152	12 250	1 098	12 350	-100
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	95 424	96 610	1 186	85 032	11 578
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	2 038	2 030	-8	1 530	500
Hiedanranta-kehitysohjelma	745	3 500	2 755	6 500	-3 000
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	55 008	54 300	-708	46 800	7 500
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	13 970	15 105	1 135	26 605	-11 500
Hiedanranta-kehitysohjelma	0	0	0	1 200	-1 200
Joukkoliikennelautakunta	20	49	29	500	-451
Konsernihallinto					
Konsernihallinto, muut	29	0	-29	0	0
Yhteiset erät	26 649	27 827	1 178	19 400	8 427

INVESTOINNIT	TP 2025	Muutettu		Alkuperäinen	
		TA 2025	Ero	TA 2025	Muutokset
ICT kehittäminen	5 097	7 295	2 197	6 600	695
Peruskaupunki yhteensä	229 589	241 054	11 465	226 922	14 132
Rahoitusosuudet	-3 730	-3 146	584	-1 900	-1 246
Nettoinvestoinnit yhteensä	225 859	237 908	12 049	225 022	12 886
Pysyvien vastaavien luovutustulot peruskaupunki	99 120	100 262	-1 142	97 603	2 659
Pysyvien vastaavien luovutustulot yhteensä	99 120	100 262	-1 142	97 603	2 659

Investointien toteutuminen

Talousarvion investointien toteumavertailussa esitetään niin sanotun peruskaupungin investoinnit.

Talousarvion toteumavertailu sisältää myös kaupungin sisäiset investoinnit, ja näihin mahdollisesti sisältyvät sisäiset katteet. Tästä syystä investointimenot voivat poiketa kaupungin rahoituslaskelmassa esitetyistä ulkoisista investoinneista. Koko kaupungin ulkoiset nettoinvestoinnit olivat suuruudeltaan 225,9 milj. euroa, kuten myös sisäiset erät sisältävä investointien toteuma.

Peruskaupungin investoinnit

Peruskaupungin investoinnit olivat yhteensä 225,9 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion 12,0 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutuksista kirjattiin tuloja 99,1 milj. euroa, joka alittaa muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla.

Seuraavassa on esitetty kaupungin merkittävimpiä investointikohteita ja poikkeamia suunniteltuun peruskaupungin osalta. Investoinnit on esitetty bruttoinvestointeina, joka ei ole sitovuustaso lautakunnittain. Tarkemmat tiedot investointikohteista löytyvät ao. yksiköiden osuuksista talousarvion toteumavertailuosiossa.

Investointien jakautuminen

Yhdyskuntarakentaminen ja talonrakennushankkeet toteutuivat 178,4 milj. euron eli n. 77,7 % kaupungin kokonaisinvestoinneista.

Yhdyskuntalautakunnan alaisista perustoiminnan investoinneista toteutui 55,0 milj. euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 0,7 milj. euroa. Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen perusparantamiseen investointiin 23,8 milj. euroa ja uudisrakentamiseen 17,0 milj. euroa sekä ulkovalaistukseen 5,4 milj. euroa. Ratikan rinnakkaishankkeisiin investoitiin 8,8 milj. euroa.

Konsernihallinnon ICT-investoinnit 5,1 milj. euroa toteutuivat 2,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Tietohallintoyksikön vastuulla olevan ICT-kehittämisen talouden sitova seurantataso on ICT-kehittämisen toimintakatteen ja nettoinvestointien yhteissumma.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan maaomaisuuden investointeja (pl. erikseen sitovat erät) toteutui 11,2 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla. Investoinnit koostuivat pilaantuneiden maiden puhdistuksista, maa-alueiden perusparannuksista ja johtosiirroista. Hankkeet viivästyivät, kun asemakaavan vahvistuminen myöhästyi suunnitellusta aikataulusta. Toisaalta maan hankinnan toteuma oli yhteensä 10,3 milj. euroa ja se ylitti talousarvion 6,8 milj. eurolla.

Talonrakennushankkeet toteutuivat 95,4 milj. euron, joka on 1,2 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Perusparannushankkeiden toteuma oli 68,3 milj. euroa (72 %) ja uudis- ja lisärakentamisen 27,1 milj. euroa (28 %). Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen hankkeisiin käytettiin n. 52,9 milj. euroa, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden rakennuksiin 28,8 milj. euroa, lukiokoulutuksen rakennuksiin 8,5 milj. euroa ja muihin rakennuksiin sekä lunastuksiin 5,2 milj. euroa.

Konsernihallinnon yhteisten erien investoinnit olivat 26,6 milj. euroa, joka on 1,2 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyen kaupunki teki noin 9,0 milj. euron sijoituksen yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Lisäksi sijoitukseen sisältyi Finnpark Parkisto Oy:n 15,5 milj. euron sijoitus ja muita investointeja osakkeisiin ja osuuksiin n. 2,1 milj. eurolla. Osakkeisiin ja osuuksiin oli varattu 1,6 milj. euroa kaupunginhallituksen käyttöön erillisten päätösten mukaan, ja siitä käytettiin noin 0,4 milj. euroa.

Suurimpia investointeja edellä mainittujen lisäksi oli kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa ja kehitysohjelmissa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 15,6 milj. euron investoinnit alittivat muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla. Elinvoima- ja osaamislautakunnan alaiset ammatillisen koulutuksen investoinnit 1,8 milj. euroa alittivat muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla. Kasvatus- ja opetuslautakunnan investoinnit 1,7 milj. euroa alittivat muutetun talousarvio 1,0 milj. eurolla.

Kehitysohjelmat

Kehitysohjelmien investointeja toteutui Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmassa 16,0 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 1,1 milj. euroa pienempänä, koska osa Mustalahden sataman toteutuksesta siirtyy vuodelle 2026. Lisäksi osa keskustan kehittämistoimenpiteistä ei toteutunut siinä laajuudessa kuin oli budjetoitu.

Hiedanranta -kehitysohjelmassa toteuma oli 0,7 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 2,8 milj. euroa. Näsisaaren syvätiivistysurakka siirtyy vuodelle 2026 ja lisäksi osa nollakuidun poistoon varatuista eristä toteutuu vasta vuonna 2026.

Omaisuuksien myynti ja rahoitusosuudet

Investointien rahavirtaan vaikuttavia myyntituloja saatiin omaisuutta myymällä v. 2025 99,1 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla. Alituksen syynä ovat suunniteltujen yhtiö- ja kiinteistöomaisuuden myyntien siirtyminen myöhempään ajankohtaan. Luovutustuloja kirjattiin Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n yhtiöittämiseen liittyvä liiketoiminnan myynnistä 7,5 milj. euroa. Lisäksi luovutustuloissa toteutui Annalan Vuokra-Asunnot Oy:n osakkeiden myynti 14,9 milj. eurolla. Luovutustuloja kirjattiin asunto- ja kiinteistölautakunnalle 76,6 milj. euroa ja konsernihallinnon yhteisiin eriin 22,4 milj. euroa. Suurimpia luovutustuloja saatiin Tipotien sosiaali- ja terveysaseman myynnistä ja tonttien luovutuksista Finnpark Parkisto Oy:lle.

Rahoitusosuuksia saatiin 3,7 milj. euroa, joka on 0,6 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Rahoitusosuuksia saatiin muun muassa kaupunkiympäristön palvelualueen alaisiin investointeihin yhteensä 2,2 milj. euroa, talonrakennushankkeisiin yhteensä 1,0 milj. euroa ja ICT-investointeihin 0,4 milj. euroa.

Rahoituslaskelman toteumavertailu

Talousarvion toteumavertailu:

Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja sisältäen sisäiset erät

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muu- tokset	Poikkeama % TP25/ Muutettu TA25
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	106 380	71 726	34 654	95 595	-23 869	48,31%
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjaukset	-64 975	-65 267	292	-70 228	4 961	-0,45%
Yhteensä	41 405	6 459	34 946	25 367	-18 908	541,06%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-229 589	-241 054	11 465	-226 922	-14 132	-4,76%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 680	3 146	534	1 900	1 246	16,98%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	91 616	100 262	-8 646	97 603	2 659	-8,62%
Yhteensä	-134 292	-137 646	3 354	-127 419	-10 227	-2,44%

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muu- tokset	Poikkeama % TP25/ Muutettu TA25
Toiminnan ja investointien rahavirta	-92 888	-131 187	38 299	-102 052	-29 135	-29,19%
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle	0	0	0	0	0	
Antolainasaamisten lisäykset muille	-1 095	-100	-995	-100	0	994,72%
Antolainasaamisten vä- hennykset muilta	511	108	403	108	0	372,74%
Yhteensä	-584	8	-592	8	0	-7402,10%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164 000	184 000	-20 000	164 000	20 000	-10,87%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 241	-43 381	-4 860	-43 381	0	11,20%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-39 243	0	-39 243	0	0	
Yhteensä	76 516	140 619	-64 103	120 619	20 000	-45,59%
Muut maksuvalmiuden muutokset	33 242	0	33 242	0	0	
Rahoituksen rahavirta	109 174	140 627	-31 453	120 627	20 000	-22,37%
Rahavarojen muutos	16 286	9 440	6 846	18 575	-9 135	72,52%
Rahavarat 31.12.	115 713			14 484		
Rahavarat 1.1.	99 427			-4 091		

Rahoituslaskelman toteutuminen

Rahoituslaskelman toteumavertailu esittää peruskaupungin (palvelualueet, kehitysohjelmat ja konsernihallinto) rahoituslaskelman toteutumisen talousarvioon nähden. Toteumavertailulaskelmiin ei sisälly taseyksikkönä toimivan vahinkorahaston lukuja, liikelaitoksia ei kaupungilla ollut vuonna 2025 Tampereen kaupunkiliikenne -liikelaitoksen yhtiöittämisen myötä. Vahinkorahaston vaikutus vuosikatteeseen ja toiminnan rahavirtaan on vähäinen.

Peruskaupungin tilikauden rahavarojen muutos oli 16,3 milj. euroa, mikä on 6,8 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Ero selittyy pääosin investointien rahavirran erolla.

Toiminnan rahavirta toteutui 35,0 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, mikä selittyy vuosikatteen budjetoitua paremmalla toteumalla. Tulorahoituksen korjauserissä (-65,0 milj. euroa) toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot sekä pakollisten varausten muutokset. Vuosikate toteutui 34,7 milj. euroa budjetoitua parempana ja sitä on analysoitu toimintakertomuksen tuloslaskelmaosion yhteydessä sekä talousarvion toteumavertailuosiossa tuloslaskelman toteutumisvertailun yhteydessä.

Investointien rahavirta toteutui 3,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä johtuen sekä investointitason muutettua talousarviota pienemmästä toteumasta että pysyvien vastaavien myyntitulojen budjetoitua heikommasta toteumasta. Investointien toteutumista on käsitelty tarkemmin talousarvion toteumavertailuosiossa investointien toteumavertailun yhteydessä.

Rahoituksen rahavirta toteutui 31,5 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Joukkovelkakirjalainat vähenivät tilikaudella 39,8 milj. euroa. Muut maksuvalmiuden muutokset toteutuivat 33,2 milj. euroa ennakoitua parempana. Muissa maksuvalmiuden muutoksissa esitetään toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos ja korottomien velkojen muutos.

Antolainauksen muutokset

Antolainojen pääoma kasvoi 1,1 milj. euron verran KOy Tampereen Monitoimiareenalle myönnettyjen lainojen korkojen pääomittamisen johdosta. Tämä tapahtui velkakirjan ehtojen mukaisesti. Muita uusia antolainoja ei tilivuoden aikana myönnetty.

Vuoden lopussa Tampereen kaupungin pitkäaikaiset lainasaamiset olivat 385,3 milj. euroa. Merkittävimmät saamiset olivat Tampereen Vesi Oy:ltä 283,0 milj. euroa, Tampereen Energia Oy:ltä 70,0 milj. euroa, KOy Tampereen Monitoimiareenalta 20,7 milj. euroa ja Tampereen Vuokratalosäätiöltä 9,8 milj. euroa.

Antolainat (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu		Ero	Alkuper.	
		TA 2025			TA 2025	Muutokset
Konserniyhteisöt ja muut	385 285	383 073		2 211	383 073	0
Vähennykset	-490	-88		-401	-88	0
Lisäykset	1 095	100		995	100	0
Asuntolainat	59	60		-1	60	0
Vähennykset	-21	-20		-1	-20	0
Yhteensä	385 343	383 133		2 211	383 133	0

Korollisten velkojen muutokset

Kaupungin rahoitus investointien jälkeen oli alijäämäinen vuonna 2025 ja uutta pitkäaikaista lainaa jouduttiin nostamaan. Nostotarve jäi kuitenkin alkuperäisen talousarvion mukaiseksi eikä muutetussa talousarviossa korotettua lainanottovaltuutta tarvinnut käyttää. Koska myös konsernitilivelka jäi 18,2 milj. euroa arvioitua pienemmäksi, kasvoi korollinen velka selvästi arviota vähemmän. Vuoden lopussa kaupungin lainamäärä oli 1020,1 milj. euroa ja se kasvoi edellisvuodesta 76,5 milj. euroa.

Vuoden aikana nostettiin kuntatodistusohjelmien puitteissa lyhytaikaisia lainoja useaan otteeseen, mutta tilivuoden päättyessä niitä ei ollut käytössä.

Kaikki nostetut pitkäaikaiset lainat myönnettiin erityisehdoin; joko vihreinä, kestävän kehityksen mukaisina tai sosiaalisin perustein myönnettyinä luottoina.

Suomen julkisen sektorin hyvä maine markkinoilla ja matala luottoriski ovat mahdollistaneet rahan saannin ja hyvät ehdot vaikeinakin aikoina, jolloin sijoittajien raha hakeutuu entistä hanakammin luotettaviin ja vastuunsa hoitaviin kohteisiin. Kotimaiselle kuntasektorille on tarjolla investointeihin tarvittavaa pitkäaikaista rahoitusta erityisluottolaitoksilta, kuten Kuntarahoitukselta, Euroopan Investointipankilta, Pohjoismaiden Investointipankilta ja Euroopan Neuvoston kehityspankki CEB:ltä. Joukkolainamarkkina toimii hyvin noin seitsemän vuoden maturiteetteihin saakka ja aivan lyhyessä alle vuoden mittaisessa rahoituksessa kuntatodistusmarkkina on tehokas.

Korolliset velat (1 000 euroa)	TP 2025	Muutettu TA 2025	Ero	Alkuper. TA 2025	Muutokset
Pitkäaikaiset korolliset velat					
Rahalaitoksille	868 306	893 166	-24 860	873 166	20 000
Lyhennykset	-48 241	-43 381	-4 860	-43 381	0
Nostot	164 000	184 000	-20 000	164 000	20 000
Lyhytaikaiset korolliset velat					
Konserniyhteisöille	151 831	170 000	-18 169	170 000	0
Yhteensä	1 020 137	1 063 166	-43 029	1 043 166	20 000
Lainat euroa/asukas	3 871	4 042	-171	3 966	0
Asukasmäärä	263 526	263 000	526	263 000	0

STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Vuosi 2025 oli Tampereen strategian 2030 Tekemisen kaupunki viimeinen toteutusvuosi. Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2025 talousarviossa strategian pohjalta lautakunnille, työllisyysjaostolle ja kaupunginhallituksen alaiselle toiminnalle yhteensä 51 toiminnan tavoitetta.

Tytäryhteisöille asetettiin yhteensä 66 tavoitetta, jotka tuovat esiin pääomistajan tahdon ja ohjaavat omistajan edustajien toimintaa muun muassa hallituksessa ja yhtiökokouksessa.

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan sekä pormestari-ohjelmaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Toiminnan tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, pois lukien tytäryhteisöille asetetut tavoitteet.

Talousarvion toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 51 toiminnan tavoitteesta 28 toteutui ja yhdeksän toteutui osittain. Tavoitteista 12 jäi toteutumatta ja kahden tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida. Tytäryhteisöjen 66 toiminnan tavoitteesta 50 toteutui, yksi toteutui osittain ja 14 jäi toteutumatta. Yhden tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida.

Toteumatietojen esittäminen

Lautakunnille ja kaupunginhallitukselle, työllisyysjaostolle ja tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista raportoidaan tarkemmin niiden omissa osioissa.

Seuraavassa taulukossa esitetään kokonaisnäkyvä suoraan kaupunkistrategiasta johdettujen 51 toiminnan tavoitteen vuoden 2025 toteutumisesta.

TALOUSARVION SITOVAT TOIMINNAN TAVOITTEET 2025

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
1	1.-9. -luokkalaisten koulupäivän aikainen koettu hyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna (89 %).	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kasvatus- ja opetuslautakunta
2	Seuraavan kaupunginosaohjelman kohdealue on selvitetty tarveperusteisesti kaupunginosa-kehittämisen työryhmässä ja ohjelman valmistelu on käynnistetty.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Asunto- ja kiinteistö-lautakunta
3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
4	Nuorten päihteiden käyttö ¹ on vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna (9,1 %).	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kulttuuri- ja vapaa-aikalauta-kunta
5	Tamperelaisten liikkuminen ja harrastaminen on lisääntynyt keskeisissä kohteissa ² edelliseen vuoteen verrattuna.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Kasvatus- ja opetuslautakun-ta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalauta-kunta
6	5. ja 8. -luokkalaisten fyysinen toimintakyky on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Kasvatus- ja opetuslautakunta

¹ Nuorten osuus, jotka kokeilleet huumeita vähintään 2 kertaa

² Liikunnan ohjauspalveluiden osallistujamäärät, uimahallien ja maauimalan kävijämäärät, nuorten digitaalisen alustan kävijämäärät, Monitoimitalon ryhmiin ja toimintaan osallistujat sekä nuorisopassin käyttäjämäärät

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
7	Oppivelvollisuuden piiriin kuumattomien, vailla ammatillista tutkintoa olevien perustutkinto-opiskelijoiden, negatiiviset eroamiset ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Elinvoima- ja osaamislautakunta
8	Pienten lasten tuen saatavuus on parantunut toimintakauteen 2023–2024 verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kasvatus- ja opetuslautakunta
9	Syrjintää kokeneiden osuus on vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna (32,8 %).	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Kaupungin-hallitus
10	Kiusaaminen on vähentynyt kaikilla kouluasteilla edelliseen vuoteen verrattuna.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kasvatus- ja opetuslautakunta
11	Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteinen kokemus yhdyspintatyön toimivuudesta on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
12	Laajan työttömyysasteen ³ kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Elinvoima- ja osaamislautakunta

³Laaja työttömyysaste pitää sisällään työttömät työnhakijat ja erilaisten työllisyyspalveluiden piirissä olevat henkilöt

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
13	Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työttömyysetuutta saa Tampereella keskimäärin vähintään 3000 henkilöä kuukaudessa ⁴ .	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Elinvoima- ja osaamis- lautakunta
14	Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaista asuntoa on toteutunut.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Asunto- ja kiinteistö- lautakunta
15	Yhtiömuotoiseen asumiseen on asetettu haettavaksi avoimessa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä tontteja 100.000 kem ² .	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Asunto- ja kiinteistö- lautakunta
16	Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella on mahdollistettu vuosittain keskimäärin 150 pientalon rakentaminen ⁵ .	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Asunto- ja kiinteistölauta- kunta, Yhdys- kuntalautakunta
17	Asunnottomuus kokonaisuutena on vähentynyt ja pitkäaikaisasunnottomuus on käänntynyt laskuun yhteistyössä sidosryhmien kanssa edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Asunto- ja kiin- teistölautakunta
18	Itsensä yksinäiseksi tuntevien lasten, nuorten ja aikuisten osuus on vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Elinvoima- ja osaamislautakun- ta, Kasvatus- ja opetuslautakunta

⁴Työmarkkinatukea voi saada työttömyyden tai työllistymistä edistävän palvelun (mm. työnhaun tuki, osaamisen kehittäminen ja kuntoutus) perusteella. Kunta ei maksa työmarkkinatuen kuntaosuutta siltä ajalta, jolloin työmarkkinatukea saava henkilö osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin.

⁵Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen tavoite vuosille 2022–2025 keskimäärin 150 tonttia vuodessa

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
19	Kokemus vaikuttamismahdollisuuksista oman asuinalueen kehittämiseen on parantunut vuoteen 2023 verrattuna (33,2%).	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Yhdyskuntalautakunta
20	Kävijämäärät kulttuurikohteissa ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
21	Yritystapahtumien ja kongressien määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Kaupungin-hallitus
22	Yleisarvosana Tampereesta tapahtumia ja kulttuuria tukevana ja edistävänä kaupunkina on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
23	Aloittavien startup-yritysten määrä ja niiden henkilöstömäärä ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Elinvoima- ja osaamis-lautakunta
24	Mielikuva Tampereen onnistumisesta innovaatioiden tukemisessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.	?	Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida	Kaupungin-hallitus
25	80 % asemakaavoitetusta asuin-kerrosalasta sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Yhdyskuntalautakunta
26	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupunkiseudun joukkoliikenne-lautakunta

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
27	Kestävien liikkumismuotojen suhteellinen kulkutapaosuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Yhdyskunta-lautakunta
28	Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa jatko-osuuden rakentaminen on edennyt tavoitellun aikataulun mukaisesti.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Yhdyskunta-lautakunta
29	Luontotyyppien kartoitus on valmistunut kahdella Tampereen suuralueella.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Yhdyskunta-lautakunta
30	Tutkijoiden ja erityisasiantuntijoiden ensimmäisten oleskelulupien määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Elinvoima- ja osaamislautakunta
31	TE-uudistus on toteutettu onnistuneesti ⁶ .	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Työllisyysjaosto
32	Yritys- ja työnantajapalvelujen kokonaisuuden rakentuminen on edennyt vuoden 2025 aikana.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Elinvoima- ja osaamislautakunta
33	Ammatillisen tutkinnon on suorittanut vähintään 2900 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai sitä pienempiä kokonaisuuksia on suorittanut vähintään 1100 opiskelijaa.	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Elinvoima- ja osaamislautakunta

⁶Palveluketjujen katkeamattomuus ja palveluiden saatavuuden turvaaminen

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
34	Keskustan kävijämäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna.	?	Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida	Kaupungin-hallitus
35	Tampere-Pirkkalan matkustajalentojen määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Elinvoima- ja osaamislautakunta
36	Arjen sujuvuus keskustan infrainvestointien toteutuksessa on varmistettu laatimalla kokonaisviestintäsuunnitelma investointien toteutusajalle.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Yhdyskuntalautakunta
37	Tampere on Suomen suosituin opiskelukaupunki (2024 Tampere suosituin).	+/-	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain	Kaupungin-hallitus
38	2., 7. ja 9-luokkalaisten oppimistulokset ⁷ ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Kasvatus- ja opetuslautakunta
39	Suomen- ja englanninkielinen lukiolinja on käynnistynyt onnistuneesti elokuussa 2025.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Elinvoima- ja osaamislautakunta

⁷ Äidinkieli ja matematiikka

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
40	Teollisuuden uudistumista on tuettu toteuttamalla keskeiset toimenpiteet sirukehityksen osaamisen kehittämiseksi ja investointien varmistamiseksi.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
41	Yhteistoimintamalli puolustusteollisuuden liiketoiminta- ja innovaatio-ekosysteemin edistämiseksi on valmistunut ja toiminta käynnistynyt.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
42	Tilikauden tulos on enintään 68,1 milj. euroa alijäämäinen (alkup. TA2025-tavoite 39,6).	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
43	Investointien tulorahoitus-% on 30 (alkup. TA2025-tavoite 42).	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
44	Esihenkilöarvioinnin kaupunkitasoinen keskiarvo on vähintään 3.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
45	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus

Nro	Toiminnan tavoite 2025	Toteuma	Selite	Lisätietoa toteumasta
46	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Kaupungin-hallitus, kaikki lautakunnat
47	Hakijakokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
48	Kaupungin avointen tehtävien hakijamäärät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna.	-	Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta	Kaupungin-hallitus
49	Kaupungin asiakkaista 57 % kokee, että palvelu ylittää odotukset.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
50	Asiakkaalle arvoa tuottava asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 50 % kaupungin palveluja.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus
51	60 % prosentissa vuonna 2025 toteutetuista hankinnoista on käynnistetty kustannusten hallinnan toimenpiteitä.	+	Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	Kaupungin-hallitus

KUNTALAISTEN HYVINVOINTI JA TERVEYS

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2025 sekä hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 on uudistettu vastaamaan tamperelaisten eri elämänvaiheita sekä hyvinvointia edistäviä teemoja. Kaupungin hyvinvointikäsitys pohjautuu Stiglitzin kahdeksan hyvinvointivarannon malliin.

Hyvinvointisuunnitelma kokoaa yhteen aiempia erillisuunnitelmia sisältäen hyvinvointitavoitteet ja mittarit. Suunnitelma rakentuu viiden ikäryhmän ja yhdeksän hyvinvointiteeman ympärille, huomioiden kunkin ikäryhmän hyvinvoinnin erityiset haasteet ja tarjoten niihin ratkaisuja. HYTE-kertoimen tulosindikaattorit ovat mukana hyvinvointisuunnitelman mittaristossa. HYTE-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jota kaupunki sai vuonna 2025 5,1 milj.euroa (65 pistettä). Vuonna 2026 valtionosuuden ennakoitu lisäosa on 5,5 milj.euroa ja HYTE-kerroin 69 pistettä (max 100). HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden tulokset tulevat vuoden tai useamman vuoden viiveellä.

Valtuusto hyväksyi 19.5.2025 laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025, jonka yhteydessä raportoitiiin kuluneen valtuustokauden tavoitteiden toteutuminen. Yhdeksän 18:sta tavoitteesta toteutui, seitsemän toteutui osittain ja kaksi tavoitteista ei toteutunut. Huomiota tulee jatkossakin kiinnittää mielenhyvinvoinnin edistämiseen kaikissa ikäryhmissä, pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn. Hyvinvointikertomuksen mukaan tamperelaisten hyvinvointia ja elämää kuormittavat erityisesti yksinäisyys ja ulkopuolisuuden kokemukset, mielen hyvinvoinnin haasteet, liikkumisen väheneminen ja hyvinvointierojen kasvu. Hyvinvointikertomuksesta nouseviin, eri-ikäisten asukkaiden hyvinvointiin liittyviin ilmiöihin ja haasteisiin on asetettu tavoitteet vuosien 2026–2029 hyvinvointisuunnitelmassa.

Hyvinvointikertomuksen ja syksyn 2025 kouluterveyskyselyn tulosten valossa suurin osa tamperelaisista lapsista ja nuorista 0–17-vuotiaista voi hyvin. Hyvinvointia tukevat erityisesti sosiaaliset suhteet, harrastukset, turvallinen kasvuympäristö sekä mielekäs vapaa-aika ystävien kanssa. Nuorten kokemus omasta terveydestään on hieman parantunut, etenkin yläkoulun ja lukion tytöillä. Tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö on vähentynyt, kouluissa koettu työrauha on parantunut ja häiritsevän seksuaalisen ahdistelun sekä syrjinnän kokemukset toisella asteella ovat vähentyneet. Nuoret hakevat aiempaa helpommin tukea koulusta ja yhteys vanhempiin on vahvistunut. Yksinäisyys on hieman vähentynyt, mutta tytöt kokevat sitä edelleen enemmän kuin pojat.

Hyvinvoinnin rinnalla on kuitenkin kasvavia haasteita. Osalla perheistä talousvaikeudet, sosiaaliturvan heikennykset ja asumisen kustannukset heikentävät arkea ja rajoittavat osallistumista. Vanhemmuuden tukeen tulisi kiinnittää huomiota. Mielen terveyden ongelmat ovat yleisiä: noin viidennes kokee ahdistuneisuutta, eikä oireilu ole vähentynyt. Päivittäinen liikkuminen ei ole lisääntynyt, koulu-uupumus kasvaa erityisesti yläkoulussa, ja kiusaaminen on hieman lisääntynyt alakouluissa ja yläkoulussa. Silti luonnossa liikkuminen ja arjen myönteiset kokemukset tuottavat monille tärkeitä hyvinvoinnin hetkiä.

Nuorten aikuisten (18–28-vuotiaiden) hyvinvoinnissa näkyy sekä myönteisiä että haastavia kehityskulkuja. Tulevaisuuden usko on heikentynyt, ja huolet liittyvät niin yhteiskunnallisiin kuin henkilökohtaisiinkin elämänalueisiin, kuten opiskeluun, työelämään, toimeentuloon ja perheellistymiseen. Noin viidennes kokee yksinäisyyttä, ja mielen terveyden haasteet, erityisesti ahdistuneisuus, ovat yleisiä. Syrjintä on merkittävä hyvinvoinnin riski, ja ulkomaalaistaustaiset nuoret aikuiset kohtaavat sitä selvästi useammin kuin kotimaisia kieliä puhuvat. Myös huoli rasismista ja suvaitsemattomuudesta korostuu tässä ikäryhmässä. Toisaalta fyysinen aktiivisuus on lisääntynyt ja ylipainoisten osuus hieman laskenut. Turvallisuuden kokemus on yleisesti hyvä, vaikka seksuaalinen häirintä ja väkivalta koskettavat edelleen etenkin nuoria naisia. Taloudellinen epävarmuus heijastuu monien arkeen, vaikuttaen jaksamiseen sekä opiskelun, asumisen ja harrastamisen mahdollisuuksiin.

Työikäisten (29–64-vuotiaiden) tamperelaisten hyvinvoinnissa näkyy sekä terveyteen että elämänhallintaan liittyviä haasteita, että niitä vahvistavia tekijöitä. Liikkumattomuus ja ylipaino ovat yhä merkittäviä ongelmia, vaikka osa aikuisista liikkuu jo aiempaa enemmän. Työ vahvistaa osallisuuden tunnetta, kun taas työttömät ja erityisesti työkyvyttömät kokevat osallisuutensa selvästi heikommaksi. Toimeentulon epävarmuus kuormittaa monia ja heijastuu mielen terveyteen. Syrjintäkokemukset ovat ulkomaalaistaustaisilla työikäisillä yleisempiä, mikä heikentää yhdenvertaisuuden ja turvallisuuden kokemusta. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien ilmoitusten määrä on lisääntynyt, mikä nostaa aiemmin piiloon jäänyttä ongelmaa esiin. Hyvinvointia tukevat kuitenkin vahvasti kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet. Suurimmalla osalla työikäisistä on viikoittainen harrastus, joka lisää iloa, auttaa palautumaan ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

65–74-vuotiaat tamperelaiset voivat keskimäärin muuta aikuisväestöä paremmin ja kokevat sekä elämänlaatunsa että terveytensä hyväksi. He elävät aktiivista arkea, osallistuvat harrastuksiin, kulttuuriin ja vapaaehtoistoimintaan sekä käyttävät liikuntapalveluja paljon. Monet pitävät itseään onnellisina ja ovat tyytyväisiä arkeensa. Haasteina ovat kuitenkin heikentynyt yhteisöllisyyden kokemus, lisääntynyt yksinäisyys sekä palvelujen saatavuuteen ja talouteen liittyvät vaikeudet. Lisäksi osa kokee liikkumisen ja apuvälineiden käytön lisääntyneen sekä alkoholin käytön hieman kasvaneen. Kokonaisuudessaan ikäryhmän hyvinvointia tukevat erityisesti luonto, liikunta ja arjen sujuvuus.

Yli 75-vuotiaat tamperelaiset kokevat elämänlaatunsa edelleen hyväksi, ja moni kokee arjen merkitykselliseksi. Vaikka terveys koetaan heikommaksi kuin väestössä keskimäärin, monilla toimintakyky ja elintavat ovat yhä hyviä, ja osa osallistuu aktiivisesti harrastuksiin ja vapaaehtoistoimintaan. Ikääntymisen haasteet näkyvät kuitenkin selvästi: sairaudet lisääntyvät, lääkäripalvelujen ja liikkumisen tuen tarve kasvaa, ja digitaitojen puute hankaloittaa palvelujen käyttöä. Yksinäisyys on lisääntynyt, ja toimintakyvyn heikkeneminen näkyy esimerkiksi apuvälineiden käytön ja kaatumisten yleistymisenä.

HANKINTOJEN KEHITTÄMINEN

Vuoden 2025 loppuun saakka hankintoja on ohjannut kaupungin hallituksen kokouksessa 12.12.2022 § 494 hyväksymät hankinnan strategiset painopisteet. Näitä toteuttamalla kaupunki on toteuttanut kaupungin strategiaa hankintojensa kautta. Sidosyksikköhankinnat ja investoinnit huomioiden kaupunki käytti yli 600 miljoonaa euroa hankintoihin vuonna 2025.

Hankinnan kehittäminen

Vuoden aikana hankintojen kehittämistä vietiin eteenpäin kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kehittämistyötä ohjasi kehittämisen tiekartta, jonka toimenpiteillä parannettiin hankintatoimen kokonaisohjattavuutta, tiedolla johtamista ja sujuvuutta.

Hankintatoimen digitalisointi on jatkunut. Hankintatoimessa on kaupungissa otettu kokonaisuudessaan käyttöön hankintojen johtamis- ja kilpailuttamisjärjestelmä. Vuoden 2025 keväällä valmistui viimeinen osio järjestelmästä, jonka avulla kaupunki voi omassa toimittajapalvelussa kilpailuttaa hankintansa. Järjestelmä ei vielä tue kaikkia hankintalain menettelyjä, mutta pääosa kaupungin hankinnoista voidaan järjestelmällä kilpailuttaa. Hankintajärjestelmällä kaupunki toi läpinäkyvyyttä hankintatarpeisiin, kilpailutusten etenemiseen ja tavoitteiden seuraamiseen.

Hankintajärjestelmä on mahdollistanut kaupungin hankinnoista sisäisiä hankintaraportteja, joiden avulla johto saa paremman tilannekuvan hankinnoista. Tilannekuvan pohjalta johdolla on keino seurata strategisten painopisteiden etenemistä kaupungin hankinnoissa. Hankintojen tiedolla johtamisen käytäntöjä on päästy kehittämään perustuen paremmin ajantasaiseen tietoon hankinta tarpeista ja hankintojen kilpailutuksista. Lisäksi kaupungilla on kehitetty hankintojen kilpailutuksesta saatujen sopimusten realisoituneiden kustannusten seuranta, jossa on saatu toteutettua järjestelmätason ratkaisuja, jotka tulevat edesauttamaan sopimuskohtaisen kustannusseurannan ajantasaista raportointia.

Hankintaprosessin sujuvoittamiseen on luotu tekoälyratkaisuisia tiekartta, jonka avulla on kuvattu mahdolliset vaihtoehdot tekoälyn hyväksikäyttöön hankintaprosessissa. Tiekartan pohjalta on tehty kokeiluja ja pilotteja, joiden avulla voidaan tarkemmin tunnistaa keskeiset jatkokehityskohteet. Tekoälyratkaisuissa on käyty aktiivista keskustelua myös markkinoiden ja muiden julkisten hankintayksiköiden kanssa. Tekoäly tulee olemaan merkittävin toiminnan kehitysaihe lähitulevaisuudessa.

Hankintojen hallinta ja tuloksellisuus

Talouden tasapainotusohjelman takia, yksiköissä käytiin sekä käynnissä olevien hankintojen tarkastelua, että tulevia tarpeiden arviointeja. Nämä tarkastelut johtivat muutamiin palveluista luopumisiin, hankintojen siirtämiseen tulevaisuuteen sekä suunnitelluista palveluista luopumiseen.

Hankinnoissa saatiin aikaan kilpailua. Hankintapalveluiden kilpailuttamisessa hankinnoissa oli keskimäärin yli kuusi tarjousta, joiden avulla saadaan synnytettyä säästöjä. Lisäksi Tampereen kaupungin hankintatoimessa käynnistettiin kustannushallinnan toimenpiteitä vuoden 2025 hankinnoissa. Vuoden 2025 talousarvio tavoitteeksi asetettiin, että kustannusten hallintaan liittyviä toimenpiteitä käynnistetään vähintään 60 % kynnysarvojen ylittävissä hankinnoissa. Mittausten perusteella, kustannusten hallintatoimenpiteitä käytettiin 65 % hankinnoista, joista tehtiin päätökset vuoden kuluessa. Näitä toimenpiteitä suunnittelevat hankintapalvelut tiimi yhdessä hankkivien yksiköiden kanssa. Toimenpiteitä asetettiin hankinnan elinkaaren eri vaiheisiin, alkaen hankinnan kohteen määrittelystä päätyen sopimuskauden aikaisiin toimenpiteisiin. Näillä voi olla vaikutusta toiminnan toteuttamiseen, hankinnan kohteen määrittelyyn, hankinta menettelyjen käyttöön, sopimusten sisältöön ja / tai sopimuksen käytäntöönpanoon.

Uudistumiskyky ja elinvoima

Hankintatoimen yhteistyökykyä on mitattu ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. Mittausta on toteutettu vuodesta 2019 alkaen aina vuoteen 2025 saakka. Hankintatoimi on kehittynyt vuosien aikana ja viimeisin tulos osoittaa, että kaupunki kykenee hyvään ja tasapuoliseen yhteistyöhön yritysmaailman kanssa hankinnoissaan. Tätä kehittämistä on seurattu innovaatio- ja yhteistyökykyosaamisen arvioinnilla, jossa kaupungin toimittajilta kysytään arvioita kaupungin hankintatoimen kehittymisestä. Kysely mittaa tilaajan kykyä haastaa ja kannustaa tuottajia tulos- ja vaikuttavuusperusteisesti, kehittää markkinoita innovatiivisten ratkaisujen synnyttämiseen sekä lisätä vaikuttavuutta, elinvoimaa ja taloudellisuutta. Näistä muodostetaan innovaatio- ja yhteistyökyky indeksi.

Indeksi osoitti, että kaupungin hankinta toiminta on kehittynyt aiemmasta ja on korkealla tasolla vertailtuna muihin saman kokoluokan kaupunkiin Suomessa. Tämä antaa uskoa, että kaupungin hankintojen kehittyminen on tehty oikeita toimenpiteitä ja kehittämiseen käytetty panos on tuottanut. Tätä yhteistyötä markkinoiden kanssa kaupungin on jatkossakin huolehdittava panostamalla kumppanuus-, sopimus- ja yhteistyöosaamiseen.

Yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys

Tampereen kaupunki linjasi vuoden alussa sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät toimittajan eettiset ohjeet ja niiden käyttötavan. Hankintapalvelut tiimi on ottanut käyttöön sopimuksissa eettisiä ohjeita, joilla asetetaan toimittajille vähimmäisvelvoitteet työolosuhteisiin ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, sekä lainsäädännön noudattamiseen. Eettisten ohjeiden vakiointi kaupungin hankintoihin on merkittävä yhteiskunnallinen linjaus. Tämän lisäksi kaupungissa määriteltiin toimittajahallinnan toimintatavat, joilla tavoitellaan parempaa toimittajariskien ja kustannusten hallintaa. Toimintatapojen käyttöönottamista jouduttiin kuitenkin viivästyttämään johtuen työtilanteesta sekä tehtävien uudelleen järjestelyistä.

Vuoden lopussa, kaupungissa linjattiin hankinnoissa työllistämisen käyttämisestä hankinnoissa pois lukien hankintoja, joita tehdään kaupungin seutualueelle tarjoavien palveluiden osalta, kuten ICT-hankinnat ja joukkoliikenteen hankinnat. Jatkossa kaupungin omissa palvelu- ja urakkahankinnoissa tullaan käyttämään työllistämisehtoa kaikissa, jotka ovat arvoltaan yli 200.000 euroa ja kestävät yli 6 kuukautta.

Ekologista kestävyyttä suunniteltiin ja käytettiin aktiivisesti hankinnoissa. Näiden lisäksi kaupunki allekirjoitti ”Päästöttömät työmaat Green Deal” -sopimuksen. Päästöttömät työmaat – Green Deal on vapaaehtoinen sopimus, jossa kunnat, valtion toimijat ja jotkut yritykset sitoutuvat vähentämään työmaiden ympäristö- ja ilmastopäästöjä. Sopimuksen tavoitteena on työmaiden hiilidioksidipäästöjen vähentäminen, vauhdittaa vähäpäästöisten koneiden ja ratkaisujen käyttöönottoa, sekä vähentää melua. Sopimus on julkisen sektorin hankintoja ohjaava, joka tukee Suomen ilmastotavoitteita ja markkinoiden kehittymistä kohti vähäpäästöisiä ratkaisuja.

TUOTTAVUUDEN TILA

Kaupungin tuottavuutta seurataan tuottavuusmittareiden avulla. Tuottavuuden laskentaa, mittaamista ja seurantaan kehitetään edelleen osana kaupungin talouden, tuottavuuden ja tuloksellisuuden vahvistamista. Tuottavuuden parantaminen on osa talouden tasapainotusta.

Tuottavuusmuutosta on tarkoituksenmukaista tarkastella tarkemmin palvelujen tasolla. Palvelujen yksikkökustannusten tarkastelu valituissa palveluissa on otettu osaksi taloussuunnittelua ja yksikkökustannusten kehitystä seurataan vuosittain. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä palvelujen yksikkökustannuksia (euroa / suorite) esitetään käyttötalous ja investoinnit yksiköittäin -osassa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä joukkoliikenteen palveluissa.

Tuottavuuskehityksen arviointitapa

Tuottavuus lasketaan tuotoksen ja panoksen suhteena. Julkisella sektorilla panokset ovat tuotannontekijöistä aiheutuvia kustannuksia ja tuotokset ovat toiminnasta ja palveluista syntyviä suoritteita. Koska suoritteet ovat erilaisia eivätkä ole yhteenlaskettavissa, käytetään Tampereen kaupunkitason tuottavuuskehityksen arvioinnissa palvelujen kysyntää kuvaavaa asukasmäärää kuvaamaan tuotosta.

Tampere on yksi Suomen nopeimmin kasvavista kaupunkiseuduista. Vuonna 2025 väestökasvu hidastui hieman, mutta oli silti 3 346 asukasta. Väestönkasvu perustui sekä kuntien välisen muuton että maahanmuuttoon kasvuun. Tampereen kaupungin kasvun arvioidaan jatkuvan noin 3 500 asukkaan vuosivauhtia. Tuottavuuden arviointimallin perustaksi on valittu kasvavan kaupungin näkökulma. Sen mukaan asukasmäärän kasvaessa tuottavuutta voidaan parantaa vähentämällä kustannuksia, pitämällä kustannukset nykytasolla tai hillitsemällä kustannusten kasvua niin, että se jää asukasmäärän kasvua alhaisemmaksi.

Tuottavuusmittareiden toteuma

Tuottavuuden ja siihen vaikuttavien tekijöiden kehitystä seurataan päämittareiden ja tuottavuutta selittävien mittareiden avulla. Mittarilukeman lisäksi raportoidaan sen ero suhteessa muutetun talousarvion tiedoista laskettuun tavoitteeseen 2025.

Tuottavuusmittarit	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2025	Ero
Päämittarit				
Käyttökustannukset, euroa/asukas	4 232	4 562	4 703	-141
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	1 743	1 790	1 843	-53
Palveluhankinnat, euroa/asukas	1 265	1 406	1 478	-72
Nettomenot, euroa/asukas ¹	2 548	2 850	2 999	-149
Selittävät mittarit				
Sairauspoissaolot, %	4,26%	4,19%	3,86%	0,33 %-yks.
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	61,2	60,3	60,0	0,3
Tilatehokkuus, htm2/asukas	2,67	2,74	2,77	-0,03
Asukasmäärä	260 180	263 526	263 000	

¹ Nettomenot ilman pysyvien vastaavien myyntivoittoja

Tavoite 2025 on muutettu talousarvio 2025. Ero on tilinpäätöksen 2025 ja tavoitteen välinen ero.

Päämittarit toteutuivat tavoitetta parempina. Lautakuntien ennustettuja ylitysuhkia kattiin vuoden aikana tehdyissä talousarviomuutoksissa, jotka heikensivät kaupungin tuloista yhteensä 26,4 milj. euroa. Organisaatiomuutokset vaikuttavat merkittävästi vuosien 2024–2025 väliseen vertailtavuuteen. Tampereen seudun työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alusta, mikä lisäsi merkittävästi toimintatuottoja ja -kuluja sekä peruspalvelujen valtionosuuksia. Lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittäminen vuoden 2025 alusta vaikutti kustannusten kohdentumiseen tiliryhmien välillä.

Käyttökustannukset olivat asukasta kohden 4 562 euroa, mikä oli 141 euroa/asukas (3,0 %) muutettua talousarviota vähemmän. Asukaskohtaiset käyttökustannukset kasvoivat 7,8 % edellisvuodesta, mikä johtui suurelta osin työllisyyspalvelujen uudistuksesta. Tavoitetta parempaan toteumaan vaikutti erityisesti palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen merkittävät alitukset. Suurimmat säästöt toteutuivat elinvoiman ja sivistyspalvelujen palvelualueilla sekä konsernihallinnossa.

Työvoimakustannukset olivat 1 790 euroa/asukas. Asukaskohtaiset työvoimakustannukset alittivat tavoitteen 53 euroa/asukas (2,9 %). Henkilöstökulujen alitukseen vaikuttivat mm. viivästyneet ja vähentyneet rekrytoinnit ja varhaiskasvatuksen suunniteltua pienempi palvelutarve. Asukaskohtaiset työvoimakustannukset kasvoivat 2,7 % edellisvuodesta. Palkalliset henkilötyövuodet olivat 8354, mikä oli 18 henkilötyövuotta (+0,2 %) edellisvuotta enemmän. Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitoksen yhtiöittäminen vähensi ja työllisyyspalvelujen uudistus lisäsi merkittävästi henkilötyövuosien määrää.

Palveluja hankittiin 1 406 eurolla/asukas. Asukaskohtaiset palveluhankinnat toteutuivat 72 euroa (4,9 %) muutettua talousarviota alhaisempina. Tavoitetta parempaan toteumaan vaikutti mm. työllisyysalueen ja konsernihallinnon suunniteltua pienemmät hankinnat. Palveluhankintojen kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 11,1 %. Suureen kasvuun vaikutti Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittäminen ja työllisyyspalvelujen laajentuminen.

Nettomenot olivat 2 850 euroa asukasta kohden, mikä oli 149 euroa/asukas (5,0 %) tavoitetta parempi. Vuosien välisen vertailtavuuden parantamiseksi asukaskohtaisista nettomenoista on eliminoitu kertaluonteiset pysyvien vastaavien myyntivoitot. Toimintatulot toteutuivat noin 5,5 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina ja toimintakulut toteutuivat 31,8 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Kaikkien palvelualueiden ja konsernihallinnon toimintakate toteutui muutettua talousarviota selvästi parempana. Nettomenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 11,8 %, mikä ei ole vertailukelpoinen työllisyyspalvelujen laajentumisen takia.

Selittävästä mittareista kaksi on henkilöstövoimavaroja kuvaavia mittareita.

Työntekijäkokemusta mittaava QWL-indeksi (Quality of Working Life) muodostuu kolmesta osa-alueesta: päämäärät ja luovuus, yhteenkuuluvuus ja identiteetti sekä fyysinen ja emotionaalinen turvallisuus. Työntekijäkokemuskysely toteutettiin kaksi kertaa vuonna 2025. Vuoden 2025 lopun työntekijäkokemuskyselyn tulos oli 60,3, mikä on suunnilleen tavoitteen mukainen, mutta hieman heikompi kuin edellisvuonna. Vahvimpana osa-alueena on fyysinen ja emotionaalinen turvallisuus. Vastaajat kokivat osaamisensa riittävän työtehtävien hoitamiseen, johtamisen olevan oikeudenmukaista ja luottamuksen esihenkilön taholta olevan hyvällä tasolla. Hieman alhaisemman arvion saavat osa-alueet yhteenkuuluvuus ja identiteetti sekä päämäärät ja luovuus. Kaikki osa-alueet ovat kuitenkin pysyneet hyvällä tasolla. Hyvä työntekijäkokemus parantaa palvelun laatua ja työn tehokkuutta.

Vuoden 2025 tavoitteena oli vähentää sairauspoissaoloja edelliseen vuoteen nähden. Sairauspoissaolojen vähentyminen lisää työhyvinvointia ja parantaa työn tuottavuutta sekä vaikuttaa alentavasti mm. työterveyshuolto- ja sijaiskustannuksiin. Vuonna 2025 sai-

rauspoissaolopäiviä oli koko kaupungissa noin 133 500 ja sairauspoissaolojen osuus kokonaistyöajasta oli 4,19 prosenttia (2023: 4,26 %). Sairauspoissaolot toteutuivat tavoitetta suurempina, vaikkakin alenivat hieman edellisvuodesta.

Tiloja oli vuoden lopussa asukasta kohden laskettuna 2,74 huoneistoneliometriä, mikä oli hieman suunniteltua tasoa vähemmän. Vuoden 2025 lopussa palvelukäytössä on tiloja yhteensä 723 026 htm². Tilat kasvoivat 27 457 htm² (3,9 %) edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Kaupunkitason tuottavuuden kokonaisarviointi

Tuottavuusmittareiden muutosten tulkintaan sisältyy epävarmuutta organisaatiomuutosten ja eri vuosien kertaluonteisten erien takia. Yksittäisten mittareiden lisäksi lasketaan kokonaisarviointia varten kaupunkitason tuottavuusmuutos kasvavan kaupungin arviointimallin mukaan asukasmäärän (tuotos) ja käyttökustannusten (panos) suhdelukuna eli pistelukuna. Tuottavuusmuutos arvioidaan em. ajankohtien pistelukujen suhteena. Jos tuottavuuden pisteluvun muutos on suurempi kuin yksi, niin on kehitys ollut positiivinen.

Vuoden 2025 tuottavuuskehityksen arviointi tehdään vertaamalla raportointiajankohdan 31.12.2025 ja vertailuajankohdan 31.12.2024 käyttökustannus- ja asukasmäärätietoja. Vertailuajankohdan käyttökustannukset on deflatoitu. Deflaattorina käytetään tilastokeskuksen kuntien peruspalvelujen hintaindeksiä, joka kuvaa kuntien peruspalvelujen tuotantokustannusten kehitystä. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin vuosimuutos vuonna 2025 oli 2,5 %.

Tuottavuusmuutosta kuvaava pisteluku on alle yhden eli tuottavuus on kehittynyt valitun arviointimallin mukaan negatiivisesti. Tulokset ovat suuntaa antavia ja työllisyyspalvelujen uudistus vaikuttaa vuoden 2025 kehitykseen negatiivisesti. Kustannusten kasvu ylitti suhteellisesti tarkasteltuna asukasmäärän kasvun. Vuonna 2025 kaupungin deflaoidut käyttökustannukset kasvoivat 6,5 % ja vastaavasti asukasmäärän kasvu oli 1,3 %.

Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	126 474 006,02	101 308 626,17
Maksutuotot	41 240 775,06	51 238 475,69
Tuet ja avustukset	27 789 674,43	33 388 049,97
Vuokratuotot	111 189 911,97	112 762 308,25
Muut toimintatuotot	75 340 237,80	23 467 284,98
Yhteensä	382 034 605,28	322 164 745,06
Valmistus omaan käyttöön	535 190,32	367 487,22
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-382 052 259,39	-367 265 287,53
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-77 843 045,73	-75 844 612,54
Muut henkilösivukulut	-11 733 906,07	-10 069 783,47
Palvelujen ostot	-370 958 026,74	-329 830 973,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 061 468,25	-27 115 977,74
Avustukset	-101 600 719,61	-62 007 441,08
Vuokrakulut	-98 229 682,93	-95 050 792,25
Muut toimintakulut	-4 225 785,50	-6 522 766,14
Yhteensä	-1 068 704 894,22	-973 707 634,39
Toimintakate	-686 135 098,62	-651 175 402,11
Verotulot	641 154 613,83	651 180 550,40
Valtionosuudet	125 666 408,00	83 136 457,00

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17 525 763,52	18 370 484,60
Muut rahoitustuotot	32 004 695,58	33 264 622,85
Korkokulut	-23 057 730,44	-25 479 517,28
Muut rahoituskulut	-916 988,26	-268 315,84
Yhteensä	25 555 740,40	25 887 274,33
Vuosikate	106 241 663,61	109 028 879,62
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-134 114 688,01	-127 782 771,13
Arvonalentumiset	-4 663 928,94	-12 955 395,84
Yhteensä	-138 778 616,95	-140 738 166,97
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	204 293 733,51
Tilikauden tulos	-32 536 953,34	172 584 446,16
Poistoeron muutos	806 348,27	13 339 725,16
Rahastojen vähennys	138 283,14	147 911,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-31 592 321,93	186 072 083,09

RAHOITUSLASKELMA

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	106 241 663,61	109 028 879,62
Satunnaiset erät	0,00	204 293 733,51
Tulorahoituksen korjauserät	-65 027 755,03	-11 632 021,26
Yhteensä	41 213 908,58	301 690 591,87
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-229 588 754,11	-314 022 346,13
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 730 198,65	3 353 790,84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99 119 958,06	205 281 463,53
Yhteensä	-126 738 597,40	-105 387 091,76
Toiminnan ja investointien rahavirta	-85 524 688,82	196 303 500,11
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 094 723,53	-284 553 830,76
Antolainasaamisten vähennykset	510 555,82	1 661 160,92
Yhteensä	-584 167,71	-282 892 669,84
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164 000 000,00	177 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 241 173,73	-67 641 339,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-39 242 583,09	-19 453 733,64
Yhteensä	76 516 243,18	89 904 927,03

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 267 742,20	6 520 892,44
Vaihto-omaisuuden muutos	-414 683,24	988 848,37
Saamisten muutos	-2 407 836,46	23 288 162,13
Korottomien velkojen muutos	35 042 592,75	-49 889 154,02
Yhteensä	29 952 330,85	-19 091 251,08
Rahoituksen rahavirta	105 884 406,32	-212 078 993,89
Rahavarojen muutos	20 359 717,50	-15 775 493,78
Rahavarat 31.12.	96 462 392,84	76 102 675,34
Rahavarat 1.1.	76 102 675,34	91 878 169,12
Yhteensä	20 359 717,50	-15 775 493,78

TASE

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	122 684,72	152 574,39
Muut pitkävaikutteiset menot	107 989 640,14	105 149 312,03
Yhteensä	108 112 324,86	105 301 886,42
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	270 888 651,38	258 731 503,54
Rakennukset	703 093 493,26	685 185 933,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet	428 307 404,26	402 681 463,34
Koneet ja kalusto	13 466 590,40	21 091 596,44
Muut aineelliset hyödykkeet	6 678 194,90	6 473 967,26
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	204 236 469,85	229 093 132,81
Yhteensä	1 626 670 804,05	1 603 257 597,37
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	405 487 679,48	378 890 216,94
Muut lainasaamiset	383 750 000,23	383 120 657,23
Muut saamiset	1 593 491,78	1 638 667,07
Yhteensä	790 831 171,49	763 649 541,24

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	115 880,64	43 870,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,00	239 350,46
Keskeneräiset tuotteet	1 072 194,80	728 161,10
Muu vaihto-omaisuus	1 495 147,01	1 185 147,01
Yhteensä	2 567 341,81	2 152 658,57
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	7 092 604,91	10 659 602,64
Siirtosaamiset	3 355 873,14	3 989 998,31
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	18 031 285,43	17 027 336,85
Lainasaamiset	4 833 490,70	6 827 144,91
Muut saamiset	31 547 177,49	20 861 989,88
Siirtosaamiset	20 833 556,94	20 959 441,27
Yhteensä	85 693 988,61	80 325 513,86
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	25 235 466,60	25 382 199,91
Rahat ja pankkisaamiset	71 226 926,24	50 720 475,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 710 453 904,30	2 630 833 743,44

VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	607 813 879,46	607 813 879,46
Muut omat rahastot	17 748 681,75	17 886 964,89
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	850 485 058,51	664 412 975,42
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-31 592 321,93	186 072 083,09
Yhteensä	1 444 455 297,79	1 476 185 902,86
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	679 738,87	1 486 087,14
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	561 200,00	675 500,00
Muut pakolliset varaukset	1 004 378,52	1 056 706,34
Yhteensä	1 565 578,52	1 732 206,34
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	18 313 469,24	18 253 472,43
Muut toimeksiantojen pääomat	148 875,76	2 404 604,77
Yhteensä	18 462 345,00	20 658 077,20

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	815 940 443,03	705 706 184,76
Saadut ennakot	72 900,00	103 900,00
Liittymismaksut ja muut velat	293 840,06	302 845,00
Siirtovelat	27 648 190,57	27 506 707,54
Yhteensä	843 955 373,66	733 619 637,30
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	39 831 391,51
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	52 365 742,73	46 841 174,73
Lainat muilta luotonantajilta	151 831 034,24	151 242 225,82
Saadut ennakot	0,00	6 835,57
Ostovelat	68 438 314,34	59 597 808,50
Muut velat	31 492 334,40	17 179 014,61
Siirtovelat	97 208 144,75	82 453 381,86
Yhteensä	401 335 570,46	397 151 832,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 710 453 904,30	2 630 833 743,44

KONSERNITULOSLASKELMA

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toimintatuotot	1 021 248 100,40	1 021 378 374,81
Toimintakulut	-1 503 229 969,20	-1 442 174 546,88
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	2 874 089,61	2 551 617,37
Toimintakate	-479 107 779,19	-418 244 554,69
Verotulot	641 154 613,83	651 180 550,40
Valtionosuudet	125 666 408,00	83 136 457,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 901 285,44	20 623 297,45
Muut rahoitustuotot	3 858 201,18	5 524 107,76
Korkokulut	-56 795 206,07	-58 684 407,92
Muut rahoituskulut	-847 737,80	-1 960 665,79
Vuosikate	246 829 785,39	281 574 784,21
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-242 194 268,52	-228 363 671,57
Omistuksen eliminointierot	-384 558,65	2 117 234,41
Arvonalentumiset	-22 476 647,81	-7 450 106,49
Yhteensä	-265 055 474,98	-233 696 543,65
Tilikauden tulos	-18 225 689,59	47 878 240,56
Tilinpäätössiirrot	141 453,44	151 082,07
Tilikauden verot	-10 185 674,80	-11 471 060,79
Laskennalliset verot	-4 313 476,47	-4 142 811,91
Vähemmistöosuudet	-558 959,95	-2 901 736,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-33 142 347,36	29 513 713,77

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	246 829 785,39	281 574 784,21
Tilikauden verot	-10 185 674,80	-11 471 060,79
Tulorahoituksen korjauserät	-30 647 513,38	-12 953 336,70
Yhteensä	205 996 597,21	257 150 386,72
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-501 286 813,24	-538 561 349,04
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28 825 778,89	6 105 781,33
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	77 329 419,36	15 838 219,87
Yhteensä	-395 131 614,99	-516 617 347,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	-189 135 017,78	-259 466 961,12
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 094 723,53	-1 189 492,15
Antolainasaamisten vähennykset	216 002,43	106 729,93
Yhteensä	-878 721,10	-1 082 762,22
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	384 655 102,97	427 971 564,24
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-124 515 064,24	-157 281 718,92
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-39 653 111,04	-17 540 654,39
Yhteensä	220 486 927,69	253 149 190,93

Luvut ilmaistaan tuhansina euroina	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Oman pääoman muutokset	1 795 305,92	-860 439,44
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 267 745,91	6 520 882,91
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 110 769,98	-2 763 085,66
Saamisten muutos	-2 403 843,00	41 799 602,45
Korottomien velkojen muutos	4 922 563,70	-41 526 040,43
Yhteensä	-1 859 795,19	4 031 359,26
Rahoituksen rahavirta	219 543 717,32	255 237 348,54
Rahavarojen muutos	30 408 699,54	-4 229 612,58
Rahavarat 31.12.	175 951 386,82	145 542 687,28
Rahavarat 1.1.	145 542 687,28	149 772 299,86
Yhteensä	30 408 699,54	-4 229 612,58

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 789 862,16	6 021 235,39
Muut pitkävaikutteiset menot	125 398 728,92	121 549 785,27
Ennakkomaksut	234 716,56	919 412,41
Yhteensä	132 423 307,64	128 490 433,07
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	326 282 277,61	310 776 545,28
Rakennukset	2 272 059 553,94	1 877 503 873,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 012 108 075,06	829 886 198,46
Koneet ja kalusto	193 901 022,48	178 246 922,17
Muut aineelliset hyödykkeet	33 775 822,69	34 424 618,45
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	382 048 994,72	824 690 604,19
Yhteensä	4 220 175 746,50	4 055 528 761,55
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	95 300 584,83	90 955 734,68
Muut osakkeet ja osuudet	32 205 679,18	32 553 002,72
Muut lainasaamiset	20 999 349,13	20 109 731,13
Muut saamiset	883 910,40	894 807,30
Yhteensä	149 389 523,54	144 513 275,83

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 800 582,37	2 806 941,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	57 701 259,10	55 590 489,12
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	10 258 825,66	9 043 700,71
Lyhytaikaiset saamiset	170 881 958,41	166 201 884,42
Rahoitusarvopaperit	44 969 199,73	45 579 346,30
Rahat ja pankkisaamiset	130 982 187,09	99 963 340,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 919 582 590,06	4 707 718 173,27